



SZTNH

Szellemi Tulajdon
Nemzeti Hivatala

A szabadalmi ügyintézés módszertani útmutatója

2025

I. FEJEZET A SZABADALMI ELJÁRÁSOK ÁLTALÁNOS SZABÁLYAI

Jogsabályok jegyzéke	6
I. FEJEZET A szabadalmi eljárások általános szabályai	9
I.1 A Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatalának hatásköre szabadalmi ügyekben.....	9
I.2 Az általános közigazgatási rendtartás általános szabályainak alkalmazása.....	11
I.2.1. Az Szt. és az Ákr. együttes alkalmazása	11
I.2.2. Kérelemre történő eljárás	14
I.3 A Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatalának döntései	16
I.3.1. Határozatok és végzések.....	16
I.3.2. A döntések tartalma.....	18
I.3.3. A döntések meghozatala.....	18
I.3.4. A döntés közzétele.....	19
I.3.5. A döntés kijavítása és kiegészítése.....	21
I.3.6. Nem döntés formájú ügyiratok.....	22
I.3.6.1. Értesítés	22
I.3.6.2. Figyelmeztetés.....	23
I.3.6.3. Tájékoztatás.....	23
I.3.6.4. Szakvélemény.....	23
I.3.6.4.1. Szakvélemény szabadalmi leírás értelmezése tárgyában	23
I.3.6.4.2. Szakvélemény megsemmisítési viszontkereset tárgyában	23
I.4 A tényállás megállapítása.....	23
I.4.1. A tényállás tisztázása hivatalból.....	23
I.4.2. A tényállás tisztázása a kérelem keretei között	24
I.4.3. A bizonyítás közös szabályai.....	25
I.4.3.1. Hivatalosan ismert és köztudomású tények.....	25
I.4.3.2. Szabad bizonyítási rendszer	25
I.4.3.3. A leggyakoribb bizonyítékok	26
I.4.3.3.1. Az ügyfél nyilatkozata	26
I.4.3.3.2. Az irat	30
I.4.3.3.3. On-line elérhető dokumentumok	33
I.4.3.3.4. A tanúvallomás	35
I.4.3.3.5. Szakértő és szakvélemény	36
I.4.3.3.6. A szemle	37
I.4.4. A tárgyalás.....	37
I.4.5. Beadványokkal kapcsolatos hiányok.....	38
I.5 Határidők	39

1.5.1.	A határidőkre vonatkozó általános szabályok	39
1.5.2.	Az eljárás folytatása iránti kérelem	41
1.5.2.1.	Az eljárás folytatása iránti kérelem előterjesztésének határideje	42
1.5.2.2.	Az eljárás folytatása iránti kérelem teljesítésének feltételei.....	42
1.5.2.3.	Az eljárás folytatása iránti kérelem teljesítésének hatásai.....	42
1.5.2.4.	Az eljárás folytatása iránti kérelem kizártságának esetei	42
1.5.2.5.	Az eljárás folytatása iránti kérelem alkalmazása az Szt. szerinti jogorvoslati rendben	42
I.6	Igazolás	43
1.6.1.	Az igazolási kérelem előterjesztésének határideje	43
1.6.2.	Az igazolási kérelem teljesítésének feltételei	44
1.6.3.	A sikeres igazolási kérelem joghatásai.....	44
1.6.4.	Az igazolás kizártságának esetei	44
I.7	Az eljárás felfüggesztése és szünetelése	45
1.7.1.	Az eljárás felfüggesztése	45
I.8	Képviselőt	47
I.9	Nyelvhasználat	59
I.10	Nyilvánosság.....	60
1.10.1.	Személyes és védett adatok	60
1.10.2.	Iratok osztályozása	61
1.10.2.1.	Iratbetekintésből kizárt iratok.....	61
1.10.2.2.	Korlátozottan megtekinthető iratok.....	62
1.10.2.3.	Korlátozásmentesen (bárki által) megtekinthető iratok.....	63
1.10.3.	Az iratbetekintésre jogosultak köre	63
1.10.4.	Adatok zárt kezelése.....	64
1.10.5.	Az iratbetekintés rendje	65
1.10.6.	Letétbe helyezett biológiai anyagot tartalmazó szabadalmi bejelentések	67
1.10.7.	Minősített szabadalmi bejelentések	67
I.11	Szabadalmi nyilvántartások, hatósági tájékoztatás	69
1.11.1.	Szabadalmi lajstrom	69
1.11.2.	Bejegyzés a szabadalmi lajstromba	70
1.11.3.	A szervezeti egységek feladatai a hatósági nyilvántartásokkal kapcsolatban	72
1.11.4.	Hatósági tájékoztatás	73
I.12	Jogorvoslatok.....	74
1.12.1.	A megváltoztatási kérelem	74
1.12.2.	A megváltoztatási kérelem alkalmazása az Szt. szerinti jogorvoslati rendben.....	80
1.12.3.	Intézkedések a bírósági végzés alapján	81

I.12.3.1.	A hivatali döntés megváltoztatása	81
I.12.3.2.	A hivatali döntés hatályon kívül helyezése és új eljárásra utasítás.....	82
I.12.3.3.	A megváltoztatási kérelem visszautasítása, elutasítása, illetve az eljárás megszüntetése.....	82
I.12.3.4.	Az ügyfelek értesítése.....	82
I.12.4.	Visszavonás, módosítás	82
I.12.5.	Ügyészi intézkedés	85
I.13	Végrehajtás	85
I.14	Költségek	85
I.14.1.	Az eljárási költségek fajtái	86
I.14.1.1.	Igazgatási szolgáltatási díjak	87
I.14.1.1.1.	Általános szabályok	87
I.14.1.1.2.	A fenntartási díjak megfizetése és az újra érvénybe helyezési kérelem díja	87
I.14.1.1.3.	Kedvezmények, mentesség és halasztás	88
I.14.1.1.4.	Esedékesség	90
I.14.1.1.5.	A díjfizetés elmaradásának következményei.....	90
I.14.1.2.	Egyéb eljárási költségek	90
I.14.1.2.1.	Az ügyfél költsége	91
I.14.1.2.2.	A képviselő költsége.....	91
I.14.1.2.3.	A tanú költsége	92
I.14.2.	Az eljárási költség összegének megállapítása	92
I.14.2.1.	Az egyéb, az eljárás során felmerült költségek igazolása.....	92
I.14.2.2.	Az egyéb, az eljárás során felmerült eljárási költség összegének mérséklése.....	93
I.14.3.	Az eljárási költség viselése.....	95
I.14.3.1.	A megsemmisítési eljárás költségeinek viselése	95
I.14.3.2.	A nemleges megállapítási eljárás költségeinek viselése.....	96
I.14.4.	Költségmentesség.....	96
I.15	Elektronikus ügyintézés	96
I.15.1.	Dokumentumok benyújtása elektronikus úton	96
I.15.2.	Hivatali iratok elektronikus kézbesítése	97
I.16	A találmányból és a szabadalmi oltalomból eredő jogok és kötelezettségek kérdései a Hivatal előtti szabadalmi eljárásokban	98
I.16.1.	A feltaláló személyhez fűződő és a találmány nyilvánosságra hozatalával kapcsolatos jogai, a szabadalmi igény	98
I.16.1.1.	A feltaláló (szerző)	98
I.16.1.2.	A feltaláló jogai	99
I.16.1.3.	A szabadalmi igény	100

I.16.2.	Szolgálati és alkalmazotti találmány	102
I.16.2.1.	Szolgálati találmány	102
I.16.2.2.	Alkalmazotti találmány	103
I.16.3.	Jogutódlás	103
I.16.3.1.	A jogutódlás tipikus esetei.....	104
I.16.3.2.	A jogutódlás tudomásulvétele	106
I.16.3.3.	Zálogjog alapításának és megszűnésének tudomásulvétele	106
I.16.3.4.	Hasznosítási jog alapításának és megszűnésének tudomásulvétele.....	107
I.16.3.5.	Bizalmi vagyonkezelés tudomásulvétele.....	108

Jogszabályok jegyzéke

<i>Jogszabály</i>	<i>Rövidítés</i>
1995. évi XXXIII. törvény a találmányok szabadalmi oltalmáról	Szt.
20/2002. (XII. 12.) IM rendelet a szabadalmi bejelentés, az európai szabadalmi bejelentésekkel és az európai szabadalmakkal, illetve a nemzetközi szabadalmi bejelentésekkel összefüggő beadványok, valamint a növényfajta-oltalmi bejelentés részletes alaki szabályairól	Alaki rendelet
19/2005. (IV.12.) GKM rendelet a Magyar Szabadalmi Hivatal előtti iparjogvédelmi eljárások igazgatási szolgáltatási díjairól	Díjrendelet
2016. évi CL. törvény az általános közigazgatási rendtartásról	Ákr.
2004. évi CXL. törvény a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól	Ket.
2018. évi CXXV. törvény a kormányzati igazgatásról	Kit.
469/2017. (XII. 28.) Korm. rendelet az eljárási költségekről, az iratbetekintéssel összefüggő költségtérítésről, a költségek megfizetéséről, valamint a költségmentességről	Költségr.
2016. évi CXXX. törvény a polgári perrendtartásról	Pp.
2017. évi CXVIII. a bírósági polgári nemperes eljárásokban alkalmazandó szabályokról, valamint egyes bírósági nemperes eljárásokról	Bnpt.
2009. évi CLV. törvény a minősített adat védelméről	Matv.
141/2008. (V. 16.) Korm. rendelet a szabadalmi bejelentés államtitokká minősítéséhez szükséges eljárás részletes szabályairól	141/2008. Korm. rendelet
1995. évi XXXII. törvény a szabadalmi ügyvivőkről	Szüt.
2017. évi LXXVIII. törvény az ügyvédi tevékenységről	Üttv.

2011. évi CLXIII. törvény az ügyészségről	Ütv.
1994. évi LIII. törvény a bírósági végrehajtásról	Vht.
2017. évi XXVIII. törvény a nemzetközi magánjogról	Nmjt.
24/2004. (VI.30.) IM rendelet a bírósági eljárásban megállapítható szabadalmi ügyvivői költségekről és a pártfogó szabadalmi ügyvivő részére megállapítható díjról és költségtérítésről	24/2004. IM rendelet
17/2024. IM (XII.9.)IM rendelet a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi és kamarai jogtanácsosi költségről	17/2024. IM rendelet
1990. évi XCIII. törvény az illetékekről	Itv.
44/2004. (XII. 20.) PM rendelet az eljárási illeték megfizetésének és a megfizetés ellenőrzésének részletes szabályairól	44/2004. PM rendelet
2012. évi C. törvény a Büntető Törvénykönyvről	Btk.
1959. évi IV. törvény a Polgári Törvénykönyvről	Régi Ptk.
2013. évi V. törvény a Polgári Törvénykönyvről	Ptk.
2023. évi CIII. törvény a digitális államról és a digitális szolgáltatások nyújtásának egyes szabályairól	Dáptv.
1970. évi 18. törvényerejű rendelet az ipari tulajdon oltalmára létesült uniós egyezmények 1967. július 14-én Stockholmban felülvizsgált, illetve létrehozott szövegének kihirdetéséről (Párizsi Uniós Egyezmény)	Párizsi Uniós Egyezmény
2007. évi CXXX. törvény az Európai Szabadalmi Egyezmény 2000-ben felülvizsgált szövegének kihirdetéséről	ESZE
1980. évi 14. törvényerejű rendelet a Szabadalmi Együttműködési Szerződés kihirdetéséről	PCT
24/1986. (VI. 26.) MT rendelet a szakfordításról és tolmácsolásról	24/1986. MT rendelet

Az Európai Parlament és a Tanács 816/2006/EK rendelete (2006. május 17.) a közegészségügyi problémákkal küzdő országokba történő kivitelre szánt gyógyszeripari termékek előállításával kapcsolatos szabadalmak kényszerengedélyezéséről	816/2006/EK rendelet
Az Európai Parlament és a Tanács 608/2013/EU Rendelete a szellemi tulajdonjogok vámhatósági érvényesítéséről és az 1383/2003/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről	608/2013/EU Rendelet
556/2013. (XII. 31.) Korm. rendelet az egyes szellemi tulajdonjogokat sértő áruk elleni vámhatósági intézkedésekről	556/2013. Korm. rendelet
Az Európai Parlament és a Tanács 952/2013/EU rendelete (2013. október 9.) az Unió Vámkódex létrehozásáról	Unió Vámkódex
2017. évi CLII. törvény az uniós vámjog végrehajtásáról	Vtv.
2012. évi II. törvény a szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről	Szabstv.
2010. évi CIV. törvény a sajtószabadságról és a médiatartalmak alapvető szabályairól	Smtv.
2011. évi CXII. törvény az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról	Infotv.
Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2016/679 rendelete (2016. április 27.) a természetes személyeknek a személyes adatok kezelése tekintetében történő védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról, valamint a 95/46/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről (általános adatvédelmi rendelet)	GDPR
2018. évi LIV. törvény az üzleti titok védelméről	üzleti titok törvény
1965. évi 22. törvényerejű rendelet a diplomáciai kapcsolatokról Bécsben, 1961. április 18-án aláírt nemzetközi szerződés kihirdetéséről	Bécsi szerződés
321/2024. (XI. 6.) Korm. rendelet a digitális állampolgárság egyes szabályairól	321/2024. Korm. rendelet
322/2024. (XI. 6.) Korm. rendelet a digitális szolgáltatások, a digitális állampolgárság szolgáltatások és támogató szolgáltatások részletes műszaki követelményeiről	322/2024. Korm. rendelet
Az Európai Atomenergia-közösséget létrehozó szerződés	EURATOM

I. FEJEZET

A szabadalmi eljárások általános szabályai

Az Szt. VII. fejezete a szabadalmi eljárások általános szabályait tartalmazza; e szabályokat – adott esetben az egyes nevesített szabadalmi eljárások vonatkozásában külön megállapított eltérésekkel – a Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala (a továbbiakban: Hivatal) hatáskörébe tartozó összes szabadalmi eljárásban alkalmazni kell, azaz nemcsak a szabadalmi oltalom megadására irányuló eljárásban (Szt. IX. fejezet), hanem az egyéb szabadalmi eljárásokban (Szt. X. fejezet) és a szabadalmi ügyek nyilvántartásával kapcsolatban is (Szt. VIII. fejezet). Más szóval, a Hivatal hatáskörébe tartozó bármely szabadalmi eljárásban az adott szabadalmi eljárás különös szabályait és a szabadalmi eljárások általános szabályait együttesen kell alkalmazni; az Szt. eltérő rendelkezése híján pedig az Ákr. szerint kell eljárni (erről részletesebben lásd az általános közigazgatási rendtartás általános szabályainak alkalmazásáról szóló részt).

I.1 A Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatalának hatásköre szabadalmi ügyekben

Szt. 44. § (2)
Ákr. 15. § (1)
Kit. 2. §

A Hivatal kormányzati főhivatal, a szellemi tulajdon védelmének központi kormányzati igazgatási szerve. A Hivatal hatáskörébe a következő szabadalmi ügyek tartoznak:

- a szabadalom megadása;
- a szabadalmi oltalom megszűnésének megállapítása és újra érvénybe helyezése;
- a szabadalom megsemmisítése;
- a nemleges megállapítás;
- a szabadalmi leírás értelmezése;
- a szabadalmi bejelentések és a szabadalmak nyilvántartása, beleértve a fenntartásukkal kapcsolatos kérdéseket;
- a szabadalmi hatósági tájékoztatás.

Az Szt. 44. § (2) bekezdése a Hivatal hatáskörébe tartozó szabadalmi ügyeket tárgykörök, ügýtípusok szerint sorolja fel. Természetesen a Hivatal hatáskörébe tartozik a felsorolt ügyekben hozható bármely intézkedés vagy döntés; így pl. az Szt. 44. § (2) bekezdésének *a)* pontja alapján nemcsak a szabadalmi oltalom megadása, hanem a szabadalmi bejelentés elutasítása vagy visszavontnak tekintése is.

Az Szt. 44. § (2) bekezdésében a Hivatal hatáskörébe tartozó ügyekről adott felsorolás kimerítő jellegű: a Hivatalnak csak a felsorolt (nemzeti) szabadalmi ügyek intézésére van hatásköre, ezekben a szabadalmi ügyekben viszont csak a Hivatal folytathatja le a közigazgatási hatósági eljárást. Ez alól – az Szt. 2022. január 1-je óta hatályos módosítása értelmében – kivételt képez a szabadalom megsemmisítése: megsemmisítés tárgyában ezentúl nem csak a Hivatal, hanem a bíróság

Szt. 104. § (1a) is eljárhat elsőfokon, ha az alperes a bitorlási perben megsemmisítési viszontkeresettel él. Egyúttal a Hivatalt az Szt. 44. § (2) bekezdésében felsorolt valamennyi szabadalmi ügyben eljárási kötelezettség is terheli: a hatóság a hatáskörébe tartozó ügyben köteles eljárni az illetékességi területén (a Hivatal illetékessége az egész országra kiterjed).

Az Ákr.-nek az eljárási kötelezettségről rendelkező szabálya szabadalmi ügyekben is alkalmazandó, azonban az Ákr.-nek az eljárási kötelezettség megszegésére vonatkozó rendelkezései – noha azokat az Szt. kifejezetten nem zárja ki – a Hivatal tekintetében nem értelmezhetők. Ennek oka egyrészt az, hogy szabadalmi ügyekben elenyésző számban találunk a Hivatal eljárási kötelezettségére előírt határidőt, másrészt szabadalmi eljárásokban a Hivatal egyedi ügyekben történő eljárása tekintetében nincs olyan szerv, amely az Ákr. 15. § (2) bekezdése szerinti értelemben felügyeleti szervnek minősülne.

A szabadalmakkal kapcsolatban vannak olyan ügyek is, amelyek nem a Hivatal hatáskörébe tartoznak. Az Szt. XII. fejezetében szabályozott szabadalmi perekben és egyéb – szabadalommal kapcsolatos – jogvitás ügyekben első fokon a Fővárosi Törvényszék jár el.

A vámhatóság hatáskörébe tartoznak a szabadalmi oltalomból eredő jogokat sértő áruk elleni vámhatósági intézkedések; a szabadalmas az ilyen intézkedés iránti kérelmét a Nemzeti Adó- és Vámhivatal Észak-budapesti Adó- és Vámigazgatóságához nyújthatja be [lásd erről bővebben a 608/2013/EU rendelet, az Unió Vámkódex, a Vtv., valamint az 556/2013. Korm. rendelet szabályait].

Az iparjogvédelmi jogok megsértése miatt a szabálysértési eljárás a Nemzeti Adó- és Vámhivatal hatáskörébe tartozik [Szabstv. 238/B. § (2)]. Ha a jogsértés iparjogvédelmi jogok megsértése bűncselekménynek minősül [Btk. 388. §], a Nemzeti Adó- és Vámhivatal jár el nyomozóhatóságként és a döntéshozatal vádemelés esetén a törvényszék hatáskörébe tartozik.

Ákr. 17. § A Hivatal a hatáskörét és illetékességét az eljárás minden szakaszában hivatalból vizsgálja. Ha valamelyik hiányát észleli, és kétséget kizáróan megállapítható az ügyben hatáskörrel és illetékességgel rendelkező hatóság, az ügyet átteszi, ennek hiányában a kérelmet visszautasítja, vagy az eljárást megszünteti.

Ha a Hivatal hatáskörébe tartozik az eljárás, az illetékesség hiányának megállapítása kizárt, tekintettel arra, hogy a Hivatal illetékessége az egész országra kiterjed. Hatáskör hiánya esetén az osztályvezető vagy a főosztályvezető, illetve – szükség esetén – az Iparjogvédelmi Jogi Osztály állásfoglalását kell kérni a hatáskörrel rendelkező szerv azonosításához.

Szt. 44. § (3)-(5) A Hivatal hatáskörébe tartoznak az európai szabadalmi bejelentésekre és az európai szabadalmakra (X/A. fejezet), valamint a nemzetközi

szabadalmi bejelentésekre (X/B. fejezet) vonatkozó rendelkezések alkalmazásából eredő ügyek is.

Szt. 33/A. § (1) A Hivatal jár el a kiegészítő oltalmi tanúsítványokkal kapcsolatos –
Szt. 83/A-83/K. § külön jogszabályban meghatározott – ügyekben, valamint a
Szt. 33/B. § 816/2006/EK rendelet [Szt. 33/A. § (1)] hatálya alá tartozó, a
Szt. 33/C. § kényszerengedélyekkel összefüggő ügyekben [Szt. 83/A-83/H. §] és a közegészségügyi kényszerengedélyekkel kapcsolatos ügyekben [Szt. 33/B. §, 33/C §, 83/I-83/K. §] is.

I.2 Az általános közigazgatási rendtartás általános szabályainak alkalmazása

I.2.1. Az Szt. és az Ákr. együttes alkalmazása

Szt. 45. § A Hivatal központi kormányzati igazgatási szervként az Ákr., valamint az Dáptv. hatálya alá tartozó közigazgatási hatóság.

A Hivatal a hatáskörébe tartozó szabadalmi ügyekben – az Szt.-ben meghatározott kizárásokkal, eltérésekkel és kiegészítésekkel – az Ákr. rendelkezései szerint főszabály szerint kérelemre jár el. A 2018. január 1-jén vagy azt követően indult és a megismételt eljárásokban tehát e szabályrendszer tekinthető irányadónak (míg az ezt megelőzően indult eljárásokban továbbra is a korábbi szabályrendszer szerint kell eljárni, azaz a Ket. és az Szt. együttesen alkalmazandók). Ennek eredményeképpen az Ákr. hatálybalépésével a Hivatal eljárásait szabályozó joganyagban három szabályozási réteg alakult ki:

- i. ha az Szt. az Ákr.-től eltérő, illetve kimerítő jellegű szabályozást tartalmaz, akkor az Szt.-t kell alkalmazni;
- ii. ha az Szt. kiegészíti az Ákr. szabályait, akkor mindkettő alkalmazandó;
- iii. az Szt. által nem szabályozott kérdésekben pedig kizárólag az Ákr. alkalmazandó.

A Hivatal eljárására tehát minden olyan, Ákr.-ben foglalt szabály vonatkozik, amelyhez képest az Szt. valamely eljárási rendelkezése nem állapít meg eltérő vagy kimerítő jellegű szabályozást, illetve amelynek alkalmazását az Szt. kifejezetten nem zárja ki.

Az Ákr.-nek azok a szabályai, amelyeknek a Hivatal előtti eljárásokban történő alkalmazása nem került ugyan kifejezetten kizárásra, sok esetben mégsem alkalmazhatók. Ennek oka lehet, hogy

- az Szt. egy adott jogintézmény tekintetében eltérő rendelkezéseket tartalmaz (ez megnyilvánulhat egyszerű eltérésben, vagy a jogintézmény kimerítő jellegű, eltérő tartalmú szabályozásában), vagy
- azok az Ákr. kifejezett rendelkezései alapján nem alkalmazhatók a Hivatal előtti eljárásokban (akár azért, mert az alkalmazásuknak az Ákr.-ben foglalt előfeltétele nem áll fenn,

akár azért, mert az Ákr. kizáró szabályának alkalmazását előíró feltétel teljesül); illetve

- az Ákr. egyes szabályainak a Hivatal előtti eljárásokban történő alkalmazása az érintett eljárások sajátosságaira tekintettel nem értelmezhető.

Eljárási kérdések tisztázásakor elsősorban abból kell kiindulni, hogy az adott kérdésben az Szt. valamely rendelkezése nyújt-e konkrét iránymutatást.

Az Szt. 45. § (2) bekezdése konkrétan meghatározza, hogy az Ákr. mely rendelkezései nem alkalmazandók szabadalmi ügyekben:

- a hivatalbóliség elve [Ákr. 3. §];
- az ügyfél általános nyilatkozattételi, illetve észrevételtételi jogosultsága [Ákr. 5. § (1)];
- az ügygondnok kirendelése [Ákr. 13. § (8)];
- a meghatalmazás alaki követelményeire vonatkozó szabályok [Ákr. 14. § (1)];
- a külföldiek nyelvhasználati joga [Ákr. 21. §];
- a kapcsolattartás általános szabályai [Ákr. 26. §];
- az eljárás megindításának napja a kérelem beérkezését követő nap [Ákr. 37. § (2)];
- a kérelem visszautasítása formai hiányosság miatt [Ákr. 46. § (2)];
- az eljárás felfüggesztése [Ákr. 48. § (1)-(4)];
- a bizonyítási eljárás lefolytatása [Ákr. 62. § (1)];
- a tárgyalás [Ákr. 74. § (1)];
- az egyezségi kísérlet [Ákr. 75. §];
- a bizonyítékok ismertetése az ügyféllel [Ákr. 76. §];
- a kézbesítési megbízottra vonatkozó szabályok [Ákr. 87. §];
- a hatósági bizonyítvány, igazolvány, valamint a hatósági nyilvántartásba történő bejegyzés határozat [Ákr. 94. § (2)];
- a hatósági nyilvántartásra vonatkozó szabályok [Ákr. 97. §];
- a fordítási és tolmácsolási költség viselése [Ákr. 127. § (2)];
- a költségmentesség [Ákr. 130. §].

Az Szt. 45. § (3) bekezdése szerint pedig szabadalmi ügyekben nem alkalmazandók az Ákr. jogutódlásra vonatkozó rendelkezései, sommás eljárásnak nincs helye és a kérelem kormányablaknál nem terjeszthető elő. Az Ákr. alkalmazását a fenti jogintézményekkel kapcsolatosan kizáró rendelkezések oka az, hogy az Szt. speciális szabályokat tartalmaz e területeken, az egyértelműség kedvéért azonban ezen Ákr. szabályok alkalmazásának kizárását indokolt volt nevesíteni.

Az iparjogvédelmi jogok sajátosságait figyelembe véve az Szt. speciális szabályokat állapít meg a jogutódlás tárgyában. Ezt részben az indokolja, hogy az iparjogvédelmi jogokkal kapcsolatos tényekről a Hivatal nyilvántartásokat és lajstromokat vezet. A jogutódlás tényének ezekbe történő bejegyeztetése a jogosultnak nem kötelezettség, bár a

bejegyzés nyilvánvalóan érdekében áll. Jóhiszemű és ellenérték fejében jogot szerző harmadik személlyel szemben a szabadalommal kapcsolatos bármely jogra ugyanis csak akkor lehet hivatkozni, ha azt a szabadalmi lajstromba bejegyezték. A jogutódlás tudomásulvétele nem tagadható meg azon az alapon, hogy azt nem a jogutódlás megtörténtétől számított valamely határidőn belül kéri, hiszen ez a Hivatal nyilvántartásainak hitelességéhez fűződő közérdeket és a jogosultak érdekeit egyaránt súlyosan sértené.

Az Szt. két szinten is tartalmaz eljárási természetű rendelkezéseket, amelyek az Ákr.-hez képest eltérő szabályokat állapítanak meg:

- általános jellegű rendelkezések szerepelnek „A szabadalmi eljárások általános szabályai” című VII. fejezetben;
- a szabadalmi eljárások valamely konkrét szakaszával vagy részletével összefüggő rendelkezések találhatók az Szt. más részeiben is (pl. a bejelentés benyújtását követő vizsgálat vagy a megsemmisítési eljárás részletes szabályai körében).

Adott esetben ugyanazon kérdés kapcsán az Szt. mindkét említett szinten tartalmazhat rendelkezést. Így például a nyelvhasználatról szóló 52. § szerint bár a szabadalmi eljárások magyar nyelven folynak, szabadalmi ügyekben idegen nyelvű beadványokat is be lehet nyújtani.

Ezen túlmenően az Szt. kifejezetten előírja, hogy az elsőbbségi irat [Szt. 61. § (4)] magyar nyelvű fordításának benyújtása csak akkor írható elő, ha az elsőbbségi igény érvényessége befolyásolhatja a találmány szabadalmazhatóságának megítélését. Az elsőbbségi irat fordításának benyújtása helyett a bejelentő nyilatkozhat úgy is, hogy a szabadalmi bejelentés nem más, mint a külföldi bejelentés fordítása. Ez például jelentős eltérés az Ákr. nyelvhasználatról szóló 20. § (1) bekezdésében foglalt főszabályhoz képest, amely szerint a közigazgatási hatósági eljárás hivatalos nyelve a magyar. Az Szt. részletesebb eljárási szabályokat is tartalmaz például a szabadalmi bejelentés benyújtásáról és kellékeiről szóló 57. § (5) bekezdésében, amely szerint: „Ha a bejelentés mellékletei – ide nem értve az angol nyelvet – idegen nyelven készültek, a magyar nyelvű szabadalmi leírást igényponttal, a kivonatot és a rajzot a bejelentés napjától számított négy hónapon belül kell benyújtani.”

A fenti példából is látható, hogy a rendelkezések az Ákr. szabályaitól az Szt. általános eljárási szabályain át az Szt. valamely részletesebb eljárási szabályt rögzítő rendelkezései felé haladva egyre speciálisabbá válnak. Ezért ha valamely eljárási kérdésben a követendő eljárás nem világos, a megoldás keresése érdekében – a leginkább speciálisról a „háttérszabályként” alkalmazandó általános felé haladva – a következő vizsgálódás javasolt:

- Elsőként az Szt.-nek az eljárás adott szakaszával vagy részletével összefüggő rendelkezéseiben érdemes konkrét iránymutatást keresni.
- Ha ilyen nem áll rendelkezésre, az Szt. általános eljárási

szabályai hívhatók segítségül.

- Ha továbbra sincs válasz a vitás kérdésre, a megoldás az Ákr. vonatkozó tárgyú szabályai között keresendő.

Az Szt. a jogorvoslati rend tekintetében az Ákr.-hez képest teljesen eltérő, speciális szabályokat tartalmaz, ugyanakkor egyes kérdésekben (pl. az Ákr. 120. §-ában foglalt, a döntés hivatalból történő módosítására vagy visszavonására vonatkozó szabályai) az Ákr. rendelkezései is alkalmazandók (bővebben lásd az I.12. pontot).

I.2.2. Kérelemre történő eljárás

Szt. 45. § (4)-(6) A Hivatal a hatáskörébe tartozó szabadalmi ügyekben – jogszabály eltérő rendelkezése hiányában – kérelemre jár el.

Főszabály szerint a Hivatal hatáskörébe tartozó szabadalmi ügyben a kérelemnek tartalmaznia kell:

- a természetes személy kérelmező és – képviselő esetén – képviselő nevét, lakcímét;
- a nem természetes személy kérelmező és – képviselő esetén – a képviselő nevét és székhelyét; továbbá
- nem elektronikus úton történő kapcsolattartás esetén a kérelmező vagy képviselője aláírását.

Ha a kérelmező, illetve képviselője a Hivatal hatáskörébe tartozó szabadalmi ügyben elektronikus kapcsolattartásra kötelezett vagy elektronikus úton kíván kapcsolatot tartani a Hivatallal, a kérelemnek a fenti adatokon túl tartalmaznia kell:

- a természetes személy kérelmező, illetve képviselő születési helyét és idejét, valamint anyja nevét;
- a nem természetes személy kérelmező, illetve képviselő adószámát;
- hivatali tárhellyel rendelkező szervezet hivatali kapuja rövid nevét és KR azonosítóját (KRID).

A kérelemre történő eljárás elvének rögzítésével az Szt. általános, valamennyi szabadalmi eljárás tekintetében érvényesülő eltérést állapít meg az Ákr. 3. §-ában foglalt hivatalbóli eljárás alapelvétől. A Hivatal hatáskörébe tartozó szabadalmi eljárások az ügyfél megfelelő kérelme alapján indulnak meg. Például:

- a szabadalmi oltalom megadására irányuló eljárás a szabadalmi bejelentés benyújtásával;
- a szabadalmi oltalom újra érvénybe helyezésére irányuló eljárás az újra érvénybe helyezés iránti kérelem benyújtásával;
- a megsemmisítési, illetve a nemleges megállapítási eljárás a megsemmisítési vagy nemleges megállapítási kérelem benyújtásával.

Egyes kérelmek vagy beadványok nem képezik önálló szabadalmi eljárás tárgyát, azonban a megfelelő ügyintézési lépésekhez szükségesek a Hivatal eljárása érdekében:

- az észrevétel tárgyát képező ok vizsgálata az észrevétel benyújtása alapján veszi kezdetét (a szabadalmi oltalom megadására irányuló eljárás keretében);
- a szabadalmi bejelentés érdemi vizsgálatára az erre irányuló kérelem alapján kerülhet sor;
- a név- és címváltozások, hasznosítási engedély, átruházás, képviseleti megbízás stb. lajstromba való bejegyzése a vonatkozó kérelem benyújtásával kezdeményezhető;
- az ügyfél kérelmet nyújthat be pl. a Hivatal által adott határidő meghosszabbítására, iratbetekintés és iratmásolat kiadása iránt, gyorsított eljárás elrendelésére.

Az Szt. lényegében az ún. rendelkezési elvet fejezi ki annak kimondásával, hogy a Hivatal a hatáskörébe tartozó szabadalmi ügyekben – főszabályként – kérelemre jár el. A rendelkezési elv az Szt. e szabálya alapján is valójában kétféle elv foglalata; ez a két elv a következő:

- a kérelemre történő eljárás elve;
- a kérelemhez kötöttség elve (ezzel kapcsolatban lásd az I.4.2 pontot is).

A szabadalmi eljárásokban főszabályként érvényesülő rendelkezési elv megköveteli, hogy a Hivatal, ha az Szt. eltérően nem rendelkezik:

- az ügyfél által előterjesztett kérelmet teljes terjedelmében intézze el, illetve bírálja el;
- döntésével ne terjeszkedjen túl a fél által előterjesztett kérelmen.

Az elsőként említett követelményből adódóan például nem megengedhető, hogy a kutatást, illetve a szabadalmazhatósági feltételek vizsgálatát egyes igénypontok figyelmen kívül hagyásával végezze a Hivatal; úgyszintén nem mellőzhető az ügyfél eljárás közbeni kérelmeinek, nyilatkozatainak (megfelelő) figyelembevétele (kivéve a speciális, törvény által szabályozott eseteket). A második követelményből következik például, hogy a megsemmisítési eljárás nem terjeszthető ki olyan megsemmisítési okra, amely a kérelemben nem szerepelt; ugyancsak helytelen „kifogásolni” azt, ha a bejelentő oltalmi igénye szűkebbnek tűnik a lehetségesnél.

A kérelemre történő eljárásból, illetve – tágabb értelemben – a rendelkezési elvből eredően a fél a Hivatal előtti eljárásban általában szabadon rendelkezhet kérelmével, azzal kapcsolatban különféle – jogalakító és egyéb – nyilatkozatot tehet. Ugyanakkor kivételt jelent a rendelkezési elv érvényesülése alól például az, hogy a megsemmisítési eljárás – bizonyos korlátokkal – a kérelem visszavonása esetén hivatalból folytatható [Szt. 81. § (3)].

Az Szt. alapján a szabadalmi oltalom megadására irányuló eljárásban a bejelentő a bejelentés benyújtását követően a Hivataltól akkor kapja meg az első visszajelzést, amikor a Hivatal értesíti őt a bejelentési nap elismeréséről, illetve felhívja a bejelentési nap elismeréséhez szükséges hiányok pótlására. Az oltalom újra érvénybe helyezésére irányuló eljárásokban az első visszajelzést a kérelem valamely hiányossága esetén a hiánypótlási felhívás, szabályszerű kérelem esetén a kérelemnek megfelelő határozat megküldése jelenti. A megsemmisítési, illetve nemleges megállapítási kérelmek tekintetében a kérelmező a kérelem benyújtását követően akkor kap először visszajelzést, amikor a Hivatal a kérelem valamely hiányossága miatt hiánypótlásra szólítja fel, vagy az írásbeli előkészítés során az ellenérdekű fél nyilatkozatát megküldi.

I.3 A Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatalának döntései

I.3.1. Határozatok és végzések

Ákr. 80. § (1) A döntés határozat vagy végzés. A Hivatal a szabadalmi ügy érdemében határozatot hoz, az eljárás során hozott egyéb döntései végzések. A végzések két fő csoportját lehet megkülönböztetni aszerint, hogy lehet-e azokkal szemben önálló jogorvoslattal élni vagy nem. Az önálló jogorvoslati lehetőség biztosítását indokolhatja, hogy a végzés befejezi az eljárást, tehát az ügyfélnek nem lenne további lehetősége a döntéssel szembeni kifogásának az előterjesztésére. Ilyen **önálló jogorvoslattal megtámadható, eljárást befejező végzések** az alábbiak:

Szt. 53/A. § (3)
Szt. 85. § (1)

- a kérelem visszavontnak tekintése,
- a kérelem visszavonásának tudomásulvétele,
- az eljárás megszüntetése.

Egyéb végzések esetén is indokolt lehet az **önálló jogorvoslat** biztosítása, pl. eljárás-gazdaságossági okokból. E végzések közé tartoznak a következők:

- az eljárást felfüggesztő és a szabadalmi lajstromba való bejegyzés tárgyában hozott végzés,
- az iratbetekintést kizáró vagy korlátozó végzés, amellyel szemben az Ákr. rendelkezései szerint önálló jogorvoslatnak van helye,
- az eljárás megindítására irányuló kérelmet benyújtó ügyfélén kívüli ügyféli jogállást megtagadó végzés,
- az eljárási bírságot kiszabó, valamint az eljárási költség megállapításának és viselésének kérdésében hozott végzés.

A határozatokkal és az eljárást befejező, valamint a fent felsorolt egyéb végzésekkel szemben önálló jogorvoslatnak van helye; a bíróság kérelemre megváltoztathatja a Hivatal e döntéseit.

A további kérdésekben hozott **végzések** (pl. a nyilatkozattételi felhívás vagy az eljárás folytatásáról szóló döntés) **önálló jogorvoslattal nem** támadhatóak meg, azokat kizárólag az eljárást lezáró döntéssel szemben előterjesztett jogorvoslati kérelemben lehet kifogásolni.

Ezek a végzések például az alábbiak lehetnek:

- felhívás hiánypótlásra,
- felhívás nyilatkozattételre vagy megosztásra,
- határidő-hosszabbítás engedélyezése,
- díjfizetés alóli mentesség engedélyezése.

A **határozat** formájában meghozandó legfontosabb döntésekről az alábbi táblázat nyújt tájékoztatást.

Szabadalmi ügyek az Szt. 44. §-a szerint	A szabadalmi ügyben hozható határozatok
a szabadalmi oltalom megadása	- szabadalmi oltalom megadása - a szabadalmi bejelentés elutasítása
a szabadalmi oltalom újra érvénybe helyezése	- a szabadalmi oltalom újra érvénybe helyezése - a szabadalmi oltalom újra érvénybe helyezésére irányuló kérelem elutasítása
a szabadalmi oltalom megszűnésének megállapítása	- az ideiglenes szabadalmi oltalom megszűnésének megállapítása a fenntartási díj megfizetésének elmulasztása miatt - a végleges szabadalmi oltalom megszűnésének megállapítása a fenntartási díj megfizetésének elmulasztása miatt
a szabadalom megsemmisítése	- a szabadalom megsemmisítése - a szabadalom korlátozása - a megsemmisítési kérelem elutasítása
nemleges megállapítás	- nemleges megállapítás - a nemleges megállapítási kérelem elutasítása

I.3.2. A döntések tartalma

Ákr. 81. § A határozatok és a végzések tartalmára nézve az Ákr. szabályai alkalmazandók.

Ákr. 81. § (1) Az Ákr. szerint a döntésnek tartalmaznia kell

- az eljáró hatóság, az ügyfelek és az ügy azonosításához szükséges minden adatot;
- a rendelkező részt a hatóság döntésével, a szakhatóság állásfoglalásával, a jogorvoslat igénybevételével kapcsolatos tájékoztatással és a felmerült eljárási költséggel;
- a megállapított tényállásra, a bizonyítékokra, a szakhatósági állásfoglalás indoklására, a mérlegelés és a döntés indokaira, valamint az azt megalapozó jogszabályhelyek [a jogszabályhelyek pontos meghivatkozása szükséges, pl. az Szt. 39. § d) pontja vagy az Szt. 42. § (1) bekezdés d) pontja] megjelölésére is kiterjedő indokolást.

I.3.3. A döntések meghozatala

Szt. 46. § (2) A szabadalmi ügyekben a Hivatal döntéseit általában egy személy kiadmányozza. Kivételt képeznek ez alól az alábbi kontradiktórius ügyekben hozott határozatok, amelyekben háromtagú tanács jár el és szótöbbséggel határoz:

- a szabadalom megsemmisítésére irányuló eljárás [Szt. 81. § (1)],
- a nemleges megállapítási eljárás [Szt. 78. § (1)],
- a 816/2006/EK rendelet hatálya alá tartozó kényszerengedélyekkel összefüggő eljárások [Szt. 83/C. § (1)],
- a közegészségügyi kényszerengedélyekkel kapcsolatos ügyekben [Szt. 33/B. §, 33/C §, 83/I-83/K. §].

A tanácsi eljárás szabályaival a Módszertani útmutató VI. fejezete foglalkozik.

Ákr. 81. § (4) Az általános szabály szerint a döntést külön okiratban kell megszövegezni, jegyzőkönyvbe kell foglalni vagy az ügyiratra kell feljegyezni. Szabadalmi ügyekben a döntéseket többnyire külön okiratba foglalják, és azokat kézbesítéssel közlik (lásd az I.3.4. pontot). Ha azonban a döntést a Hivatal szóban közli az ügyféllel, és annak kézbesítését az ügyfél nem kéri, lehetőség van arra, hogy a döntést a Hivatal jegyzőkönyvbe foglalja. (A jelenlegi gyakorlatban így jár el a Hivatal akkor, ha a tárgyaláson hozott eljárásvezető – például a tárgyalás elhalasztásáról szóló – végzést a féllel szóban közli. Ilyen esetben az Ákr. és az Szt. szabályaival összhangban áll a végzés jegyzőkönyvbe foglalása.)

A határozat és a végzés, illetve több határozat vagy végzés egy okiratba foglalható. Ennek részletszabályai szerint az egy okiratba foglalt döntések rendelkező részét és indokolását döntésenként önállóan kell megszövegezni. Az egybefoglalás az egyes döntések meghozatalára vonatkozó határidőket és a jogorvoslati szabályok alkalmazását nem érinti. Ha a jogorvoslatra jogosult az egybefoglalt határozat és végzés ellen jogorvoslattal él, a határozat elleni jogorvoslat szabályait kell alkalmazni.

I.3.4. A döntés közlése

Ákr. 85. § Az Ákr.-nek a döntés közlésére vonatkozó rendelkezéseit alkalmazni kell, azzal, hogy közlésen az Szt. alkalmazásában a **döntés kézbesítését** kell érteni, és szóbeli közlésnek nincs helye [Ákr. 85. § (4)]. Lehetőség van ugyan kontradiktórius eljárásokban a döntés szóbeli kihirdetésére, azonban ahhoz az Szt. alapján nem fűződnek joghatások, illetve annak szabályaira, valamint a döntés írásba foglalására és kézbesítésére az Szt. rendelkezéseit kell alkalmazni.

Szt. 46. § (3) A Hivatal döntése a kézbesítéssel emelkedik jogerőre, ha nem kéri annak megváltoztatását.

Ákr. 85. § (1)-(2) A **határozatot** közölni kell az ügyféllel és azzal, akire nézve az jogot vagy kötelezettséget állapít meg.
A **végzést** azzal kell közölni, akire nézve az rendelkezést tartalmaz, és akinek jogát vagy jogos érdekét érinti. A Hivatal az ügyfél kérelmére egy ízben, külön illeték vagy díj felszámítása nélkül ad ki másolatot a vele nem közölt végzésről.

Szt. 46. § (6) Ha az Szt. alapján kötelező a képviselő [Szt. 51. § (1) bek.] vagy az ügyfél egyébként képviselővel jár el, akkor valamennyi döntést a képviselő részére kell kézbesíteni. A személyes megjelenésre szóló idézést a Hivatal az ügyfél részére küldi meg, a képviselő egyidejű értesítése mellett.

Ákr. 85. § (3) A Hivatal a döntést írásbeli kapcsolattartás esetén hivatalos iratként vagy az Dáptv.-ben meghatározott elektronikus úton kézbesíti.

Ákr. 85. § (5) A döntés közlésének napja
a) az a nap, amelyen azt írásban közölték vagy
b) a hirdetmény kifüggesztését követő 15. nap.

A papíralapú döntés közlésének napját igazolja a visszaérkezett tértivevényen az átvétel dátumaként feltüntetett nap.

Ákr. 86. § (1) A nem elektronikusan közölt – tehát a **papíralapú iratok** – sikertelen kézbesítési eseteire az Ákr. kézbesítési vélelmeket állít fel, azaz a következő esetekben és időpontokban az iratot kézbesítettnek kell tekinteni:

a) a kézbesítés megkísérlésének napján, ha a címzett az átvételt

- megtagadta,
- b) ha a kézbesítés azért volt sikertelen, mert az a címzett által a Hivatalnak megadott hatósági nyilvántartásban szereplő lakcíméről vagy székhelyéről a Hivatalhoz „nem kereste” jelzéssel érkezett vissza, a kézbesítés második megkísérlésének napját.

Dáptv 27. §

A hivatalos iratok **elektronikus úton történő kézbesítésére** vonatkozó szabályokat a Dáptv. határozza meg. Eszerint a hivatalos elérhetőségre kézbesített küldemény akkor minősül kézbesítettnek:

- ha a hivatalos elérhetőséget biztosító szolgáltató a küldemény ügyfél által történő átvételét igazolja vissza;
- ha a hivatalos elérhetőséget biztosító szolgáltató azt igazolja vissza, hogy a küldeményt a címzett kétszeri értesítése ellenére sem vette át, a második értesítési igazolásban feltüntetett időpontját követő ötödik munkanapon.

Ákr. 86. § (2)

Ha a címzett tudomást szerez arról, hogy a neki küldött iratot a Hivatal kézbesítettnek tekinti, a tudomásszerzéstől számított tizenöt napon belül, de legkésőbb a közléstől számított negyvenöt napon belül **kifogást terjeszthet elő.**

A kifogásnak a Hivatal akkor ad helyt, ha a címzett az iratot azért nem vehette át, mert

- a) a kézbesítés a hivatalos iratok kézbesítésére vonatkozó jogszabályok megsértésével történt, vagy más okból nem volt szabályszerű, vagy
- b) az iratot más, az a) pontban nem említett önhibáján kívüli okból nem volt módja átvenni.

Nem természetes személy címzett csak akkor terjeszthet elő kifogást, ha a kézbesítés nem szabályszerűen történt, így pl. szabadalmi ügyvivő vagy ügyvéd nem hivatkozhat eredményesen betegségre, szabadságra stb. az előterjesztett kifogásban.

Szt. 46. § (4)

A Hivatal által hozott bármely döntés **hirdetményi úton történő közlésének** akkor van helye, ha

- a) az ügyfél lakcíme, illetve székhelye (telephelye, fióktelepe) ismeretlen vagy
- b) a postai küldemény azzal a megjegyzéssel érkezik vissza, hogy a címzett ismeretlen helyen tartózkodik vagy címe ismeretlen.

Szt. 46. § (5)

A hirdetményt a Szabadalmi Közlöny és Védjegyértesítőben és internetes honlapján (www.sztnh.gov.hu) kell közzétenni, ugyanazon a napon. A hirdetmény útján közzétett döntést a hirdetmény közzétételét követő tizenötödik napon kell kézbesítettnek tekinteni. A hirdetmény tartalmának meghatározására az Ákr. rendelkezései alkalmazandók.

Ákr. 88. § (2)

A hirdetmény tartalmazza:

Szt. 46. § (5)

- a) a Szabadalmi Közlöny és Védjegyértékesítőben és a honlapon történő közzététel napját,
- b) az eljáró hatóság megnevezését,
- c) az ügy számát és tárgyát,
- d) az ügyfél nevét és utolsó ismert lakcímét, illetőleg székhelyét, továbbá
- e) azt a figyelemfelhívást, hogy a hatóság az ügyben döntést hozott, de annak kézbesítése akadályba ütközött, ezért az ügyfél vagy képviselője a döntést a hatóságnál átveheti.

A döntés közzétételének idejét visszakereshető módon dokumentálni kell.

Ha a hirdetményi úton történő közlés feltételei már nem állnak fenn, a Hivatal a kapcsolattartás általános szabályai szerint felveszi a kapcsolatot az ügyféllel.

Ha egy szabadalmi ügyben (tipikusan kontradiktórius ügyben) a hirdetményi közlés feltételei merülnek fel az ügyféllel való első kapcsolatfelvétel megkísérlésekor (pl. megsemmisítési kérelem megküldése a szabadalmas címére), akkor javasolt, hogy a további kapcsolattartás során (pl. felhívás, tárgyalás kitűzése stb.) a küldemény megküldésével egyidejűleg azonnal hirdetményi közlésre is sor kerüljön, hiszen itt az első kapcsolatfelvételnél ismeretlennek bizonyult az ügyfél lakcíme, azaz az Szt. 46. § (4) bekezdése szerint azonnal alkalmazni lehet a hirdetményi közlést.

Szt. 46. § (7)

Szabadalmi ügyekben az Ákr.-nek a határozat közhírré tételére vonatkozó rendelkezései nem alkalmazandók, mivel az Szt.-ben speciális szabályozás található a szabadalmakkal kapcsolatban közzéteendő adatokkal, tényekkel összefüggésben. [Szt. 56-56/A. §: Hatósági tájékoztatás]

I.3.5. A döntés kijavítása és kiegészítése

A döntés kijavítására és kiegészítésére az Ákr. rendelkezései irányadók.

Ákr. 90. § (1)

A döntés kijavítására akkor kerül sor, ha a döntésben név-, szám- vagy más elírás, illetve számítási hiba van, és a kijavítás nem hat ki az ügy érdemére.

Ákr. 90. § (2)

A kijavítást a döntés eredeti példányára és – ha rendelkezésre állnak – kiadmányaira történő feljegyzéssel, vagy a hibás döntés bevonása mellett a döntés kicserélésével vagy kijavító döntés meghozatalával kell teljesíteni. A kijavítást közölni kell azzal, akivel az eredeti döntést közölték.

Ákr. 90. § (3) A Ket. szabályozásával szakítva az Ákr. biztosítja a **jogorvoslat** lehetőségét a döntésnek a kijavítással érintett része ellen – feltéve, hogy az eredeti döntés ellen is volt helye jogorvoslatnak.

Ákr. 91. § A döntést akkor kell **kiegészíteni**, ha abból **jogszabály által előírt kötelező tartalmi elem hiányzik**, vagy az **ügy érdekéhez tartozó kérdésben nem született döntés**.

Nincs helye azonban a döntés kiegészítésének, ha a döntés jogerőre emelkedésétől számított **egy év** már eltelt.

A kiegészítést a Hivatal egységes döntésbe foglalva, lehetőleg a döntés kicserélésével teljesíti. A **kiegészítés ellen ugyanolyan jogorvoslatnak** van helye, mint az eredeti döntés ellen volt. A kiegészítést közölni kell azzal, akivel a kiegészített döntést közölték.

I.3.6. Nem döntés formájú ügyiratok

Ezek az ügyiratok nem tartalmazzak a döntésekre (végzésekre vagy határozatokra) jellemző rendelkező és indokoló részt, bár azok egyes elemei megtalálhatók bennük, és nem kötődhet hozzájuk jogerő sem, ezért nincs szükség az átvételük igazolására. Ezeket az ügyiratokat nem kell tértivevénnyel postázni, elektronikus úton azonban ugyanúgy kerülnek megküldésre mint a hatósági döntések. A nem döntés jellegű ügyiratok minden esetben tartalmazzák az ügy azonosítására alkalmas és a keletkezés körülményeire utaló adatokat, egy részük a határnapot, határidőt és az annak elmulasztásához fűződő jogkövetkezményt. A nem döntés jellegű ügyiratokban a Hivatal maga nem szab határidőt, csupán a törvényben megállapított határidőre figyelmeztet, illetve értesít valamilyen időpontról (pl. elismert bejelentési nap, közzététel napja).

I.3.6.1. Értesítés

Szt. 66. § (10) Ezek az ügyiratok valamilyen, az érintettre nézve jogkövetkezménnyel járó, törvényben előírt eljárási lépés bekövetkeztének tényéről,
Szt. 71. § (3) időpontjáról, valamilyen dátum elismeréséről tájékoztatják a bejelentőt.
Szt. 74. § (1)

Szt. 69. § (3)

Szt. 70. § (2), (4)

Szt. 83/I. § (5)

Értesítést küld a Hivatal például:

- a bejelentési nap elismeréséről,
- a közzétételről, illetve a 18 hónapnál korábbi közzétételről,
- az újdonságkutatás elvégzéséről,
- az észrevétel eredményéről (az észrevétel előterjesztőjének),
- az érdemi vizsgálat megkezdéséről,
- a közegészségügyi kényszerengedély megadására irányuló kérelem benyújtásáról (a szabadalmasnak).

I.3.6.2. Figyelmeztetés

- Szt. 48. § (1)** A figyelmeztetésben valamilyen törvényben meghatározott határidő
Szt. 57. § (4) lejártának pontos dátumára figyelmezteti a Hivatal a bejelentőt. A
Szt. 57. § (5) **törvényes határidők** elmulasztásának **jogkövetkezményei külön**
Szt. 73. § (3) **figyelmeztetés nélkül is bekövetkeznek.**
Szt. 75. § (4)

A Hivatal a bejelentőt figyelmezteti például:

- a bejelentési és kutatási díj megfizetésének határidejére,
- idegen nyelvű mellékletek esetén a magyar nyelvű szabadalmi leírás, igénypont, kivonat és rajz benyújtásának határidejére,
- a megosztási díj megfizetésének határidejére,
- az érdemi vizsgálati díj megfizetésének határidejére.

I.3.6.3. Tájékoztatás

A bejelentő, illetve az ügyfél vagy az eljárás egyéb résztvevője írásban feltett kérdéseire tájékoztatás formájában kaphat választ. A tájékoztatás kötetlen formában informálja az érintettet, rá kötelezettséget nem ró, azonban jogosultságot sem állapíthat meg számára (nem fűződhet hozzá jogkövetkezmény).

I.3.6.4. Szakvélemény

I.3.6.4.1. Szakvélemény szabadalmi leírás értelmezése tárgyában

- Szt. 84. §** Ha a szabadalmi leírás értelmezése kérdésében vita támad, az eljáró bíróság vagy egyéb hatóság megkeresésére a Hivatal szakvéleményt ad.

I.3.6.4.2. Szakvélemény megsemmisítési viszontkereset tárgyában

- Szt. 104. § (1h)** Ha a szabadalombitolási per alperese az Szt. 104. §-ának (1a) bekezdése alapján megsemmisítési viszontkeresettel él, akkor ennek tárgyában a bíróság szakértőként elsősorban a Hivatalt rendeli ki. (lásd: 282/2007. (X. 26.) Korm. rendelet 3. melléklet 15. pontja). A Hivatalnak ebben az esetben a kirendelő végzés közlésétől számított 30 nap áll rendelkezésére a szakvélemény elkészítésére.

I.4 A tényállás megállapítása

I.4.1. A tényállás tisztázása hivatalból

- Szt. 47. § (1)** A Hivatal – az Szt. által meghatározott, az 1.4.2. pontban részletezett kivételekkel – az előtte folyó szabadalmi eljárásban a tényeket hivatalból vizsgálja, vizsgálata nem korlátozódhat csupán az ügyfelek állításaira.

Ezen nem változtat az sem, hogy az Szt. 45. § (3) bekezdése kizárja az Ákr. bizonyítási eljárás lefolytatását előíró szabályának [Ákr. 62. § (1) bek.] alkalmazhatóságát szabadalmi ügyekben. Erre a kérelemhez kötöttség elvének érvényesülése miatt van szükség. A szabadalmi oltalom megadására irányuló eljárás azon szakaszában, amelyben a hivatalból folytatott érdemi vizsgálat (Szt. 74-76. §) zajlik, a tényállás hivatalból történő feltárásának elve érvényesül.

A tényállás tisztázása a konkrét egyedi ügy releváns tényeinek, körülményeinek pontos megállapítását, illetve feltárását jelenti. A tényállás hivatalbóli tisztázása körében a hatóság a megalapozott döntés érdekében köteles lehetőség szerint felkutatni minden bizonyítékot, megállapítani az üggyel összefüggésbe hozható körülményeket, és értékelni az üggyel összefüggésbe hozható tényeket. Hangsúlyozni kell, hogy ha a Hivatal a tényállás tisztázására vonatkozó kötelezettségének nem tesz eleget, az eljárásban hozott döntése törvénysértő, ami – bírósági felülvizsgálat eredményeként – a döntés hatályon kívül helyezését és a Hivatal új eljárásra utasítását vonhatja maga után.

A tényállás tisztázása körében tipikusan külön bizonyítás szükséges például az újdonság vagy a feltalálói tevékenység kérdésében, amikor csak a technika állásának feltárása után dönthető el a vizsgált feltétel teljesülése. Minden esetben bizonyítani kell ugyanis a technika állásához tartozást. Ugyanakkor hivatalosan ismert vagy köztudomású tényeket – így különösen az anyagi világ alapvető ismereteit és törvényszerűségeit – nem szükséges bizonyítani. (Vö. I.4.3.1 pont)

I.4.2. A tényállás tisztázása a kérelem keretei között

Szt. 47. § (2) A fentiekől eltérően az Szt. alapján nem érvényesül a tényállás
Szt. 83/E.-83/G. hivatalbóli tisztázásának elve:

- a megsemmisítési eljárásban;
- a nemleges megállapítási eljárásban; és
- a kényszerengedéllyel kapcsolatos eljárások egy részében.

A felsorolt esetekben a Hivatal előtti eljárásban ellenérdekű felek vesznek részt. Ilyenkor a kérelemhez kötöttség elve irányadó, vagyis a Hivatal a tényeket a kérelem keretei között, az ügyfelek nyilatkozatai és állításai, valamint az ügyfél által igazolt adatok alapján vizsgálja. Főszabályként az adott tényre vagy körülményre hivatkozó félnek kell bizonyítania állításait.

A kérelemhez kötöttségből következik továbbá az is, hogy a kérelem alapján a Hivatal számára rögzülnek az ügyben elbírálandó kérdések, amelyek tekintetében a kérelmező ügyfél hatósági döntést igényel. A Hivatalnak tehát döntésében állást kell foglalnia a kérelem tárgyáról, azon túl azonban nincs vizsgálati kötelezettsége, a kérelmen túlterjeszkedve pedig nem hozhat döntést.

I.4.3. A bizonyítás közös szabályai

I.4.3.1. Hivatalosan ismert és köztudomású tények

Ákr. 62. § (3) A hatóság által hivatalosan ismert és a köztudomású tényeket nem kell bizonyítani. Az eljárási jogszabályok nem határozzák meg a „köztudomású tény” fogalmát. A Pp. releváns rendelkezéséhez fűzött kommentár szerint „Köztudomásúnak minősül az emberek bizonyos köre (csoportja) előtt ismert és valóban elfogadott tény, tehát a köztudomásúnak nem feltétele a széles körben ismertség. Ide tartoznak a történelmi események, az általános ismeretek és a köztapasztalati tételek.” Köztudomású így az a tény, körülmény, amely helyben, szélesebb körben – beosztástól, szakképzettségtől függetlenül – az emberek nagyobb csoportja előtt ismert és azt mindenki valóban fogadja el. A meghatározásból következik, hogy köztudomású tényként olyan körülményt lehet elfogadni, amely a felektől függetlennek minősül.

A hivatalosan ismert és a köztudomású tények körében az ügyfélnek csupán utalnia kell az adott tényre ahhoz, hogy a Hivatal azt tekintetbe vegye, bizonyítékok benyújtására azonban nincs szükség. Szabadalmi ügyekben ilyeneknek tekinthetők különösen az anyagi világ alapvető ismeretei és törvényszerűségei.

Ákr. 36. § (2) A fentiekkel kapcsolatban említést érdemel, hogy egyes adatok igazolása a bejelentőtől annak ellenére nem kérhető, hogy azok nem tartoznak a Hivatal által hivatalosan ismert tények körébe. Az Ákr. általános szabálya szerint – az ügyfél azonosításához szükséges adatok kivételével – az ügyféltől nem kérhető olyan adat, amely nyilvános, vagy amelyet jogszabállyal rendszeresített közhiteles nyilvántartásnak tartalmaznia kell.

A bejelentőtől ennek megfelelően nem lehet olyan adat igazolását sem kérni, amelyet a Hivatal jogszabállyal rendszeresített nyilvántartásának – azonosítható módon – tartalmaznia kell. Például származtatás, megosztás, belső elsőbbség igénybevétele esetén az igényt megalapozó irat a Hivatalban rendelkezésre áll, azt a bejelentőtől kérni nem lehet.

Szt. 61. § (5) Speciális rendelkezése továbbá az Szt.-nek, hogy az elsőbbségi iratot benyújtottnak kell tekinteni, ha az a Hivatal számára egyéb úton hozzáférhető, és ha nemzetközi szerződés vagy a Hivatal elnökének a nemzetközi együttműködésre figyelemmel hozott és a Hivatal hivatalos lapjában közzétett döntése alapján – külön benyújtása nélkül is – a szabadalmi bejelentés mellékletének minősül.

I.4.3.2. Szabad bizonyítási rendszer

Ákr. 62. § (2), (4)-(5) Az Ákr. **szabad bizonyítási rendszert** állapít meg, vagyis az eljáró hatóságra bízta az alkalmazandó bizonyítási eszközök megválasztását.

A hatósági eljárásban olyan bizonyíték használható fel, amely alkalmas a tényállás tisztázására. Az Ákr. csupán a leggyakrabban előforduló bizonyítékfajtákat sorolja fel, azonban nem tiltja a felsorolásban nem említett bizonyíték (pl. tárgyi bizonyíték, hatósági ellenőrzésen készült jegyzőkönyv) felhasználását. A szabad bizonyítás elvével áll összefüggésben a **bizonyítékok szabad mérlegelésének elve** is. E szerint a hatóság a bizonyítékokat egyenként és összességükben értékeli, és az ezen alapuló meggyőződése szerint állapítja meg a tényállást. Ezzel kapcsolatban ki kell emelni, hogy a határozat indokolásának tartalmaznia kell a megállapított tényállást, a bizonyítékokat (a tényállás alapjául elfogadott, valamint az ügyfél által felajánlott, de mellőzött bizonyítást és a mellőzés indokait) és a mérlegelés és a döntés indokait, valamint a döntést megalapozó jogszabályhelyek megjelölését.

Ákr. 81. § (1)

I.4.3.3. A leggyakoribb bizonyítékok

Bizonyíték különösen:

- az ügyfél nyilatkozata;
- az irat;
- a tanúvallomás;
- a szemléről készült jegyzőkönyv;
- a szakértői vélemény;

A fentiek közül a Hivatal eljárásai szempontjából az ügyfél nyilatkozata, az irat és a tanúvallomás, a szakértői vélemény és a szemle érdemel bővebb kifejtést. Az Ákr.-ben a tényállás tisztázására felhasználható bizonyítékokra (ügyfél nyilatkozata, irat, tanúvallomás, szemle eredménye, szakértői vélemény) vonatkozó szabályok közül az Szt.-ben foglaltakkal kiegészítő viszonyban álló, szabadalmi ügyekben értelmezhető rendelkezéseket kell alkalmazni.

I.4.3.3.1. *Az ügyfél nyilatkozata*

Ákr. 63-64. §

Az Ákr. valamennyi hatósági eljárásra vonatkozó általános szabálya szerint, ha a tényállás tisztázása szükségessé teszi, a hatóság az ügyfelet nyilatkozattételre hívhatja fel. A törvény kiemelt szereppel ruházta fel az ügyfél nyilatkozatát, ugyanis kimondja, hogy ha jogszabály nem zárja ki, az ügyfél a nyilatkozatával pótolhatja a hiányzó bizonyítékot, ha annak beszerzése nem lehetséges. Ilyen esetben az ügyfelet figyelmeztetni kell jogaira, kötelességeire és a hamis, hamisított vagy valótlan tartalmú bizonyíték szolgáltatásának jogkövetkezményeire.

Ákr. 29. § (1)

A kiskorú, a cselekvőképtelen és a cselekvőképességében részlegesen korlátozott nagykorú, valamint a fogyatékossgal élő személyt a közigazgatási hatósági eljárásban fokozott védelem illeti meg, ezért

- a) tárgyaláson történő meghallgatására csak abban az esetben kerülhet sor, ha az eljárásban részt vevő más személyek jelenlétében történő meghallgatása az érdekeiket nem sérti,
- b) lehetőség szerint lakóhelyén kell meghallgatni,
- c) akkor hívható fel személyes nyilatkozattételre és akkor hallgatható meg tanúként, ha ezt állapota megengedi és személyes nyilatkozata vagy tanúvallomása más módon nem pótolható, valamint
- d) az egyenlő esélyű hozzáférést számára biztosítani kell.

Ákr. 29. § (2)

Az, aki nem cselekvőképes, nyilatkozattételre csak akkor hívható fel, illetve tanúként akkor hallgatható meg, ha nyilatkozatot, illetve tanúvallomást kíván tenni, és a törvényes képviselője, vagy – érdekellentét esetén – eseti gondnoka vagy eseti gyámja (a továbbiakban együtt: eseti gondnok) ehhez hozzájárul. A szóbeli nyilatkozat, illetve a tanúvallomás megtételére csak a törvényes képviselő vagy az eseti gondnok jelenlétében kerülhet sor, az írásbeli nyilatkozathoz a törvényes képviselő vagy az eseti gondnok aláírása szükséges. A cselekvőképtelen tanú meghallgatása esetén a hatóság mellőzi a hamis tanúzás következményeire való figyelmeztetést.

Ákr. 29. § (3)

Ha az ügyfél vagy az eljárás egyéb résztvevője hallássérült, kérésére jelnyelvi tolmács közreműködésével kell meghallgatni, vagy a meghallgatás helyett a jelen lévő hallássérült írásban is nyilatkozatot tehet. Ha az ügyfél vagy az eljárás egyéb résztvevője siketvak, kérésére jelnyelvi tolmács közreműködésével kell meghallgatni. Ha a jelen lévő ügyfél vagy az eljárás egyéb résztvevője beszéd fogyatékos, kérésére a meghallgatás helyett írásban tehet nyilatkozatot.

Szt. 47. § (3)

A fenti általános szabályokat egészíti ki az Szt. azon rendelkezése, amely szerint a Hivatal döntését csak olyan tényekre és bizonyítékokra alapozhatja, amelyekkel kapcsolatban **az ügyfélnek módjában állt nyilatkozatot tenni.**

Szt. 47.§ (4)

A nyilatkozattételi felhívásra, illetve a nyilatkozat elmaradásának következményeire vonatkozóan az Szt. további részletes szabályokat is tartalmaz, amelyek eltérnek az Ákr. általános szabályától (eljárás megszüntetése a kérelemre indult és hivatalból nem folytatható eljárások esetén – bővebben lásd az I.4.5. pontot).

Szt. 47. § (3)

A kérelemhez kötöttség elvével függ össze, hogy az Szt. az ügyfél nyilatkozattételi jogának gyakorlását észszerű keretek közé szorítja: a Hivatal **figyelman kívül hagyhatja azokat a nyilatkozatokat vagy bizonyítékokat, amelyeket az ügyfél nem kellő időben** terjesztett elő. Ügyféli nyilatkozatnak tekintendő a találmány oltalomképességét alátámasztó vagy megkérdőjelező érvek kifejtése mellett a bejelentő által benyújtott módosított leírás, rajz vagy igénypont, továbbá a megsemmisítési eljárások során bármelyik fél által benyújtott igénypontkorlátozási javaslat is.

Szt. 100. § (4)

Ez a szabály az ügyfél által alkalmazható valamennyi bizonyítási eszköz – nem csupán az ügyfél nyilatkozata – előterjesztése tekintetében tartalmaz időbeli megszorítást. Mindez a határozat bírósági felülvizsgálata során is különös jelentőséggel bír, mivel az ilyen nyilatkozatokat vagy bizonyítékokat a bíróságnak is figyelmen kívül kell hagynia. Az említett rendelkezésekkel összefüggésben a „kellő idő” fogalmát sem az Szt., sem annak miniszteri indokolása nem határozza meg, az erről szóló döntés a Hivatal mérlegelési jogkörébe tartozik, ezért ezt mindig a konkrét ügyben, az eset összes körülményére figyelemmel kell értékelni.

Általában kellő időben előterjesztettnek tekinthető a nyilatkozat vagy bizonyíték, ha azt

- a Hivatal által kitűzött határidőn belül nyújtják be,
- hosszabbítási kérelem alapján adott újabb határidőn belül nyújtják be,
- tárgyalás tartása esetén – általában véve – a tárgyalás kitűzését megelőzően nyújtják be,
- az ellenérdekű ügyfél nyilatkozatára vagy bizonyítékára válaszul, a nyilatkozat vagy bizonyíték természetére figyelemmel szükségesnek tekinthető időn belül nyújtják be.

Megadási eljárás során ezzel szemben **nem kellő időben előterjesztettnek** minősülhet például a megadás alapjául szolgáló változat megküldése után a szabadalmi leírásnak és igénypontoknak az oltalmi kört nagymértékben érintő, előzmény nélküli indokolatlan módosítása, vagy a megadás alapjául szolgáló változat megküldése után benyújtott észrevétel.

Megsemmisítési eljárás során a Hivatal nem tekinti kellő időben benyújtottnak azokat a nyilatkozatokat és bizonyítékokat, amelyeket a megsemmisítési eljárás kérelmezője a megsemmisítési okok megjelölésére kitűzött határidő eltelte után elkésztett megjelölt okok alátámasztására nyújt be.

Úgyszintén **nem kellő időben előterjesztettnek** tekintendő az ellenérdekű felek részvételével zajló eljárásokban adott esetben az olyan nyilatkozat (ide értve az igénypontkorlátozási javaslatokat is) vagy bizonyíték, amelyet hosszadalmas írásbeli előkészítést, többszöri határidő-hosszabbítást követően a tárgyaláson vagy a tárgyalást közvetlenül megelőzően nyújtanak be (és emiatt sem a Hivatalnak, sem az ellenérdekű félnek nem áll módjában érdemben áttekinteni azt vagy nyilatkozni annak tartalmával kapcsolatban).

Azokban az ügyekben, amelyekben a Hivatal tárgyalást tart, annak kitűzéséről szóló értesítéssel az írásbeli előkészítő szakaszt lezártnak tekinti. Az ezt követően, különösen a tárgyalást közvetlenül megelőzően érkezett iratokat pedig csak kivételes esetben veszi figyelembe akkor, ha azok benyújtása új körülmény felmerülése révén vált indokolttá.

Szt. 45. § (7)

A Hivatal hatáskörébe tartozó szabadalmi ügyekben – **tájékoztatás** kérése és annak teljesítése, az **iratokba való betekintés**, valamint a

szóbeli tárgyalás kivételével – kapcsolattartásnak csak írásbeli, valamint azonosításhoz kötött elektronikus úton van helye, tájékoztatás azonban nem kérhető és ilyen kérés nem teljesíthető rövid szöveges üzenet útján.

Ákr. 78. § (1)

Az Ákr.-nek az eljárási cselekmények rögzítésére vonatkozó szabályait – a szóbeli kérelmekre vonatkozó rendelkezések kivételével – alkalmazni kell.

Annak ellenére, hogy szabadalmi ügyekben kapcsolattartásra főszabályként csak írásban (ilyennek minősül az azonosításhoz kötött elektronikus út is) van lehetőség, a Hivatal lehetőséget biztosíthat az ügyfeleknek a személyes egyeztetésre is. A személyes konzultációt akár az ügyfél, akár a Hivatal kezdeményezheti, azonban annak elmaradása nem eredményez eljárási szabálysértést, tekintettel arra, hogy a szóbeli egyeztetés lehetőségének biztosítására a Hivatal nincs kötelezve.

A személyes konzultációra lehetőség szerint előzetesen egyeztetett időpontban kell sort keríteni, azonban erre akkor is lehetőséget kell biztosítani, ha ügyfélfogadási időben előzetes bejelentés nélkül személyesen jelentkezik az ügyfél a Hivatalnál.

A Hivatal akkor kezdeményez személyes konzultációt, ha a bejelentés elbírálása során olyan értelmezési kérdések merülnek fel, amelyek tisztázása szóban hatékonyabb lehet, mint egy vagy több levélváltás során, illetve ha a bejelentő iparjogvédelmi tájékoztatlansága miatt a részletesebb, hosszabb tájékoztatás az eljárás szempontjából eredményesebb lehet. Ezzel kapcsolatban kiemelés érdemel, hogy a Hivatal részéről telefon útján rendszerint csak általános jellegű, a jogszabályi rendelkezésekkel és a Hivatal joggyakorlatával kapcsolatos tájékoztatás adható, ügyelve az adatvédelmi szabályok betartására. Hangsúlyozni kell továbbá, hogy amennyiben az ügyféllel folytatott telefonbeszélgetés során érzékelhető, hogy az ügyfél szóbeli nyilatkozata olyan természetű, amelynek az ügy irataiban történő rögzítésére az eljárás megfelelő dokumentáltsága érdekében szükség van, kezdeményezni kell vagy a nyilatkozat írásbeli beadvány formájában történő benyújtását, vagy – további egyeztetés céljából – a személyes konzultációt az ügyféllel. Elengedhetetlen az írásbeli nyilatkozat olyan esetekben, ha a nyilatkozathoz az Szt.-ben szabályozott jogkövetkezmények fűződnek.

Ha a konzultációra az adott ügyféllel a Hivatal érintett ügyintézője első ízben kerít sort, a konzultáció megkezdésekor az ügyfél személyazonosságának igazolása, illetve annak ellenőrzése szükséges.

A tényállás tisztázása érdekében lefolytatott eljárási cselekményről (pl. az ügyfél nyilatkozatának rögzítéséről a szóbeli tárgyaláson) jegyzőkönyvet kell készíteni (jellemzően a tárgyalásról készített jegyzőkönyvben kerülnek feltüntetésre az ezen eljárási cselekmények során elhangzottak).

Ákr. 78. § (2)-(4) A jegyzőkönyv tartalmazza készítésének helyét és idejét, az eljárási cselekményen részt vevő személyek azonosításához szükséges adatokat, nyilatkozataik lényegét, illetve a cselekmény lefolytatása során a tényállás tisztázásával összefüggő ténymegállapításokat, valamint a jogokra és kötelezettségekre való figyelmeztetést.

I.4.3.3.2. Az irat

Ákr. 65. § A hatóság, ha a tényállás tisztázása során szükséges, és az az Dáptv. alapján nem szerezhető be, felhívhatja az ügyfelet okirat vagy más irat bemutatására. Az Ákr. 36. § (2) bekezdése alapján szakhatósági állásfoglalás, valamint nyilvános vagy jogszabállyal rendszeresített közhiteles nyilvántartásból elérhető adatok csatolása nem kérhető az ügyféltől, az azonosításához szükséges adatok kivételével.

A közigazgatási eljárásban nem csupán az okirat, hanem bármely más írásbeli anyag, pl. egy levél is felhasználható bizonyítékként. Felhasználható iratként (írásbeli bizonyítékként) említhetők például a szabadalmi és használatiminta-oltalmi leírások, könyvek, folyóiratok, prospektusok.

Az okirat kifejezetten valamely joghatás kiváltására, tény vagy jogosultság igazolására irányul (pl. hatósági határozat, végrendelet, hasznosítási szerződés). Amíg az okiratnak nem minősülő dokumentumok tartalmát és formáját, valamint bizonyító erejét a jog általában nem szabályozza, az okiratok tekintetében jogszabályban meghatározott követelmények érvényesülnek.

Pp. 323-327. § A Pp. alapján kétféle okirat különböztethető meg: a közokirat és a magánokirat. Közokiratnak minősül az olyan papír alapú vagy elektronikus okirat, amelyet bíróság, közjegyző vagy más hatóság ügykörén belül a jogszabályi rendelkezéseknek megfelelő módon állított ki. A **közokirat** teljes bizonyító erővel bizonyítja

- a) hogy a kiállító a benne foglalt intézkedést megtette vagy határozatot a benne foglalt tartalommal meghozta,
- b) a közokirattal tanúsított adatok és tények valóságát,
- c) a közokiratban foglalt nyilatkozat megtételét, annak idejét és módját.

A közokiratot az ellenkező bizonyításig valódinak kell tekinteni.

A fel nem sorolt szervek és személyek által készített okiratok **magánokiratok**. Ilyen magánokirat például egy kiadó nyilatkozata egy könyv vagy prospektus megjelenési dátumáról, egy üzletvezető vagy kereskedő nyilatkozata arról, hogy a kérdéses terméket mióta árusítja, vagy egy kiállítás-szervező nyilatkozata a kiállítás megnyitásának dátumáról.

A magánokiratoknak két altípusa van: a teljes bizonyító erejű magánokirat és az egyszerű magánokirat.

A teljes bizonyító erejű magánokirat az ellenkező bizonyításig teljes bizonyítékul szolgál arra, hogy kiállítója az abban foglalt nyilatkozatot megtette, illetőleg elfogadta, vagy magára nézve kötelezőnek ismerte el, ha a következő feltételek valamelyike fennáll:

- a) a kiállító az okiratot saját kezűleg írta és aláírta,
- b) két tanú igazolja, hogy az okirat aláírója a részben vagy egészben nem általa írt okiratot előttük írta alá, vagy aláírását előttük saját kezű aláírásának ismerte el; igazolásként az okiratot mindkét tanú aláírja, továbbá az okiraton a tanúk nevét és lakóhelyét – ennek hiányában tartózkodási helyét – olvashatóan is fel kell tüntetni,
- c) az okirat aláírójának aláírását vagy kézjegyét az okiraton bíró vagy közjegyző hitelesíti,
- d) az okiratot a jogi személy képviseletére jogosult személy a rá vonatkozó szabályok szerint megfelelően aláírja,
- e) ügyvéd vagy kamarai jogtanácsos az általa készített okirat szabályszerű ellenjegyzésével bizonyítja, hogy az okirat aláírója a más által írt okiratot előtte írta alá vagy aláírását előtte saját kezű aláírásának ismerte el,
- f) az elektronikus okiraton az aláíró a minősített vagy minősített tanúsítványon alapuló fokozott biztonságú elektronikus aláírását vagy bélyegzőjét helyezte el, és – amennyiben jogszabály úgy rendelkezik – azon időbélyegzőt helyez el,
- g) az elektronikus okiratot az aláíró a Kormány rendeletében meghatározott azonosításra visszavezetett dokumentumhitelesítés szolgáltatással hitelesíti, vagy
- h) olyan, törvényben vagy kormányrendeletben meghatározott szolgáltatás, vagy zárt rendszerben alkalmazott, tanúsított bizalmi szolgáltatás keretében jött létre, ahol a szolgáltató az okiratot a kiállító azonosításán keresztül a kiállító személyéhez rendeli és a személyhez rendelést a kiállító saját kezű aláírására egyértelműen visszavezethető adattal együtt vagy az alapján hitelesen igazolja; továbbá a szolgáltató az egyértelmű személyhez rendelésről kiállított igazolást elektronikus dokumentumba kapcsolt, elválaszthatatlan záradékba foglalja és azt az okirattal együtt legalább minősített tanúsítványon alapuló fokozott biztonságú elektronikus bélyegzővel és minősített időbélyegzővel látja el,
- i) – törvény eltérő rendelkezése hiányában – a kiállító szóbeli nyilatkozatát a Dáptv. szerinti elektronikus ügyintézészt biztosító szerv vagy a szolgáltatás használatára jogosult egyéb szerv a Kormány rendeletében meghatározottak szerint mesterséges intelligenciával támogatott szolgáltatás szerint írásbeli formátumba

alakította, az írásbeli formátumba alakított nyilatkozat tervezetét a kiállító jóváhagyta, és dokumentum a Kormány rendeletében meghatározottak szerint hitelesítve lett,

- j) dokumentumot Dáptv. szerinti digitális szolgáltatás nyújtása során a digitális állampolgárság szolgáltató hitelesítette. Az olyan magánokirat, amely nem felel meg a fenti alakításoknak, a közigazgatási eljárásban felhasználható ugyan bizonyítékként, de teljes bizonyító erővel nem rendelkezik.

Ákr. 65. § (2)

Ha törvény vagy kormányrendelet másként nem rendelkezik, az ügyfél az iratot másolatban is benyújthatja, ha nyilatkozik arról, hogy az az eredetivel mindenben megegyezik. Mivel az okirat is az irat egy típusa, az ügyfél akár egy közokirat és egy magánokirat egyszerű másolatát is benyújthatja az eredetiségi nyilatkozattal.

Szt. 55. § (2)

A szabadalmi lajtromba történő bejegyzés alapjául szolgáló iratokkal kapcsolatban az Szt. speciális rendelkezést tartalmaz: a szabadalmi oltalommal összefüggő jogok és tények tudomásulvétele, illetve bejegyzése ügyében – a szabadalmi eljárásokban bekövetkezett tények kivételével – a Hivatal írásban előterjesztett kérelem alapján dönt, azzal, hogy az ügyfél adatainak változásáról más hatóságtól kapott értesítés nem tekinthető írásban előterjesztett kérelemnek. A kérelemhez csatolni kell az alapul szolgáló **közokiratot vagy megfelelő bizonyító erejű magánokiratot.**

Az Ákr. és az Szt. fent idézett rendelkezéseinek megfelelően a Hivatal általában elfogadja iratok másolatban történő csatolását és csak akkor hívja fel azok eredetiben, illetve meghatározott bizonyító erejű okiratba foglalt bemutatására vagy benyújtására az ügyfelet, ha kétség merül fel azok valóságával, illetve valóságtartalmával kapcsolatban.

Szt. 52. § (2)

Az Szt. speciális szabálya szerint szabadalmi ügyekben idegen nyelvű beadványokat is be lehet nyújtani, a Hivatal azonban – abban az esetben, ha az irat olyan nyelven készült, amelynek megértése gondot okoz a Hivatalnak – magyar nyelvű fordítás benyújtását írhatja elő. Hiteles fordítás benyújtása azonban csak akkor írható elő, ha alappal vonható kétségbe a fordítás pontossága vagy a külföldi okiratban foglaltak valósága.

E szabályból következik, hogy ha a Hivatal a külföldön kiállított idegen nyelvű közokiratot, illetve a külföldi bíróság, közjegyző, stb. által hitelesített idegen nyelvű magánokiratot elfogadja, az a Hivatal előtti eljárás céljaira a magyar törvény szerinti bizonyító erővel rendelkezik. Az Szt. e speciális szabálya alapján, továbbá a nem magyar nyelvű okiratok – hiteles vagy nem hiteles – magyar fordításának megkövetelése a Hivatal mérlegelési jogkörébe tartozik. (Ezzel kapcsolatban lásd a nyelvhasználatról szóló I.9. pontot.)

Ákr. 65. § (3)

Megjegyzendő, hogy a korábban hatályos szabályoktól eltérően az Ákr. alapján is csak akkor kell a külföldön kiállított közokiratnak a kiállítás

Ákr. 65. § (4)

helye szerinti államban működő magyar külképviseleti hatóság általi diplomáciai felülhitelesítésének bemutatására felhívni az ügyfelet, ha a közokirat eredetiségével vagy tartalmával kapcsolatban kétség merül fel.

Az Ákr. további kiegészítő szabálya alapján az ügyfél a nem magyar nyelven kiállított iratról hiteles fordítást csatolhat, és ilyen esetben a hatóság ezt köteles a fordítás szerinti tartalommal elfogadni.

I.4.3.3.3. *On-line elérhető dokumentumok*

Az Interneten elérhető dokumentumok bizonyító erejének megítélése azonos a papíralapú iratokéval, mérlegelésük kritériumai ugyanazok, mint a többi bizonyíték esetén. Mind a megadási, mind a kontradiktórius eljárásokban azonos elvek szerint kell értékelni az Interneten vagy egy online adatbázisban nyilvánosságra hozott anyagokat, azaz minden egyes bizonyíték bizonyító erejét az adott ügy sajátos körülményeire figyelemmel kell megítélni. A bizonyítékokat egyenként és összességükben kell értékelni, és az ezen alapuló meggyőződés szerint kell megállapítani a tényállást.

Az internetes dokumentumokra való hivatkozás kapcsán sem támaszthatók többletkövetelmények, azaz a nyilvánosságra hozatal időpontját vagy egy weboldalon megjelent tartalom változatlanságát nem szükséges minden kétséget kizáró módon bizonyítani, hanem ugyanúgy kell eljárni, mint a papíralapú dokumentumok esetében.

Az internetes dokumentumokat forrásuk alapján két csoportra oszthatjuk.

- a) Megbízható forrásoknak tekinthetők különösen
 - a nemzetközi szervezetek, állami szervek, szabványügyi testületek, akadémiai intézetek és felsőoktatási intézmények adatbázisai, on-line kiadványai és honlapjai, valamint az egyetemek EPrints repozitóriumai;
 - az online tudományos és szakmai kiadványok;
 - sajtótermékek, televízió- és rádióállomások honlapjai,
 - cégek, szervezetek és magánszemélyek által publikált olyan dokumentumok, amelyek korábban papíralapon már kiadásra kerültek;
 - online kereskedelmi és aukciós portálok, ha ellenőrizhető az eladásra kínált termék piacra kerülésének időpontja.

A Hivatal az ellenkező bizonyításáig vélelmezi az ezekről a honlapokról nyert internetes dokumentumokban szereplő dátumok helyességét és tartalmuk változatlanságát.

- b) Ismeretlen eredetű weboldalak a magánszemélyek, magánszervezetek (pl. egyesületek, klubok) honlapjai, kereskedelmi honlapok (pl. reklámok, cégek honlapja), Usenet

csoportok, blogok, levelező listák és wiki oldalak e-mail archívumai.

A Hivatal akkor fogadja el helytállóként az ehhez hasonló honlapokról származó dokumentumokat, ha tartalmazzak dátumot vagy arra való utalást és

- a dátum vagy a tartalom nem áll ellentmondásban az ügy egyéb adataival és bizonyítékaival,
- annak kapcsán egyéb kétség sem merül fel, továbbá
- a bejelentő vagy kontradiktórius eljárásban a bizonyítékot benyújtó féllel szembeni ellenérdekű fél érdemben nem vitatja, és
- megfelelően pontos a nyilvánosságra jutás meghatározása tekintetében.

Ebben az esetben is lehetősége van azonban a bejelentőnek vagy – kontradiktórius eljárásban – a bizonyítékot benyújtó féllel szembeni ellenérdekű félnek az ellenkező bizonyítására.

Ha az internetes dokumentumból a nyilvánosságra jutás dátuma nem állapítható meg, nem kellőképpen pontos, vagy azzal kapcsolatban kétség, ellentmondás merül fel, vagy a bejelentő vagy az ellenérdekű fél érdemben vitatja azt, akkor a Hivatal – vagy kontradiktórius eljárásban a bizonyítékot benyújtó fél – a közzététel dátumát, illetőleg egy adott időpontban létező tartalmat az alábbi eszközök felhasználásával tudja alátámasztani:

- további információ beszerzése a honlap tulajdonosától;
- Internet archiváló szolgáltatás igénybevétele (pl. az Internet Archive az általa használt Wayback Machine-on keresztül, azzal, hogy szükség lehet a beágyazott tartalmak publikációs időpontjának ellenőrzésére. Az ellenőrzés elvégezhető az adott kép új lapon történő megnyitásával: ebben az esetben az URL-ben megjelenő dátum az archiválás dátumaként fogadható el);
- időbélyegző a módosításokkal kapcsolatban (pl. Wikipédia oldalai esetében);
- számítógép-alapú időbélyegzési információ, ahogy fájl jegyzékekben, vagy egyéb gyűjteményekben elérhetők, vagy, ahogy az a tartalmakhoz automatikusan hozzáfűzésre kerül fórumüzenetek, blogok esetében;
- a közzététel során beágyazott nyilvánosságra jutási dátum (a dátumra vonatkozó információt gyakran elhelyezik a weboldal forráskódjában);
- a keresőmotorok által használt dátum-index (általában későbbi dátum, mint a tényleges nyilvánosságra jutás időpontja, mivel a keresőmotornak szüksége van némi időre egy új honlap indexálásához);
- tükör site-okon elérhető információ (több honlapon fellelhető információ a nyilvánosságra hozatalról vagy annak több verziójáról).

Ha a fentiek alkalmazásával sem érhető el adat az internetes közlés dátumáról vagy a tartalom változatlanságáról, úgy az adott dokumentum nem fogadható el bizonyítékként a nyilvánosságra jutás időpontjának bizonytalansága miatt a bejelentés vizsgálatakor vagy kontradiktórius eljárásban a kérelem elbírálása során.

I.4.3.3.4. A tanúvallomás

Ákr. 66. § (1)
Ákr. 60. § Az ügyre vonatkozó tény tanúval is bizonyítható. A tanú olyan természetes személy, aki ismeri az ügy elbírálását befolyásoló valamely tényt és ezért elő tudja segíteni a tényállás hatósági tisztázását. A tanúként idézett személy köteles az idézésnek megfelelően a hatóság előtt megjelenni és – a következőkben ismertetett kivételekkel – tanúvallomást tenni.

Ákr. 66. § (2)
Ákr. 27. § (2) Tanúként nem hallgatható meg az, akitől nem várható bizonyítékként értékelhető vallomás, illetve védett adatnak minősülő tényről az, aki nem kapott felmentést a titoktartás alól. Védett adat a törvény által védett titok, így különösen a hivatásbeli (orvosi, ügyvédi, egyházi) titok, az üzleti titok és a minősített adat (bővebben lásd az I.10. pontot).

Azt, hogy kitől nem várható bizonyítékként értékelhető tanúvallomás, mindig az adott ügy körülményeinek megfelelően, alapvetően a tanúról rendelkezésre álló adatok és a bizonyítani kívánt tény ismeretében kell eldönteni. A tanú lehet közvetlen ténytanú, aki maga látta, hallotta, érzékelte a tanúsítani kívánt eseményt és lehet közvetett tanú, aki maga is másoktól – pl. az ügyféltől – szerezte értesüléseit.

Ákr. 66. § (3)
Ptk. 8:1. § (1) 1-2. pont
Smtv. 1. § 2. és 8. pont
Bécsi szerződés 31. cikk
Ákr. 67. § A tanú a vallomástételt megtagadhatja, ha

- bármelyik ügyfél Ptk. szerinti hozzátartozója,
- a vallomásával saját magát vagy hozzátartozóját bűncselekmény elkövetésével vádolná,
- a tanú médiatartalom-szolgáltató, vagy vele munkaviszonyban vagy munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonyban álló személy, és a tanúvallomásával a számára a médiatartalom-szolgáltatói tevékenységgel összefüggésben információt átadó személy kilétét felfedné, vagy
- diplomáciai mentességben részesülő személy.

A tanúvallomás megtételére főszabály szerint a tanú személyes meghallgatása útján a tárgyaláson kerül sor. (Lásd az I.4.4. pontot) A meghallgatásra a tárgyalás szabályait kell alkalmazni akkor is, ha a hatóság a tanút tárgyaláson kívül hallgatja meg.

Ákr. 29. § Kiskorú, cselekvőképtelen vagy cselekvőképességében részlegesen korlátozott nagykorú, valamint a fogyatékkal élő személy (védett személyek)

a) tárgyaláson történő meghallgatására csak abban az esetben kerülhet sor, ha az eljárásban részt vevő más személyek jelenlétében történő meghallgatása az érdekeit nem sérti,

- b) lehetőség szerint lakóhelyén kell meghallgatni,
- c) akkor hallgatható meg tanúként, ha ezt állapota megengedi és személyes nyilatkozata vagy tanúvallomása más módon nem pótolható, valamint
- d) az egyenlő esélyű hozzáférést számára biztosítani kell.

Nem cselekvőképes személyt a fentiekén túlmenően csak akkor lehet tanúként meghallgatni, ha tanúvallomást kíván tenni, és a törvényes képviselője, vagy – érdekellentét esetén – eseti gondnoka (eseti gyámja) hozzájárul. A tanúvallomás megtételére csak a törvényes képviselő vagy az eseti gondnok (eseti gyám) jelenlétében kerülhet sor, az írásbeli nyilatkozathoz pedig a törvényes képviselő vagy az eseti gondnok (eseti gyám) aláírása szükséges. A cselekvőképtelen tanú meghallgatása esetén a hatóság mellőzi a hamis tanúzás következményeire való figyelmeztetést.

A tanúmeghallgatás előkészítése (időpont és egyéb körülmények megválasztása) és lebonyolítása során alkalmazandó szabályok:

- Ha a Hivatal elrendelte a tanú természetes személyazonosító adatainak és lakcímének zárt kezelését, vagy a tanú védett adatról tesz vallomást, a meghallgatásán nem lehet jelen az ügyfél és az eljárás egyéb résztvevője.
- A még meg nem hallgatott tanú nem lehet jelen az ügyfél, más tanú és a szakértő meghallgatásakor.
- A hatóság engedélyezheti, hogy a tanú a meghallgatását követően vagy helyette írásban tegyen tanúvallomást. Ha az ügyfelektől eltérő személy nyilatkozatát írásba foglalva nyújtják be, arra nem a tanúvallomás, hanem az irat szabályai alkalmazandók.

Ákr. 67. §

Ákr. 28. §

A tanúmeghallgatás menete a következő:

- 1) a tanú személyazonosságának megállapítása;
- 2) a tanú nyilatkoztatása arról, hogy az ügyfelekkel milyen viszonyban van, és elfogult-e – a tanúnak erre a kérdésre akkor is válaszolnia kell, ha egyébként a vallomástétel megtagadására jogosult;
- 3) a tanú figyelmeztetése jogaira, kötelességeire és a hamis tanúzás jogkövetkezményeire;
- 4) a tanú vallomásának meghallgatása az ügy szempontjából lényeges tények tekintetében, arra is kitérve, hogy az előadottakról miként szerzett tudomást.
- 5) a tanú meghallgatását jegyzőkönyvben kell rögzíteni, amelyet a tanúnak is alá kell írnia.

I.4.3.3.5. Szakértő és szakvélemény

Ákr. 71. §

Szakértőt kell meghallgatni vagy – legalább tizenöt napos határidő tűzésével – szakvéleményt kell kérni, ha az ügyben jelentős tény vagy egyéb körülmény megállapításához különleges szakértelem szükséges, és a Hivatal nem rendelkezik megfelelő szakértelemmel.

A szakértő személyére az ügyfél is tehet javaslatot. Az ügyfél kérelmére az ezzel járó költségek megelőlegezése esetén a Hivatal a kirendelt szakértőn kívül indokolt esetben – akár a szakértői vélemény előterjesztése előtt, akár az után – igazságügyi szakértői tevékenység végzésére jogosult más szakértőt is kirendelhet. Az ügyfél által felkért szakértő véleménye bizonyítékként használható fel akkor is, ha a szakértőt a hatóság nem rendeli ki.

Ákr. 71. § (3) A szakértő kizárására az Ákr. 23. § szabályait kell megfelelően alkalmazni.

Szt. 53. § (1) A szakértővel közölni kell mindazokat az adatokat, amelyekre feladatának teljesítéséhez szükség van. Ezért a szakértő az ügy iratait megtekintheti a közzététel előtt is, az ügyfél és a tanú meghallgatásánál, a szemlén és a tárgyaláson jelen lehet, az ügyfélhez vagy a tanúhoz kérdéseket intézhet.

Ákr. 78. § (1) A szakértő meghallgatásáról jegyzőkönyvet vagy hivatalos feljegyzést kell készíteni. (Ezzel kapcsolatban lásd az I.4.3.3.1 pont vonatkozó részét.)

Ákr. 72. § (3) Egyebekben a szakértőkre az igazságügyi szakértőkről szóló törvény rendelkezései irányadók.

I.4.3.3.6. A szemle

Ákr. 68-70. § Ha a tényállás tisztázására szemletárgy megtekintése vagy megfigyelése szükséges, a Hivatal különösen indokolt esetben, szűk körben szemlét rendelhet el. Szemletárgy lehet különösen a megvalósított találmány vagy a találmány szerinti eljárással készült tárgy. A szemletárgy helyszíni szemlén, illetve a Hivatal épületében – annak az ügyfél általi felmutatása révén – is meg szemléltethető.

A szemléről jegyzőkönyvet vagy hivatalos feljegyzést kell készíteni (lásd az I.4.3.3.1 pont vonatkozó részét).

I.4.4. A tárgyalás

A Hivatal előtti szabadalmi eljárások általában írásban folynak. Egyes esetekben azonban a meghallgatás megkönnyítheti a tényállás tisztázását, mivel annak során többféle eljárási cselekmény koncentráltan elvégezhető, az eljárás összes résztvevőjének jelenlétében, illetve közreműködésével. Mód van pl. a tanúk meghallgatására, több tanú meghallgatása esetén a tanúvallomások egybevetésére, a tárgyi bizonyítási eszközöknek a Hivatal általi meg szemléltetésére.

Szt. 81. § (1) Az Szt. – az írásbeli előkészítést követően – a következő esetekben írja elő kötelező jelleggel szóbeli tárgyalás tartását:

- Szt. 83. § (1)** – a megsemmisítési kérelem elbírálása tárgyában; valamint
– a nemleges megállapítási kérelem elbírálása tárgyában,
amennyiben nem rendelték el az eljárás gyorsított lefolytatását.
- Szt. 81/A. § (6) c) pont** Az Szt. – a vonatkozó feltétel fennállása esetén ugyancsak kötelező jelleggel – szóbeli tárgyalás tartását rendeli gyorsított eljárás esetén a megsemmisítési és a nemleges megállapítási kérelem elbírálása tárgyában, ha:
- Szt. 83. § (4)** – a tényállás tisztázásához szükség van a felek együttes meghallgatására, vagy
– bármelyik fél ezt kellő időben kéri.

A tárgyaláson a Hivatal meghallgathatja az ügyfelet (ügyfeleket), a tanút, a szakértőt, és megsemmisítheti a szemletárgyat. Kiskorú, cselekvőképtelen vagy cselekvőképességében részlegesen korlátozott nagykorú, valamint a fogyatékossággal élő személy tárgyaláson történő meghallgatására csak abban az esetben kerülhet sor, ha az eljárásban részt vevő más személyek jelenlétében történő meghallgatása az érdekeiket nem sérti. Az ügyfél észrevételt tehet a tárgyaláson elhangzottakra, kérdést intézhet a meghallgatott személyhez, és indítványozhatja más személy meghallgatását vagy más bizonyíték beszerzését.

Az indítványok kapcsán megfelelően alkalmazandó az Szt. 47. § (3) bekezdésében foglalt szabály, amely szerint az ügyfél nem kellő időben előterjesztett nyilatkozatát a Hivatal figyelmen kívül hagyhatja (lásd az I.4.3.3.1 pont vonatkozó részét).

Az Szt. szerint szabadalmi ügyekben az eljárás csak akkor nyilvános, ha abban ellenérdekű fél is részt vesz. Az Szt. alapján tárgyalásra minden esetben ellenérdekű felek közötti eljárásban kerül sor. A **szabadalmi ügyekben folytatott tárgyalások tehát nyilvánosak**: azokon bárki részt vehet, függetlenül az ügyfelek jóváhagyásától. A Hivatal védett adat és zártan kezelt adatok védelme érdekében azonban kizárhatja a tárgyalásról a nyilvánosságot.

A tárgyalással kapcsolatban lásd még a Módszertani Útmutató VI. fejezetét.

I.4.5. Beadványokkal kapcsolatos hiányok

- Szt. 47. § (4)** A szabadalmi ügyekben előterjesztett beadványokkal kapcsolatos pótolható hiányok pótlására vagy nyilatkozattételre – a mulasztás jogkövetkezményeire történő figyelmeztetés mellett – az ügyfelet fel kell hívni, illetve figyelmeztetni kell. Ha a kérelem a hiánypótlás, illetve a nyilatkozat ellenére sem felel meg a vizsgált követelményeknek, és az Szt. valamely szabálya ehhez eltérő jogkövetkezményt nem fűz, a **kérelmet el kell utasítani**. Ha az ügyfél a felhívásra a kitűzött

határidőben nem válaszol, a kérelmet – ha ehhez az Szt. eltérő jogkövetkezményt nem fűz – **visszavontnak kell tekinteni**.

Az eredménytelen nyilatkozattétel vagy annak elmaradása esetén alkalmazandó fenti általános jogkövetkezményeket meghatározó szabályozástól azonban több esetben maga az Szt. is eltér: így például az Szt. 76. §-ának részletes szabályai szerint a szabadalmi bejelentés érdemi vizsgálata körében észlelt aggály kapcsán a bejelentőt – a kifogás természete szerint – hiánypótlásra, nyilatkozattételre, illetve a bejelentés megosztására kell felhívni; ha a bejelentő a felhívásra a kitűzött határidőben nem válaszol, illetve a bejelentést nem osztja meg, azt úgy kell tekinteni, hogy **lemondott az ideiglenes szabadalmi oltalomról**.

Mint látjuk, a **hiánypótlásra** vonatkozóan az **Szt. kimerítő szabályozást tartalmaz** (a hiánypótlással kapcsolatos jogkövetkezmények, azok határideje, száma), így ebben a tekintetben az Ákr. rendelkezései helyett az Szt. különös rendelkezéseit kell alkalmazni.

Ákr. 36. § (2)

Alkalmazni kell azonban az Ákr. azon szabályát, amely szerint nem kérhető az ügyféltől az ügyfél azonosításához szükséges adatok kivételével olyan adat, amely nyilvános, vagy amelyet jogszabállyal rendszeresített nyilvántartásnak tartalmaznia kell.

Általában elmondható, hogy ha a beadvánnyal (bejelentéssel, kérelemmel) kapcsolatos hiány alaki természetű, így különösen, ha az valamely törvényes kötelező hiányában mutatkozik meg, a Hivatalnak hiánypótlási felhívást kell kibocsátania. A bírósági gyakorlat szerint ide tartoznak azok az esetek is, amikor a fél valamely tényre vagy körülményre hivatkozik, azonban annak alátámasztására semmilyen bizonyítást nem terjeszt elő. Hiánypótlási felhívást kell kibocsátani például akkor, ha a megsemmisítési kérelemben az újdonság, illetve a feltalálói tevékenység hiányára vonatkozó állításokat a kérelmező semmilyen módon nem bizonyítja. Mindazonáltal, ha a bizonyítékok csatolására történő felhívás eredményeként benyújtott anyag a Hivatal szerint nem támasztja alá megfelelően a bizonyítandó tény vagy körülményt, a szóban forgó érdemi hiányosságok észlelésekor a Hivatal nem bocsát ki további hiánypótlási felhívást, hanem a tényállást a rendelkezésre álló iratok alapján állapítja meg.

I.5 Határidők

I.5.1. A határidőkre vonatkozó általános szabályok

Szt.48.§ (1)-(2)

Az Szt. a határidők között különbséget tesz aszerint, hogy törvényben meghatározott vagy a Hivatal által kitűzött határidőről van-e szó. A törvény által meghatározott határidők nem hosszabbíthatók meg, s

elmulasztásuk esetén a jogkövetkezmények külön figyelmeztetés nélkül is bekövetkeznek. Ahol nincs törvényes határidő, ott legalább két hónapos, de legfeljebb négy hónapos határidőt kell az ügyfél számára kitűzni a hiánypótlásra vagy a nyilatkozattételre. Ez a határidő a lejárat előtt előterjesztett kérelemre meghosszabbítható, azonban csak különösen indokolt esetben adható négy hónapot meghaladó, de legfeljebb hat hónapos, illetve többszöri határidő-hosszabbítás.

A Hivatal az ügy valamennyi körülményét figyelembe véve, egyedi mérlegelés alapján dönt arról, hogy mi tekinthető különösen indokolt esetnek és indokolt kérelem alapján engedélyez-e további határidő-hosszabbítást.

Szt. 48. § (7) Szabadalmi ügyekben nem érvényesül az Ákr.-ben megállapított ügyintézési határidő, továbbá nem alkalmazhatók az Ákr.-nek azok a rendelkezései sem, amelyek az eljáró hatóság egyéb intézkedésére állapítanak meg határidőt.

A határidők számításánál az Ákr. és az Szt. alábbi rendelkezéseit kell figyelembe venni.

Ákr. 52. § (1) A napokban megállapított határidőbe nem számít bele a határidő kezdetére okot adó cselekmény vagy körülmény bekövetkezésének, a közlésnek, a kézbesítésnek, a hirdetmény kifüggesztésének és levételének a napja.

Ákr. 52. § (2) A hónapokban vagy években megállapított határidő azon a napon jár le, amely számánál fogva megfelel a kezdőnapnak, ha pedig ez a nap a lejárati hónapjában hiányzik, a hónap utolsó napján.

Ákr. 52. § (4) Ha a határidő utolsó napja olyan nap, amelyen a hatóságnál a munka szünetel, a határidő a következő munkanapon jár le.

Szt. 48. § (8) Az Ákr.-től eltérően szabadalmi ügyekben a postán küldött beadvány előterjesztési ideje a Hivatalhoz való beérkezés napja. A Hivatal által kitűzött határidőhöz képest elkészen beérkező beadványt azonban határidőben beérkezettnek kell tekinteni, ha azt ajánlott küldeményként a határidő lejártá előtt postára adták, kivéve, ha a beadvány a határidő lejártát követő két hónap eltelte után érkezett be.

Szt. 85. § (6) A fenti szabály alól kivételt képez az Szt.-nek a megváltoztatási kérelem előterjesztésére vonatkozó rendelkezése, amely a harmincnapos határidőt a megváltoztatási kérelem benyújtására vagy ajánlott küldeményként való postára adására írja elő.

Az elektronikus úton benyújtott beadvány esetén az ügyfél érkeztetőszámmal ellátott visszaigazolást kap, amely az irat beérkezésének napját is tanúsítja. Nem tekinthető benyújtottnak az irat, amennyiben a beküldött dokumentum értelmezhetetlensége állapítható meg. Erről az ügyfél elektronikus levélben értesítést kap.

A Hivatal automata érkeztető készülékein keresztül benyújtott iratok beérkezésének napja az iratok készülékben való elhelyezésének napja, amelyet a készülék által kiadott érkeztetőcédula igazol.

A határozott naphoz kötött jogszerzés a nap kezdetén következik be. A határidő elmulasztása vagy a késedelem jogkövetkezményei a határidő utolsó napjának elteltével állnak be.

Ákr. 52. § (6) A határidőt kétség esetén megtartottnak kell tekinteni.

Dáptv. 19. § (1) ab)-ae) Az Szt. alapján szabadalmi eljárásokban az ügyfélként eljáró gazdálkodó szervezet és az ügyfél jogi képviselője nem köteles elektronikus ügyintézésre. Az Szt. rendelkezése és az Dáptv. szabályai alapján azonban szabadalmi ügyekben elektronikus ügyintézésre kötelezett az állam, önkormányzat, költségvetési szerv, ügyész, jegyző, köztestület, és egyéb közigazgatási hatóság.

321/2024. Korm. rendelet 48. § (1), (2) A kötelező elektronikus ügyintézés esetén a felhasználóval szemben nem alkalmazható hátrányos jogkövetkezmény, ha

- a felhasználó az ügyet elektronikus úton azért nem tudja intézni, mert a digitális szolgáltatást biztosító szervezet az e rendelet szerinti kötelezettségének – üzemzavar, üzemszünet vagy bármely egyéb okból – átmenetileg vagy tartósan nem tesz eleget,
- az adott ügy elektronikus intézéséhez szükséges támogató szolgáltatás vagy más kapcsolódó szolgáltatás átmenetileg vagy tartósan nem érhető el, vagy
- a felhasználó a nyilatkozatát azért nem a jogszabály vagy a digitális szolgáltatást biztosító szervezet által előírt űrlapon nyújtja be, mert az űrlap kitölthető és letölthető változatát a digitális szolgáltatást biztosító szervezet az elektronikus tájékoztatás szabályai szerint nem tette közzé.

A hátrányos jogkövetkezmény alóli mentesség csak addig áll fenn, amíg a fenti körülmények vagy események fennállnak.”.

I.5.2. Az eljárás folytatása iránti kérelem

A Hivatal által megállapított határidők elmulasztásának orvosolásához az Szt. az Ákr.-hez képest speciális lehetőséget biztosít az ügyfelek számára az **eljárás folytatása iránti kérelem** intézménye révén. Az Szt. részletes rendelkezéseket tartalmaz a kérelem előterjesztésének határideje és feltételei, a kérelem elfogadásának hatásai, valamint az eljárás folytatása iránti kérelem kizártságának esetei tárgyában. Általános érvénnyel kell kiemelni, hogy – az igazolási kérelemmel (lásd az I.6. pontot) szemben – az eljárás folytatása iránti kérelem benyújtására **kizárólag a Hivatal által megállapított határidők elmulasztása esetén van lehetőség**, az Szt.-ben foglalt határidők elmulasztása esetén tehát nincs.

I.5.2.1. Az eljárás folytatása iránti kérelem előterjesztésének határideje

Szt. 48. § (3) Az eljárás folytatása iránti kérelmet a határidő elmulasztása miatt hozott hivatali döntés közlésétől számított **két hónapon** belül lehet előterjeszteni.

I.5.2.2. Az eljárás folytatása iránti kérelem teljesítésének feltételei

Az Szt. – a benyújtás határidején túlmenően – két további feltételt határoz meg az eljárás folytatása iránti kérelem kapcsán:

- Szt. 48. § (4)** – A kérelem előterjesztésével **egyidejűleg pótolni kell** az elmulasztott cselekményt is. Nem tekinthető az elmulasztott cselekmény pótlásának, ha az ügyfél az eljárás folytatási kérelemmel egyidejűleg határidő hosszabbítási kérelmet terjeszt elő.
- Szt. 53/C.§ (2)**
- Szt. 115/S. § (3)** – Az eljárás folytatása iránti kérelemért **díjat** kell fizetni. Az eljárás folytatása iránti kérelmet mindaddig nem lehet benyújtottnak tekinteni, ameddig a kérelem díját meg nem fizetik.
- Díjrendelet 15. § (7)**

I.5.2.3. Az eljárás folytatása iránti kérelem teljesítésének hatásai

Szt. 48. § (5) Ha a Hivatal az eljárás folytatása iránti kérelemnek helyt ad, a mulasztó által pótoltt cselekményt az elmulasztott határidőn belül teljesítettnek kell tekinteniés a mulasztás folytán hozott döntést vissza kell vonni.

I.5.2.4. Az eljárás folytatása iránti kérelem kizártságának esetei

- Szt. 48. § (6)** Az eljárás folytatása iránt **nem terjeszthető elő** kérelem a következő – ellenérdekű felek közötti – eljárásokban:
- a megsemmisítési eljárásban;
 - a nemleges megállapítási eljárásban;
 - az Szt. 83/E-83/G. § szerinti kényszerengedéllyel kapcsolatos eljárásokban

I.5.2.5. Az eljárás folytatása iránti kérelem alkalmazása az Szt. szerinti jogorvoslati rendben

Egyes esetekben vitás lehet, hogy az ügyfél által előterjesztett megváltoztatási kérelmet – tartalma alapján – megváltoztatási kérelemként vagy az eljárás folytatása iránti kérelemként kell-e kezelni.

Az eljárás folytatása iránti kérelemre, illetve a megváltoztatási kérelemre vonatkozó rendelkezések alkalmazásának vitás kérdései kapcsán lásd az I.12.2 pontot.

I.6 Igazolás

Szabadalmi ügyekben főszabály szerint az elmulasztott határnaptól, illetve az elmulasztott határidő utolsó napjától számított két hónapon belül igazolási kérelmet lehet előterjeszteni, ha a mulasztás az ügyfél önhibáján kívül következett be. Az igazolási kérelemben valószínűsíteni kell a mulasztás okát és vétlenségét.

Vétlen a mulasztásban például az, aki baleset vagy súlyos betegség miatt nem tud eleget tenni valamely kötelezettségének. Kimentési ok továbbá, ha valaki az általában elvárható mértékben mindent megtett kötelezettsége teljesítése érdekében, ám az mégsem történt meg határidőben.

Az Szt. az igazolás szabályozása körében kimerítő jellegű szabályozást tartalmaz, ezért az Ákr. szabályai e tekintetben nem alkalmazandók. Az Szt. részletes rendelkezéseket tartalmaz a kérelem előterjesztésének határideje és feltételei, a kérelem elfogadásának joghatásai, valamint az igazolási kérelem kizártságának esetei tárgyában.

Szt. 49. § (7)

Nincs helye igazolásnak olyan határidőkkel kapcsolatban, amelyek elmulasztásának következményeit az eljárás folytatása iránti kérelemmel el lehet háritani. Tekintettel tehát arra, hogy az Szt. kizárja az igazolás lehetőségét olyan határidőkkel kapcsolatban, amelyek elmulasztásának következményeit az eljárás folytatása iránti kérelemmel el lehet háritani, általános érvénnyel kell kiemelni, hogy igazolási kérelemmel csak a törvényben meghatározott határidők elmulasztása esetén lehet élni.

I.6.1. Az igazolási kérelem előterjesztésének határideje

Szt. 49. § (1)-(2)

Az Szt. kétféle – szubjektív és objektív – határidőt állapít meg, a következők szerint:

A kérelmet az elmulasztott határnaptól, illetve az elmulasztott határidő utolsó napjától számított két hónapon belül kell benyújtani; ha azonban a mulasztás az ügyfélnek később jutott tudomására vagy az akadály később szűnt meg, a két hónapos határidő a tudomásra jutástól vagy az akadály elhárulásától számít.

Az elmulasztott határnaptól, illetve az elmulasztott határidő utolsó napjától számított tizenkét hónapon túl igazolási kérelmet nem lehet előterjeszteni. A tizenkét hónapos határidő jogvesztő jellegű, vagyis annak letelte után igazolási kérelmet semmilyen esetben nem lehet előterjeszteni – akkor sem, ha a mulasztás az érintettnek csak később jutott tudomására, illetve az akadály csak később szűnt meg. A tizenkét hónapos határidő elmulasztása miatt igazolási kérelemnek sincs helye.

Szt. 49. § (3) Az ipari tulajdon oltalmára létesült Párizsi Unió Egyezmény 4. cikkében – az elsőbbségi igény érvényesítéséhez szükséges bejelentés benyújtására – előírt és a belső elsőbbség érvényesítésére megszabott [Szt. 61. § (1) c) pont] tizenkét hónapos határidő elmulasztása esetén igazolási kérelem e határidő utolsó napjától számított két hónapon belül terjeszthető elő.

I.6.2. Az igazolási kérelem teljesítésének feltételei

Szt. 49. § (1), (4) Az Szt. – a benyújtás határidején túlmenően – három további feltételt állapít meg az igazolási kérelemmel kapcsolatban:

Az igazolási kérelemben elő kell adni a mulasztás okát és a mulasztás véltenségét valószínűsítő körülményeket. Az ügyfélnek tehát a kérelemben ki kell fejtenie, hogy mulasztása miért minősül önhibáján kívülnek.

Szt. 53/C.§ (2) Határidő elmulasztása esetén az igazolási kérelem előterjesztésével együtt pótolni kell az elmulasztott cselekményt is.
Szt. 115/S. § (3) Az igazolási kérelemért díjat kell fizetni, azonban a díj nevesítése, illetve összege a Díjrendeletben jelenleg nem szerepel, ezért jelenleg az igazolási kérelem előterjesztéséért nem kell díjat leróni, és az annak elmulasztása esetére előírt jogkövetkezményeket sem kell alkalmazni.

I.6.3. A sikeres igazolási kérelem joghatásai

Szt. 49. § (5) Ha a Hivatal az igazolási kérelemnek helyt ad, a mulasztó által pótolta cselekményt az elmulasztott határidőn belül teljesítettnek kell tekinteni, az elmulasztott határnapon megtartott tárgyalást pedig a szükséges keretben meg kell ismételni. A mulasztás folytán hozott döntést – a szükséghez képest, illetve az új tárgyalás eredményétől függően – részben vagy egészben vissza kell vonni, módosítani kell vagy hatályban kell tartani.

I.6.4. Az igazolás kizártságának esetei

Szt. 49. § (6) Az Szt. kizárja az igazolás lehetőségét a következőkkel kapcsolatos határidők elmulasztása esetén:

Szt. 49. § (1)-(3)
Szt. 48. § (3)
Szt. 61. § (2) és (6)

- igazolási kérelem előterjesztése;
- az eljárás folytatása iránti kérelem előterjesztése;
- elsőbbségi nyilatkozat megtétele és kijavítása.

Szt. 49. § (7)
Szt. 48. § (3)-(6) Nincs helye igazolásnak olyan határidőkkel kapcsolatban sem, amelyek elmulasztásának következményeit az eljárás folytatása iránti kérelemmel el lehet hárítani.

Minden más esetben a mulasztás igazolására – az ismertetett feltételek szerint – lehetőség van.

I.7 Az eljárás felfüggesztése és szünetelése

I.7.1. Az eljárás felfüggesztése

Az Szt. – az iparjogvédelmi eljárások sajátosságaira való tekintettel – az Ákr.-hez képest speciális rendelkezéseket tartalmaz az eljárás felfüggesztésére vonatkozóan.

Szt. 50. §

Az Szt. négy olyan esetet nevesít, amelyek fennállása esetén a **Hivatalnak a szabadalmi eljárást fel kell függesztenie:**

- ha a szabadalmi bejelentésre, illetve a szabadalomra való jogosultság tárgyában bíróság előtt per indul, annak jogerős befejezéséig,
- ha a szabadalmi ügy érdemi eldöntése olyan kérdés előzetes elbírálásától függ, amelyben az eljárás más szerv hatáskörébe tartozik,
- ha a szabadalmi ügy az azzal szorosan összefüggő, a Hivatal hatáskörébe tartozó egyéb eljárásban hozott döntés nélkül megalapozottan nem dönthető el, illetve
- az ügyfél halála vagy megszűnése esetén, amíg a jogutód személyét bejelentik és igazolják.

Szt. 50. § (1)

Ha a szabadalmi bejelentésre, illetve a szabadalomra való jogosultság tárgyában per indul, a Hivatal a per jogerős befejezéséig felfüggeszti az eljárást. Ilyen per lehet például a szabadalmat átruházó szerződés bíróság előtti megtámadása. Per indulása alatt a Pp. szabályaival összhangban a perindítás joghatásainak beállítását kell érteni, ami a keresetnek az alperessel való közlésével, nem a keresetlevélnek a bírósághoz történő benyújtásával történik meg.

Pp. 180. § (1)

A gyakorlatban a per megindulásáról a Hivatal rendszerint az ügyfél tájékoztatása alapján szerez tudomást. Ilyen esetekben az ügyfélnek igazolnia kell a perindítás joghatásainak beálltát (ehhez a keresetlevél bíróságra történő benyújtása önmagában nem elegendő, ahhoz az is szükséges, hogy azt az alperessel közöljék). Az eljárás felfüggesztésének nem feltétele, hogy a szabadalmi bejelentésre, illetve a szabadalomra való jogosultság tárgyában indult per a szabadalmi eljárás megindulásakor már folyamatban legyen; azaz az eljárást a szabadalmi bejelentést követően megindított per esetén is fel kell függeszteni.

A Hivatal a szabadalmi eljárás folytatását azt követően rendeli el, hogy – jellemzően az ügyfél tájékoztatása alapján – tudomást szerez az előkérdés kapcsán indult per jogerős befejezéséről. Az ügyfél a per

befejezésének tényét a Hivatal felé a jogerős bírósági ítélet másolatának benyújtásával igazolhatja.

Ha a Hivatal a szabadalmi eljárás során – akár hivatalból, akár az ügyfél kérelme alapján – megállapítja, hogy a szabadalmi ügy érdemben nem dönthető el egy olyan kérdés előzetes elbírálása nélkül, amelyben az eljárás más szerv hatáskörébe tartozik, a Hivatal a szabadalmi eljárást e döntés meghozataláig felfüggeszti. A gyakorlatban ez a szabály úgy érvényesül, hogy ha a Hivatalnak tudomása van arról, hogy egy másik szerv előtt folyamatban van egy olyan ügy, amely a konkrét szabadalmi eljárást érinti, akkor az eljárás felfüggesztésével intézkedik arról, hogy a hivatali döntés csak a másik szerv döntésének ismeretében szülessen meg.

A Hivatal a szabadalmi eljárás folytatását ebben az esetben is az arról való tudomásszerzést követően rendeli el, hogy a más szerv hatáskörébe tartozó eljárásban jogerős döntés született, és ezt az ügyfél a Hivatal felé megfelelő módon igazolta.

Szt. 50. § (3)

Előfordulnak olyan esetek is, amikor a szabadalmi ügy az azzal szorosan összefüggő, azonban szintén a Hivatal hatáskörébe tartozó egyéb eljárásban hozott döntés nélkül nem dönthető el megalapozottan. Amennyiben a Hivatal eljárása során ezt észleli, hivatalból felfüggeszti az eljárást a hatáskörébe tartozó egyéb eljárásban hozott döntés meghozataláig. Ilyen esetekben az eljárás felfüggesztését az ügyfél is kérheti a Hivataltól.

Szt. 50. § (2)

Az Szt. az ügyfél halála, illetve megszűnése esetére az eljárás felfüggesztését írja elő a jogutód jogainak védelme érdekében. Abban az esetben, ha a jogutódlást nyomban bejelentik és igazolják, az eljárás felfüggesztése természetesen nem indokolt. Előfordulhat ugyanakkor az is, hogy a jogutód észszerű időn belül nem jelentkezik, illetve személyét nem jelentik be: ebben az esetben az eljárás befejezése és az esetleges ellenérdekű felek jogainak védelme érdekében a Hivatal a szabadalmi eljárást megszünteti vagy – ha ez a döntés előkészítettségére figyelemmel lehetséges – a rendelkezésre álló adatok alapján hozza meg döntését.

Az eljárás felfüggesztése körében az Szt. főszabályként kizárja a bejelentő kérelmére történő felfüggesztés lehetőségét a szabadalom megadására irányuló eljárásban, ebben az eljárásban ugyanis a bejelentés benyújtásához és egyes eljárási cselekményekhez fűződő jogkövetkezmények és a törvényi határidők miatt közérdek fűződik az eljárás észszerű időn belül történő befejezéséhez.

E főszabály alól kivételt képez a szabadalmi bejelentésre vagy a szabadalomra való jogosultság tárgyában indult per és a más szerv, illetve a hivatal hatáskörébe tartozó olyan előkérdés esete, amelynek

előzetes eldöntése nélkül az ügyben nem hozható érdemi, illetve megalapozott döntés (lásd fentebb).

A Hivatal az eljárás felfüggesztését és folytatását minden esetben végzéssel rendeli el. A Hivatal eljárást felfüggesztő végzése ellen az Szt. 85. § (1) bekezdés b) pontja értelmében önálló megváltoztatási kérelemmel lehet élni. Az Szt. 46. § (3) bekezdésével összhangban a Hivatal eljárás felfüggesztését elrendelő végzése a kézbesítéssel emelkedik jogerőre, ha nem kéri annak megváltoztatását.

Abban az esetben, ha az eljárás felfüggesztését az ügyfél kéri, a Hivatal azonban úgy ítéli meg, hogy a felfüggesztés iránti kérelem nem alapos vagy az ügyfél a felfüggesztés alapjául szolgáló okok fennállását nem igazolja megfelelően, kérelmét a Hivatal végzéssel elutasítja. Az eljárás felfüggesztése iránti kérelem elutasítását kimondó végzés ellen az Szt. 85. §-a értelmében nincs helye önálló jogorvoslatnak. Ennek értelmében a Hivatal ilyen irányú döntése csupán az eljárást befejező döntés elleni megváltoztatási kérelemmel támadható meg.

Szt. 50. § (5)

Az Szt. főszabályként kimondja, hogy az eljárás felfüggesztésekor minden határidő megszakad és az eljárás folytatásával újra elkezdődik. Így a Hivatal eljárást felfüggesztő végzése jogerőre emelkedésének napján megszakad például az ügyfél részére kitűzött nyilatkozattételi határidő, míg az eljárás folytatását kimondó végzés jogerőre emelkedésével – a nyilatkozattételi határidő tűzését és az eljárás felfüggesztését kimondó végzések közt korábban már eltelt időtartamra való tekintet nélkül – újra elkezdődik. Megjegyzendő, hogy a felfüggesztés időtartama alatt esedékessé vált fenntartási díjakat az eljárás folytatását elrendelő végzés jogerőre emelkedését követő türelmi időn belül kell megfizetni.

Szt. 50. § (6)

Tekintettel arra, hogy a közigazgatási eljárások során – így a Hivatal hatáskörébe tartozó szabadalmi eljárások során is – gyakran az ügyfelek vagy harmadik személyek jelentős érdeke fűződik ahhoz, hogy az eljáró hatóság minél rövidebb idő alatt meghozza döntését, az Szt. felhatalmazást ad a Hivatal számára, hogy a konkrét szabadalmi ügyben a főszabálytól eltérően döntsön az eljárás felfüggesztésének az eljárási határidőkre vagy meghatározott eljárási határidőre gyakorolt hatását illetően. Ezzel a felhatalmazással olyankor célszerű élni, ha bizonyos, hogy a folyamatban lévő eljárási cselekmény megtörténte – így például az ügyfél nyilatkozattételére, illetve meghatározott bizonyítékok benyújtására – a felfüggesztési ok fennállásától függetlenül szükség van.

I.8 Képviselő

**Szt. 51. §
Ákr. 13. §**

A Hivatal hatáskörébe tartozó szabadalmi ügyekben ellátandó képviselő szabályait az Szt. 51. §-a szabályozza. Az Szt. e szakasza az

Ákr. képviselőre vonatkozó általános szabályaihoz képest speciális rendelkezéseket tartalmaz. Az Szt. 45. § (1) és (2) bekezdései értelmében az Ákr. képviselőre vonatkozó szabályai szabadalmi ügyekben az Szt.-ben foglalt eltérésekkel és kiegészítésekkel, valamint az Ákr. 13. § (8) bekezdésének kizárásával alkalmazandók.

Képviselő az a személy, aki az ügyfél helyett, az ügyfél nevében meghatározott eljárási cselekményeket végez. A képviselő alapulhat a) törvényen, illetőleg hatósági rendelkezésen, b) jogügyleten, c) jogi személy létesítő okiratán vagy szervezetére és működésére vonatkozó belső szabályzatán (szervezeti képviselő).

Törvényes képviselőről akkor van szó, ha a képviselői jogkört jogszabály, illetőleg hatósági határozat állapítja meg. Törvényes képviselő pl. a szülő, a gyám vagy a gondnok, jogi személy vezető tisztségviselője, illetve a felszámolóbiztos.

Jogügyleten alapul a képviselő, ha azt a képviselt és a képviselőt ellátó személy közötti szerződés (jellemzően megbízási szerződés) és ehhez kapcsolódóan meghatalmazás hozza létre. Ez esetben az ügyfelet képviselheti hivatásos képviselő (például szabadalmi ügyvivő), illetve más meghatalmazott személy (pl. hozzátartozó vagy bejelentőtárs).

Végül, ha a képviselői jog jogi személy **létesítő okiratán vagy szervezetére és működésére vonatkozó belső szabályzatán** alapszik, szervezeti képviselőről beszélünk. Ide sorolható például egy cég vezetője vagy más, képviselőre jogosult tisztségviselője, tagja által ellátott képviselő. A képviselői jogosultság keletkezése szerinti képviselői kategóriák azonban nem minden esetben különülnek el egymástól élesen.

Szt. 51. § (1), (4)
Ákr. 13. § (1)

Belföldi személy, valamint az olyan külföldi (természetes vagy jogi) személy, akinek a lakóhelye vagy amelynek a székhelye az Európai Gazdasági Térség (EGT) tagállamának területén van, a Hivatal hatáskörébe tartozó valamennyi szabadalmi ügyben eljárhat személyesen vagy igénybe veheti a képviselőt valamely formáját. Az Ákr. 13. § (1) bekezdése értelmében az ügyfél és képviselője együtt is eljárhat.

Azon külföldi személyek azonban, akiknek a lakóhelye, illetve amelyeknek a székhelye az EGT tagállamainak, illetve egyéb olyan államoknak a területén kívül esik, amelyekkel Magyarország az Szt. rendelkezéseitől eltérő tartalmú nemzetközi szerződést kötött (jelenleg nincs hatályban egyetlen ilyen megállapodás sem, a Szabadalmi Jogi Szerződés pedig lehetővé teszi a szabadalmi eljárásokban a kötelező képviselő előírását), kötelesek a Hivatal hatáskörébe tartozó valamennyi szabadalmi ügyben szabadalmi ügyvivőt vagy ügyvédet képviselőjükkel megbízni. Külföldinek minősül az a jogi személy vagy jogi személyiség nélküli szervezet, illetve természetes személy, amely (aki) Magyarország területén székhellyel, ennek hiányában állandó telephellyel, illetve lakóhellyel, ennek hiányában szokásos tartózkodási hellyel nem rendelkezik.

Ha a külföldi személy a törvény értelmében köteles lenne szabadalmi ügyvivőt vagy ügyvédet képviseletével megbízni, ennek azonban nem tesz eleget, az ügygondnok kirendeléséről szóló részben, az Szt. 51. § (5) bekezdésével kapcsolatban elmondottak irányadók.

Ákr. 12. §
Ákr. 13. § (3)

Ha nem merül fel ügyvéd vagy szabadalmi ügyvivő kötelező részvétele az eljárásban, sem az Szt., sem az Ákr. nem támaszt a meghatalmazott képviselőkkel szemben kifejezett kritériumokat. Ezzel együtt nyilvánvaló, hogy csak eljárási képességgel rendelkező személy lehet meghatalmazott. Az Ákr. a képviselő személyére nézve egyetlen kizáró okot nevesít, amely rendelkezés értelemszerűen szabadalmi ügyekben is irányadó: „Az ellenérdekű ügyfél képviseletét nem láthatja el ugyanaz a személy”.

Ákr. 13. § (1)-(2)

Ha törvény nem írja elő az ügyfél személyes eljárását,
a) helyette törvényes képviselője, vagy az **általa, illetve törvényes képviselője által meghatalmazott** személy, továbbá
b) az ügyfél és képviselője együtt is eljárhat. Jogi személy törvényes képviselőjének eljárása személyes eljárásnak minősül.

Szt. 51. § (2)

A képviseleti meghatalmazást írásba kell foglalni. A szabadalmi ügyvivőnek, ügyvédnek, szabadalmi ügyvivői irodának, szabadalmi ügyvivői társaságnak vagy ügyvédi irodának – akár belföldön, akár külföldön – adott meghatalmazás érvényességéhez elegendő, ha azt a meghatalmazó aláírta.

A fentiek alapján tehát a meghatalmazó kizárólag az ügyfél vagy törvényes képviselője lehet, a meghatalmazott további meghatalmazást más számára nem adhat, azt más személyre át nem ruházhatja. Ha azonban a meghatalmazott hivatásos képviselő (szabadalmi ügyvivő, szabadalmi ügyvivői iroda, szabadalmi ügyvivői társaság vagy ügyvéd, ügyvédi iroda), akadályoztatása esetén a helyettesítésére jogosult hivatásos képviselő jogosult eljárni az ügyfél képviseletében a Hivatal előtt. A fentiek nem zárják ki a többes képviselet lehetőségét, vagyis azt az esetet, hogy az ügyfél (vagy törvényes képviselője) a Hivatal előtti képviseletével több személyt bízjon meg és több képviselő részére adjon meghatalmazást.

Ptk. 6:15. §
(1)-(2)

A Ptk. szerint a meghatalmazás képviseleti jogot létesítő egyoldalú jognyilatkozat. A meghatalmazást a képviselőhöz, az érdekelt hatósághoz, bírósághoz vagy ahhoz a személyhez kell intézni, akihez a meghatalmazás alapján a képviselő jognyilatkozatot jogosult tenni (Régi Ptk. 222. §).

A meghatalmazás érvényességéhez tehát az Szt. és a Ptk. fenti rendelkezései értelmében elegendő, ha az írásba foglalt meghatalmazást a meghatalmazó aláírta vagy megbízási szerződés esetén azt a felek aláírták.

A Ptk. 6:15. § (2) bekezdése szerint továbbá a meghatalmazáshoz olyan alakszerűségek szükségesek, amelyeket jogszabály a meghatalmazás alapján megtehető jognyilatkozatra előír. Az Szt. azonban nem

tartalmaz különleges alaki rendelkezéseket a szabadalmi eljárásokban tett nyilatkozatokkal kapcsolatban, kizárólag az írásbeliség követelményét rögzíti. Ennek megfelelően szabadalmi eljárásokban nem alkalmazható az írásbeli meghatalmazás alaki követelményei vonatkozásában az Ákr. 14. § (1) bekezdésében írt követelmény, ami a meghatalmazás közokiratba vagy teljes bizonyító erejű magánokiratba foglalását írja elő.

A képviselő és a képviselt személy közötti – pl. megbízási – jogviszony alapjául szolgáló szerződés (ha írásba foglalják) és a képviseleti jogot létesítő meghatalmazás két különböző okirat, a Hivatal előtti eljárásban pedig csak az utóbbi benyújtására van szükség a képviseleti jog alátámasztására, azonban a meghatalmazás igazolható a megbízási szerződés benyújtásával is.

Az Szt. alapján a Hivatal nem követeli meg az eredeti képviseleti meghatalmazás becsatolását sem; azaz azt másolatban (illetve elektronikus úton benyújtott kérelmek esetében elektronikus másolatban csatolt mellékletként) is elfogadja. A Hivatalnak ugyanakkor lehetősége van arra, hogy felhívja a meghatalmazottat a meghatalmazás eredetiben történő bemutatására vagy csatolására. Erre jellemzően akkor kerül sor, ha kontradiktórius ügyekben az ellenérdekű fél vitatja a meghatalmazás eredetiségét vagy a Hivatalnak bármely okból kétsége merül fel a másolatban csatolt meghatalmazásban foglaltakkal kapcsolatban.

**Ákr. 14. § (1)
321/2024. Korm.
rendelet 28. § 10-
11. §**

Elektronikus ügyintézés esetén az ügyintézési rendelkezésben adott meghatalmazást az ügyfél az ügyintézési rendelkezésének nyilvántartását vezető szerv által rendelkezésre bocsátott azonosító megadásával igazolja.

Fontos kiemelni, hogy az ügyintézési rendelkezésben tett, a rendelkezési nyilvántartásban elérhető meghatalmazásra az ügyfél és meghatalmazottja nem elektronikus ügyintézés esetén is hivatkozhat, a meghatalmazás nyilvántartási azonosítójának közlésével vagy a meghatalmazás képi formátumú papíralapú másolatának bemutatásával. A Hivatal a rendelkezési nyilvántartásban ellenőrzi a meghatalmazás érvényességét, amely ellenőrzéshez igénybe veheti a rendelkezési nyilvántartás attribútumszolgáltatását.

Az ügyintézési rendelkezésben tett, a rendelkezési nyilvántartásban elérhető meghatalmazás ellenőrzésének eredményét rögzíteni kell az ügy iratanyagában.

**321/2024. Korm.
rendelet 29. § (1)**

A jogi képviselő – jogszabály eltérő rendelkezése hiányában – jogosult az általa készített és részére adott meghatalmazás elektronikus formába alakítására. Az elektronikus formába alakított meghatalmazást a jogi képviselő hitelesíti. A jogi képviselő az eredeti meghatalmazás megőrzéséről köteles a meghatalmazás megszűnését követő 5 évig gondoskodni.

Az Szt. szövegéből egyértelműen kitűnik, hogy a Hivatal a külföldön adott meghatalmazást a belföldön adott meghatalmazással azonos módon és feltételekkel fogadja el.

Több bejelentő, illetve ügyfél esetén a képviseleti meghatalmazást minden képviselt személynek alá kell írnia. Lehetőség van továbbá arra is, hogy egy képviselő az azonos érdekű ügyfelek (pl. bejelentőtársak) csupán egy részének képviseletében járjon el.

Az Ákr. szerint, ha a meghatalmazásból más nem tűnik ki, az kiterjed az eljárással kapcsolatos valamennyi nyilatkozatra és cselekményre.

Ákr. 14. § (2)

Ákr. 14. § (3)

Ha a képviseleti jogosultság visszavonás, felmondás vagy az ügyfél, illetve a meghatalmazott halála miatt megszűnik, a megszűnés a hatósággal szemben a hatóságnak való bejelentéstől, a többi ügyféllel szemben a velük való közléstől hatályos.

Ptk. 6:16. §

A képviseleti meghatalmazás általában csak egy, a meghatalmazásban megjelölt szabadalmi ügyben érvényes. Az Szt. és a Ptk. alapján azonban – a gyakorlati igényekkel összhangban – lehetőség van arra is, hogy a meghatalmazó képviselője részére olyan **általános meghatalmazást** adjon, melynek alapján a képviselő eljárhat a Hivatal hatáskörébe tartozó valamennyi szabadalmi ügyben, amelyben a meghatalmazó félként vesz részt. Utóbbi esetben a képviselőnek az egyes eljárások során külön kell hivatkoznia az általános meghatalmazásra, azonban azt nem kell ismételten, minden egyes ügyben külön csatolnia. Az ilyen, ügyek egyedileg meg nem határozott körére adott ún. általános meghatalmazás tekintetében is – a Ptk. azon előírásával ellentétben, amely szerint az csak akkor érvényes, ha teljes bizonyító erejű magánokiratba vagy közokiratba foglalták – kizárólag az írásba foglalás követelménye érvényesül az Szt. 51. § (2) bekezdése szerinti speciális szabály miatt. A határozatlan vagy öt évnél hosszabb időre szóló általános meghatalmazás öt év elteltével hatályát veszti. Az általános meghatalmazás hatályvesztését követően a Hivatal a képviselt személlyel vagy a képviseleti jogosultságát megfelelően igazoló új képviselővel tartja a kapcsolatot. Nincs akadálya azonban annak, hogy a korábbi meghatalmazott újabb általános meghatalmazást nyújtson be a Hivatalhoz.

A Hivatal minden esetben ellenőrzi, hogy a képviseleti meghatalmazás megfelel-e a jogszabályban meghatározott feltételeknek, valamint azt, hogy a meghatalmazás az adott ügyre vonatkozik-e.

Szt. 51. § (2)

Az ügyvédi irodának, a szabadalmi ügyvivői irodának vagy a szabadalmi ügyvivői társaságnak adott meghatalmazást – összhangban az ügyvédekről, valamint a szabadalmi ügyvivőkről szóló törvény rendelkezéseivel – bármely olyan személy meghatalmazásának kell tekinteni, aki igazolja, hogy az iroda vagy a társaság keretében működik.

Szt. 51. § (7) A Dáptv., valamint az Szt. elektronikus ügyintézésre vonatkozó rendelkezéseinek alkalmazásában szabadalmi ügyekben jogi képviselőnek minősül a szabadalmi ügyvivő, a szabadalmi ügyvivői iroda és a szabadalmi ügyvivői társaság is.

A jogtanácsosokra vonatkozó jogi szabályozás értelmében meg kell különböztetnünk kamarai jogtanácsosokat és a kamarai tagsággal nem rendelkező jogtanácsosokat.

Üttv. 66. § (1)-(4) A munkáltató jogi képviseletének ellátására, valamint az okirati ellenjegyzésre a **kamarai jogtanácsos** jogosult. A kamarai jogtanácsos legfeljebb két munkáltatóval állhat munkaviszonyban, ügyvédi tevékenység folytatására megbízást nem fogadhat el. Munkáltatója képviseletében akkor járhat el a Hivatal előtt, ha kamarai jogtanácsosként az ügyvédi kamara nyilvántartásba vette, és ezt megfelelően igazolja (pl.: arcképes igazolvány). A kamarai jogtanácsos munkáltatóját, munkáltatója kapcsolt vállalkozását, valamint a munkáltatójával irányítási vagy fenntartói viszonyban álló szervezet általános vagy külön meghatalmazással képviselheti. E meghatalmazásra az ügyvédi meghatalmazás szabályait kell alkalmazni, ezért az Szt. 51. § (2) bekezdésében az ügyvédnek adott meghatalmazásra meghatározott speciális alaki követelmények a kamarai jogtanácsos munkáltatójától kapott meghatalmazására is irányadóak.

Ennek kapcsán fontos hangsúlyozni, hogy a kamarai jogtanácsos az Üttv. 66. §-a értelmében e minőségében kizárólag az Üttv. 66. § (1) és (2) bekezdésében meghatározott munkaviszonyban vagy szolgálati, illetve önkéntes jogviszony alapján jogosult munkáltatóját, annak kapcsolt vállalkozását vagy a munkáltatójával irányítási vagy fenntartói jogviszonyban álló szervezet képviselni a Hivatal előtt. Az Üttv. 68. § (3) bekezdése változatlanul rögzíti, hogy kamarai jogtanácsos az ügyvédi tevékenység folytatására megbízást nem fogadhat el, ami alapján továbbra is kizárt az, hogy a jogtanácsos e minőségében harmadik személyek, illetve munkáltatója ügyfeleinek képviseletét lássa el.

Üttv. 68. § Külföldinek nem minősülő ügyfél jogosult arra, hogy egy másik, cselekvőképes természetes személyt meghatalmazzon a Hivatal előtti eljárásban. Ekkor azonban a meghatalmazott magánszemélyként és nem (kamarai) jogtanácsosként (azaz jogi képviselőként) jár el, így képviseleti jogosultságát saját nevére szóló meghatalmazással igazolhatja és nincs lehetősége a hivatásos képviselettel összefüggő költségek (pl. megbízási díj) érvényesítésére.

A fentiek alapján tehát jogellenesnek minősül, ha hivatásos képviselet ellátásával foglalkozó szervezet (pl. szabadalmi ügyvivői társaság) alkalmazásában álló (kamarai) jogtanácsos egy harmadik személy által a (kamarai) jogtanácsos munkaadójának adott meghatalmazás alapján kíván eljárni.

Szintén jogellenesnek minősül, ha szabadalmi ügyvivői társaság sem ügyvédi, sem (kamarai) jogtanácsosi igazolvánnyal nem rendelkező – akár jogi végzettségű – tagja kíván a Hivatal előtt harmadik személyek képviseletében eljárni. Ilyen személy csak meghatalmazott magánszemélyként járhat el, így képviseleti jogosultságát saját nevére szóló meghatalmazással igazolhatja és nincs lehetősége a hivatásos képviselettel összefüggő költségek érvényesítésére. (Ide nem értve a szabadalmi ügyvivőket és az általuk helyettesként kijelölt ügyvivőjelölteket.)

Ha egy kamarai jogtanácsos e minőségében az ügyféltől – aki nem a munkáltatója vagy annak az Üttv.-ben meghatározott kapcsolt szervezete – származó, a saját nevére szóló eseti megbízás vagy meghatalmazás és kamarai jogtanácsosi igazolványa felmutatásával kíván eljárni, az Ákr. 13. § (4) bekezdése alapján a képviselet visszautasításának van helye.

A kamarai tagsággal nem rendelkező jogtanácsosok nem láthatnak el jogi képviseleti tevékenységet, működésükre az általános munkaügyi szabályozáson kívül már nem vonatkozik speciális törvényi szabályozás. Ez azt jelenti, hogy a kamarai tagsággal nem rendelkező jogtanácsosok munkáltatójukat a szervezeti képviselet szabályai szerint képviselhetik, azaz az ügyek meghatározott csoportjára nézve a jogtanácsost mint munkavállalót írásbeli nyilatkozattal a jogi személy munkáltató képviseletének jogával ruházhatják fel. Ebben az esetben a meghatalmazás alakiságára az általános szabályok irányadóak. A kamarai tagsággal nem rendelkező jogtanácsos képviseleti jogosultságát ilyen esetben saját nevére szóló meghatalmazással igazolhatja.

**Ptk. 3:29. §
(1)-(2)**

A **jogi személyek képviseletére** a fent ismertetett általános képviseleti szabályokon túl speciális szabályozás vonatkozik. Főszabályként a jogi személy törvényes képviseletét a **vezető tisztségviselő** látja el, aki képviseleti jogát önállóan gyakorolja.

Ptk. 3: 30. §

A Ptk. alapján azonban a jogi személy szervezeti képviseletére további három esetben is lehetőség van:

- ha a jogi személy létesítő okirata vagy szervezetére és működésére vonatkozó belső szabályzata a jogi személy szervezetén belül **képviseleti joggal járó tisztséget** határoz meg, e tisztség betöltője a jogi személy önálló képviselője;
- a jogi személy önálló jogi személyiséggel nem rendelkező **szervezeti egységének vezetője** (pl. egy cég jogi főosztályának vezetője) az egység rendeltetésszerű működéséhez szükséges körben a jogi személy önálló képviselője;
- az ügyvezetés az ügyek meghatározott csoportjára nézve a jogi személy **munkavállalóit írásbeli nyilatkozattal** a jogi személy képviseletének jogával ruházhatja fel; a képviseleti jogot a munkavállaló az ügyvezetés írásbeli nyilatkozatában meghatározott, képviseleti joggal rendelkező más személlyel **együttesen** gyakorolhatja.

Figyelemmel kell lenni arra, hogy a jogi személy szervezeti egységének vezetője és munkavállalója által ellátott képviselet csak korlátozott körben (az egység rendeltetésszerű működéséhez szükséges körben, illetve az ügyek meghatározott csoportjára kiterjedő) történő képviseleti jogot biztosít, másrészt a jogi személy munkavállalói kizárólag együttes képviseleti joggal rendelkezhetnek.

Ákr. 13. § (4) A **Hivatal** az eljárás során **hivatalból köteles az eljáró személy képviseleti jogosultságát megvizsgálni.**

Ptk. 3:88. § (1) A gazdasági társaságok üzletszerű közös gazdasági tevékenység folytatására, a tagok vagyoni hozzájárulásával létrehozott, jogi személyiséggel rendelkező vállalkozások, amelyekben a tagok a nyereségből közösen részesednek, és a veszteséget közösen viselik.

A gazdasági társaságok Ptk.-beli definíciójából következik, hogy ha az iparjogvédelmi ügyben meghatalmazott képviselőként eljárni kívánó jogi személy gazdasági társaság, az üzletszerű tevékenység vélelmezhető. A gazdasági társaságok esetében a Ptk. szabályai szerint formakényszer érvényesül, ami azt jelenti, hogy gazdasági társaságot csak a Ptk.-ban meghatározott formában lehet létrehozni. Ennek megfelelően a Ptk. 3:89. §-a kimondja, hogy gazdasági társaság közkereseti társaság, betéti társaság, korlátolt felelősségű társaság vagy részvénytársaság formájában alapítható. A gazdasági társaság nevében a gazdasági társaság formájára vonatkozó elnevezést vagy annak e törvényben meghatározott rövidítését kell feltüntetni.

A gazdasági tevékenységet folytató társaságokra és természetes személyekre kötelezően alkalmazandó osztályozási rendszerek tartalma alapján megállapítható, hogy az SZTNH előtt zajló, szellemi tulajdonjogokkal kapcsolatos eljárásokban történő képviselet, amennyiben azt üzletszerűen látják el, egyértelműen a Gazdasági tevékenységek egységes ágazati osztályozási rendszere (TEÁOR'08) szerinti 69.10 „Jogi tevékenység” szakágazatba tartozik. A 69.10 „Jogi tevékenység” körébe tartozó tevékenységek (az egyik fél érdekének egy másik féllel szembeni jogi képvisellete és védelme akár bíróság vagy más igazságügyi szerv előtt, akár egyéb jogi eljárásban) pedig kizárólag szakmai – esetünkben ügyvédi vagy szabadalmi ügyvivői – kamarai tag által, vagy annak felügyelete alatt gyakorolhatók.

Gazdasági társaságok az említett tevékenységeket kizárólag akkor végezhetik, amennyiben a szakmai kamarai tagság, mint feltétel megvalósul.

Az Ügyvédi tv. 2. § (1) bekezdése, 2. § (2) bekezdés b) pontja, valamint a szabadalmi ügyvivőkről szóló 1995. évi XXXII. törvény (a továbbiakban: Szüt.) 6. § (1) bekezdésének c) pontja együttes értelmezéséből az következik, hogy gazdasági társaság csak abban az esetben láthat el üzletszerűen jogi képviseletet az SZTNH előtt, ha

szabadalmi ügyvivői társaságként működik. Ha a gazdasági társaság nem igazol szabadalmi ügyvivői kamarai tagságot, az SZTNH – az Ákr. 13. § (4) bekezdés a) pontja értelmében – visszautasítja a képviselő eljárását, tekintettel arra, hogy az nyilvánvalóan nem alkalmas az ügyben képviselet ellátására. A kamarai tagság megléte a megfelelő kamarai nyilvántartásból és általában az ügy irataiból is minden esetben megállapítható.

Előfordulhatnak azonban olyan esetek is, amikor a meghatalmazó jogi személy többségi befolyással rendelkezik a képviselőként eljárni kívánó gazdasági társaságban, vagy az érintett iparjogvédelmi oltalom hasznosításáról szóló szerződés a meghatalmazottat képviseleti feladatok ellátására kifejezetten feljogosítja. Ezekben az esetekben a meghatalmazottnak okirattal kell igazolnia képviseleti tevékenységének jogszerűségét. Ilyen esetben, ha a meghatalmazó igazolja eljárása jogszerűségét, a Hivatal a képviseletet tudomásul veszi.

Ha a Hivatal azt észleli, hogy a meghatalmazásban szereplő meghatalmazott olyan gazdasági társaság, amely nem szerepel a Magyar Szabadalmi Ügyvivői Kamara nyilvántartásában bejegyzett szabadalmi ügyvivői társaságként, a Hivatal felhívja, hogy igazolja kamarai tagságát, vagy okirattal igazolja képviseleti eljárása jogszerűségét.

Szervezeti képviselet esetében – kétség esetén – magyar bejelentőknél – az Ákr. 36. § (2) bekezdésével összhangban – az elektronikusan elérhető céginformációs nyilvántartások segítségével a Hivatal ellenőrzi, hogy az adott dokumentumon aláíróként feltüntetett társaság nevében eljáró természetes személy a dokumentum keltezésének időpontjában rendelkezett-e a képviseleti jogosultsággal. Ha ez az információ nem derül ki egyértelműen az online e-cégjegyzékben elérhető cégkivonatból, illetve a Céginfóban lekérhető cégmásolatból, a Hivatal hiánypótlási felhívás keretében a képviseleti jogosultságot igazoló dokumentum csatolására hívja fel az ügyfelet.

Ha a meghatalmazott képviselőként eljárni kívánó jogi személy nem gazdasági társaság, a Hivatal felhívására nyilatkoznia kell arról, hogy a képviseleti tevékenységet ingyenesen és eseti jelleggel, vagy üzletszerűen (rendszeresen és ellenérték fejében) folytatja-e. A felhívásban a Hivatal figyelmeztetést helyez el arra vonatkozóan, hogy a jogszerűtlenül ellátott, üzletszerű képviseleti tevékenység a zugírászat Btk.-beli tényállását valósíthatja meg. Ha a jogi személy úgy nyilatkozik, hogy ingyenesen és kizárólag eseti jelleggel látja el a képviseleti tevékenységet, a Hivatal az ügy irataihoz csatolja a nyilatkozatot és a nyilatkozatban foglaltak valóságtartalmának további vizsgálata nélkül tudomásul veszi a képviseleti meghatalmazást.

A természetes személy meghatalmazottaknak ugyanígy meg kell felelniük a fentieknek. Üzletszerűen kizárólag kamarai tagság birtokában (tehát egyéni ügyvédként vagy szabadalmi ügyvivőként,

vagy ügyvédi iroda vagy szabadalmi ügyvivői iroda tagjaként) láthatnak el képviseletet iparjogvédelmi ügyekben. A Hivatal felhívására a kamarai tagsággal nem rendelkező meghatalmazottaknak nyilatkozniuk kell arról, hogy ingyenesen és kizárólag eseti jelleggel látják-e el a képviseletet.

A Hivatal hiánypótlási felhívást bocsát ki minden egyéb olyan esetben is, amikor a képviseleti jogosultsággal kapcsolatban az ügyintézés során kétség merül fel, például ha olvashatatlan az aláírás előnyomott név, illetve cégnév feltüntetése nélkül; vagy az olvasható kézjegy nem egyezik az előnyomott természetes személy nevével.

A cégjegyzési és képviseleti jogosultságok hivatalbóli vizsgálata külföldi cégek esetében nem kivitelezhető úgy, ahogy a magyar gazdasági társaságoknál történik, és erre az Ákr. alapján sincs a Hivatalnak kötelezettsége. Ilyen vállalkozások esetén a cégjegyzési, illetve képviseleti jogosultság az aláíró feltüntetett beosztása alapján vélelmezhető, ennek hiányában pedig hiánypótlási felhívásra igazolható. Ennek megfelelően, ha a külföldi cég nevében aláíróként egyértelműen vezető tisztségviselő került feltüntetésre (pl. president, vice-president, director, CEO, general manager, managing director, Geschäftsführer, member of the executive board stb.), a Hivatal vélelmezi a képviseleti jogosultságot. Külföldi cégek esetében is előfordul azonban, hogy a cég nevében történő aláírási jogosultság igazolására hívja fel a Hivatal az ügyfelet, ha a cégjegyzési, illetve a képviselti jogosultság (és nem az aláírás valódisága) kétségbe vonható vagy nem igazolt (pl. előfordulnak olyan külföldi természetes személyek, akik több különböző cég nevében is aláírnak, aláírásuk mellé pedig az „authorized representative” bélyegzőt nyomják).

Ennek alapján a Hivatal végzéssel visszautasítja a meghatalmazott eljárását, amennyiben megállapítja, hogy az nem alkalmas a képviselet ellátására, illetve amennyiben a képviseleti jogosultságát az erre irányuló hiánypótlási felhívás ellenére sem igazolja. A meghatalmazott visszautasítása esetén a Hivatal – ha az ügyfél az Szt. 51. § (1) bekezdése alapján nem köteles jogi képviselővel eljárni – az ügyféllel személyesen (illetve többes képviselet esetén a többi vagy másik képviselővel) kapcsolatot tartva folytatja az eljárást mindaddig, amíg az nem gondoskodik megfelelően igazolt képviseletről. Képviseleti kényszer esetén az Szt. 51. § (5) bekezdéséhez írottak az irányadók.

A képviselő eljárása visszautasításának van helye az Ákr. 13. § (4) bekezdése alapján abban az esetben is, ha a meghatalmazott képviseleti jogát másra ruházza. Így vissza kell utasítani a képviselő eljárását abban az esetben, ha az iparjogvédelmi ügyekben jogi képviselőnek minősülő személy (egyéni ügyvéd, ügyvédi iroda, szabadalmi ügyvivő, szabadalmi ügyvivői vagy társaság) további személyeknek vagy jogi képviselő(k)nek ad meghatalmazást úgy, hogy az nem helyettesítésre vonatkozik, hanem maga mellett további hivatásos képviselő(k) párhuzamos eljárásának lehetővé

tételére irányul. A meghatalmazás átruházásának tilalma alól csak az az eset képezhet kivételt, amikor az ügyfél által a képviselő részére adott megbízás vagy meghatalmazás kifejezetten feljogosítja a meghatalmazottat további meghatalmazások adására.

A jogi képviselőkre (ügyvéd, szabadalmi ügyvivő) irányadó helyettesítés esetét kivéve – amikor a helyettes a helyettesített jogi képviselő akadályoztatása miatt az eredeti meghatalmazott helyébe lép – ugyanis minden esetben az ügyfélnek kell meghatalmazást adnia további ügyvédek vagy ügyvivők (illetve irodák, társaságok) számára ahhoz, hogy ők egy eljárásban egyetlen ügyfél képviseletében egyidejűleg, teljes értékű – azaz minden eljárási cselekményre kiterjedő – vagy akár csak egyes eljárási cselekményekre kiterjedő képviseleti joggal rendelkezzenek. Nem elfogadható tehát a meghatalmazás „továbbadása”, ezért fel kell hívni az „új” meghatalmazottakat, hogy igazolják képviseleti jogosultságukat, tekintettel arra, hogy meghatalmazást képviselőnek kizárólag az ügyfél (vagy törvényes képviselője) adhat. A megfelelő képviseleti jogosultság igazolása hiányában a képviselő eljárása visszautasításának van helye az Ákr. 13. § (4) bekezdése alapján.

Ákr. 13. § (6)

Az Ákr. azt is előírja, hogy ha az ügyfél képviselővel rendelkezik, az iratokat a Hivatal a képviselő részére küldi meg. Ez alól kivételt képez a személyes megjelenésre szóló idézés, melynek kézbesítése – a képviselő egyidejű értesítése mellett – közvetlenül a megidézett részére történik, azonban erre a Hivatal előtti eljárásokban csak igen ritkán kerülhet sor. Az Ákr. emellett lehetővé teszi az eljárási képességgel rendelkező ügyfél számára annak kérését, hogy a Hivatal abban az esetben is az ügyfél részére kézbesítse az iratokat, ha ő képviselővel rendelkezik. E főszabály alól kivételt képez az Szt. 46. § (6) bekezdésében foglalt rendelkezés, amelynek értelmében a külföldi személyek vonatkozásában fennálló ügyvédi vagy szabadalmi ügyvivői képviseleti kényszer esetén valamennyi döntést a képviselő részére kell kézbesíteni. Ennek értelmében tehát az ilyen külföldi ügyfél nem kérheti a Hivaltól, hogy az ügy iratait közvetlenül az ő részére küldje meg.

Ákr. 13. § (7)

Ha a szabadalmi eljárás során az ügyfél és a meghatalmazott nyilatkozata eltér egymástól, vagy egyéb eljárási cselekményeik ellentétesek, a Hivatal határidő tűzésével nyilatkozattételre hívja fel az ügyfelet. Ha az ügyfél eltérően nem nyilatkozik, a hatóság a későbbi cselekményt, nyilatkozatot tekintí érvényesnek.

Ha a képviselővel rendelkező ügyfél közvetlenül jár el a Hivatalnál, az intézkedéssel kapcsolatos döntést – az ügyfél eltérő tartalmú kérelme hiányában – a Hivatal a képviselőnek küldi meg.

A képviseleti jogosultságot, illetve annak megszűnését (az erre vonatkozó beadvány beérkezése után) a Hivatal végzéssel veszi tudomásul.

Amennyiben egy korábbi képviselő képviseleti jogosultsága megszűnik, és a bejelentő ezzel egyidejűleg új képviselőt bíz meg, a meghatalmazást pedig ennek jelzésével együtt becsatolja vagy megadja a Hivatalnak az új meghatalmazásnak a rendelkezési nyilvántartásbeli azonosítóját, a Hivatal a képviseletváltozást is külön döntéssel veszi tudomásul.

Ptk. 3:44. § (1) Ha egy ügyvivői iroda jogutódlással szűnik meg (pl. egy másik irodával egyesül vagy beolvad egy másik irodába, illetve szétválással több iroda jön létre), a megbízások átszállnak a jogutód ügyvivői irodára. Az ügyfelektől új meghatalmazás csatolására nincs szükség, azonban a változást a Hivatal felé jelezniük kell. Fontos megjegyezni, hogy az ügyvivői irodák jogutódlással történő megszűnése a Hivatal előtti eljárások tekintetében nem a képviselő név- és címváltozásának, hanem képviseletváltozásnak minősül, amelynek tudomásulvételről a Hivatal végzést hoz.

Szt. 51. § (3) A Hivatal a szabadalmi ügyvivők és az ügyvédek közül ügygondnokot rendel ki az ellenérdekű fél kérelmére

- az ismeretlen örökös vagy az ismeretlen helyen tartózkodó fél részére, illetve
- meghatalmazott képviselővel nem rendelkező külföldi ügyfél részére, amennyiben az Szt. értelmében fennáll a képviseleti kényszer (lásd a korábban kifejtetteket).

Ha külföldi ügyfél az eljárás során saját kezdeményezésére a Hivatal által kirendelt ügygondnoktól eltérő szabadalmi ügyvivőt vagy ügyvédet bíz meg a képviseletével, a Hivatal az általa kirendelt ügygondnokot felmenti.

Szt. 51. § (5) Ha a külföldi személy a törvény értelmében köteles lenne szabadalmi ügyvivőt vagy ügyvédet képviseletével megbízni, ennek azonban nem tesz eleget és ügygondnok kirendelését az ellenérdekű fél sem kéri, a Hivatal felhívja a külföldi személyt, hogy a Hivatal által kitűzött határidőn belül gondoskodjék megfelelő képviseletről.

Szt. 68. § (2)-(4) Ha a külföldi személy a szabadalmi eljárásban bejelentőként vesz részt és a Hivatal felhívására nem nyilatkozik, akkor a Hivatal a szabadalmi bejelentést visszavontnak tekinti. Ha a külföldi bejelentő válaszol ugyan a Hivatal felhívására, azonban továbbra sem gondoskodik megfelelően a képviseletéről (pl. nem szabadalmi ügyvivőt vagy ügyvédet bíz meg képviseletével), a Hivatal a szabadalmi bejelentést elutasítja. Ha a külföldi személy a kontradiktórius eljárásban kérelmezőként vesz részt és ennek során nem gondoskodik megfelelő képviseletről, a Hivatal a kérelmező kérelmét a rendelkezésére álló adatok alapján bírálja el.

Szt. 51. § (6) Az ügygondnok költségének és munkadíjának előlegezésére a Hivatal azt kötelezi, aki az ügygondnok kirendelését kérte. Az Ákr. 128. § (1) bekezdése alapján az előleg összegét a Hivatalnál kell letétbe helyezni. Az ügygondnok költségeinek és munkadíjának viselésére – az eljárás egyéb költségeivel együtt – az eljárásban vesztes felet kell kötelezni. Az

ügygondnoki költségek megállapításánál a képviseleti költségekre irányadó szempontokat kell megfelelően alkalmazni.

I.9 Nyelvhasználat

Szt. 52. § (1) A szabadalmi eljárások – a közigazgatási és a polgári eljárásjogi alapelvekkel összhangban – a Hivatal előtt magyar nyelven folynak. Ugyanígy a szabadalmi leírást az igényponttal, a rajz feliratát és a kivonatát is – ha az Szt. eltérően nem rendelkezik – magyar nyelven kell elkészíteni és benyújtani.

Szt. 52. § (2) A gyakorlati igényekre és az iparjogvédelmi eljárások sajátosságaira való tekintettel azonban az Szt. lehetőséget biztosít arra, hogy a szabadalmi eljárás során egyes beadványok – a szabadalmi bejelentés meghatározott elemeit [Szt. 58. § (2)-(3)] kivéve – idegen nyelven kerüljenek benyújtásra. A Hivatal az idegen nyelven benyújtott beadványok esetén határidő tűzése mellett felszólíthatja az ügyfelet arra, hogy nyújtsa be az idegen nyelvű beadvány magyar nyelvű fordítását.

A fordítást az ügyfél is elkészítheti vagy elkészíttetheti.

A Hivatal főszabály szerint nem kívánja meg a szabadalmi eljárásokban hiteles fordítás, illetve felülhitelesített okirat benyújtását. Mindezt a Hivatal – határidő tűzése mellett – csupán abban az esetben írhatja elő, ha az idegen nyelvű okirat magyar nyelvű fordításának pontossága, illetve a külföldi okiratban foglaltak valódisága alappal vonható kétségbe. (A külföldi okiratokkal kapcsolatban lásd még a tényállás megállapításáról szóló rész iratokról szóló pontját.)

Ákr. 65. § (3)-(4) Az Ákr. kiegészítő szabálya alapján az ügyfél a nem magyar nyelven kiállított iratról hiteles fordítást csatolhat, és ilyen esetben a hatóság ezt köteles a fordítás szerinti tartalommal elfogadni. Megjegyzendő, hogy a korábban hatályos szabályoktól eltérően az Ákr. alapján is csak akkor kell a külföldön kiállított közokiratnak a kiállítás helye szerinti államban működő magyar külképviseleti hatóság általi diplomáciai felülhitelesítésének bemutatására felhívni az ügyfelet, ha a közokirat eredetiségével vagy tartalmával kapcsolatban kétség merül fel.

Közjegyzői tv. 138. § Az a közjegyző, aki idegen nyelven okirat készítésére jogosult, ezen a nyelven a közjegyzői hatáskörbe tartozó ügyekben keletkezett közokiratról és annak mellékleteiről hiteles fordítást készíthet, vagy a fordítás helyességét tanúsíthatja. A fordítást az eredeti okiratra kell írni, vagy hozzá kell fűzni. A fordításnak az eredetivel való megegyezését a közjegyző a fordítás végén záradékkal tanúsítja.

24/1986.(VI.26.) MT rendelet 5. § Hiteles fordítást, fordítás hitelesítését, valamint idegennyelvű hiteles másolatot – ha jogszabály eltérően nem rendelkezik – csak az Országos Fordító és Fordításhitelesítő Iroda készíthet.

- Szt. 52. § (3)** Az elsőbbségi irat magyar nyelvű fordításának benyújtása csak akkor írható elő, ha az elsőbbségi igény érvényessége befolyásolhatja a találmány szabadalmazhatóságának megítélését. Az elsőbbségi irat fordításának benyújtása helyett a bejelentő nyilatkozhat úgy is, hogy a szabadalmi bejelentés nem más, mint a külföldi bejelentés fordítása.
- Szt. 84/H. §** Az európai szabadalommal kapcsolatos fordítási követelményeket az Szt. külön szabályozza.

I.10 Nyilvánosság

A nyilvánosság kérdéskörében egyrészt a szabadalmi eljárások iratai, másrészt az ezen iratokban foglalt személyes és egyéb védett adatok megismerésének rendjéről kell szót ejteni.

Hangsúlyozni szükséges, hogy a szabadalmi bejelentési eljárások esetében az Ákr.-hez és az általános adat és titokvédelmi szabályokhoz képest többletkövetelményként jelenik meg az Szt.-nek a szabadalmi bejelentések titokban tartására vonatkozó előírása: **a szabadalmi bejelentések ugyanis kizárólag a bejelentésnek a Hivatal általi közzétételétől kezdve nyilvánosak**, ennek pedig a legkorábbi elsőbbség napjától számított tizennyolc hónap elteltét követően kell megtörténnie, ha a bejelentő nem kéri a korábbi időpontban történő közzétételt. A szabadalmi bejelentések titkosságát ezért több hónapon keresztül is folyamatosan biztosítani kell: ezen időszakban pedig csak egy rendkívül szűk személyi kör jogosult a szabadalmi bejelentések iratainak megismerésére.

I.10.1. Személyes és védett adatok

- Ákr. 27. § (2)** Az Ákr. szerint a Hivatalnak valamennyi, feladat- és hatáskörébe tartozó iparjogvédelmi eljárás során gondoskodnia kell arról, hogy **törvény által védett titok és törvény által védett egyéb adat** (a továbbiakban: **védett adat**) ne kerüljön nyilvánosságra, ne juthasson illetéktelen személy tudomására, és a **személyes adatok** védelme biztosított legyen. Ezt a szabályt valamennyi személyes és védett, illetve zártan kezelt adat kezelése és az iratbetekintés biztosítása során is érvényre kell juttatni.

- Ákr. Kommentár** A Ket.-tel szemben, amely a védett adat fogalmát a Ket. 172. § 1) pontjában tételesen meghatározott törvény által védett titkok és a Ket. 172. § g) pontjában – példálózó jelleggel felsorolt – hivatás gyakorlásához kötött titkok összességéként határozta meg, az Ákr. fenti bekezdése – ezt a kettősséget megszüntetve – lényegében a törvény által védett valamennyi titkot védett adatként szabályozza és így rendeli kezelni.

Idetartozik minden olyan adat, amelynek megismeréséhez, felhasználásához, kezeléséhez törvény speciális követelményeket állapít meg, ily módon védve az adat titokban tartásához fűződő érdeket. Ez azonban érdemi változást annyiban nem eredményez, hogy a magántitok egyik fajtájaként változatlanul védelemben részesíti a levél- és üzleti titok mellett a hivatásbeli titkokat is. Így megállapítható, hogy a hivatás gyakorlásához kötött azon titok, amelyet törvény nem minősít valamely speciális titokfajtának, szintén törvény által védett titoknak minősül, ezért a Ptk. alapján védett adat.

**Ptk. 2:46. §
Üzleti titok
törvény
1. §**

A törvény által védett titkok (védett adatok) körébe tartoznak tehát

- a) a Matv. szerinti **minősített adatok**, és
- b) az **egyéb védett adatok**:
 - a Ptk. szerinti magántitok, így a levéltitok,
 - az Üzleti titok törvény szerinti üzleti titok (és ezen belül a know-how),
 - a hivatásbeli titok (pl. az orvosi titok, gyónási vagy másként lelkészi-egyházi titok, ügyvédi, közjegyzői és konzuli titok) és
 - az egyes ágazati jogszabályokban nevesített egyéb speciális titokfajták (pl. a szabadalmi ügyvivői és az ügyvédi titok, bank-, biztosítási, értékpapír- és pénztártitok, statisztikai titok, adótitok stb.).

**Infotv. 3. § 2. .
GDPR 4. cikk 1.**

A **személyes adat** az Infotv. szerint az érintettre vonatkozó bármely információ. Ezzel a meghatározással összhangban a GDPR szerint személyes adat az azonosított vagy azonosítható természetes személyre („érintett”) vonatkozó bármely információ. Azonosítható az a természetes személy, aki közvetlen vagy közvetett módon, különösen valamely azonosító, például név, szám, helymeghatározó adat, online azonosító vagy a természetes személy testi, fiziológiai, genetikai, szellemi, gazdasági, kulturális vagy szociális azonosságára vonatkozó egy, vagy több tényező alapján azonosítható.

I.10.2. Iratok osztályozása

Az iratbetekintés szempontjából a szabadalmi eljárások során keletkező iratokat az alábbiak szerint osztályozhatjuk:

I.10.2.1. Iratbetekintésből kizárt iratok

**Ákr. 69. § (1)
Szt. 53. § (2) a)**

Nem lehet betekinteni a döntés tervezetébe, illetve a döntéseket és szakértői véleményeket előkészítő, a felekkel nem közölt iratokba. A fenti iratokba történő betekintés tekintetében a Hivatalnak nincs mérlegelési joga, és nincs olyan eljárás sem, amely lehetővé tenné az ilyen iratok megismerését. Ezen iratokat a Hivatal az eljárás irataitól **elkülönítetten, zártan kezeli** és az eljárás során és annak befejezését

követően is gondoskodik arról, hogy az azokban foglalt információ ne jusson nyilvánosságra.

I.10.2.2. Korlátozottan megtekinthető iratok

Vannak azonban olyan iratok is, amelyekbe ugyan főszabály szerint nem lehet betekinteni, azonban **bizonyos esetekben és feltételekkel, illetve bizonyos személyi kör számára** (pl. ügyfél, szakértő, nyomozó hatóság, tanú stb.) a Hivatal mégis biztosíthatja az iratbetekintést.

A fentiek szerint tehát **nem lehet betekinteni**

a) az érintett vagy képviselője kifejezett hozzájárulása hiányában az olyan iratba, amelyből **következtetés vonható le annak a természetes személynek a kilétére**, akire vonatkozóan a hatóság a természetes személyazonosító adatok és a lakcím **zárt kezelését** rendelte el;

b) **a közzétételéig a szabadalmi bejelentés irataiba**. Kivételt képez e szabály alól, hogy a **bejelentő, a képviselő, a szakértő, illetve a szakvélemény adására felkért szerv**, valamint – ha ez törvényben meghatározott feladataik ellátásához szükséges – **a bíróság, az ügyészség vagy a nyomozó hatóság** betekinthez ezekbe az iratokba is, továbbá a **feltaláló** az iratokat megtekintheti akkor is, ha nem ő az igényjogosult;

c) felhasználói vagy megismerési engedély hiányában a **minősített adatot** (azaz az *Matv.* alapján „Szigorúan titkos!”, „Titkos!”, „Bizalmas!” és „Korlátozott terjesztésű!” minősítéssel rendelkező adatot) tartalmazó iratba a minősítés érvényességi idején belül. A **bejelentő és a feltaláló** azonban felhasználói vagy megismerési engedély hiányában is jogosult betekinteni az e minőségében hozzá kötődő minősített szabadalmi bejelentésnek az irataiba (lásd még az I.10.7. pontot);

d) az olyan iratba vagy az irat olyan részébe

Ákr. 34. § (2)

da) amelyből **következtetés vonható le valamely védett adatra** (pl. az Üzleti titok törvény szerinti üzleti titok, know-how vagy egyéb törvény alapján védett magántitok vagy hivatásbeli titok) **vagy olyan személyes adatra**, amely megismerésének törvényben meghatározott feltételei nem állnak fenn, kivéve, ha az adat – ide nem értve a minősített adatot – megismerésének hiánya megakadályozná az iratbetekintésre jogosultat az Ákr.-ben biztosított jogai gyakorlásában vagy ahhoz az érintett kifejezetten hozzájárult;

Szt. 53. § (2) b)

db) amely tartalmazza a **feltaláló megnevezését**, ha a feltaláló nevének nyilvánosságra hozatalát mellőzni kérte, kivéve, ha ahhoz a feltaláló hozzájárul;

Szt. 53. § (2) c) *dc)* amely **a szabadalmi lajstromban fel nem tüntetett és a hatósági tájékoztatás során nem közölt személyes adatot** tartalmaz, kivéve, ha megtekinthetővé tételükhöz az érintett kifejezetten hozzájárult, vagy ha az Ákr. rendelkezései szerint harmadik személy a személyes adatot tartalmazó iratba betekintheset.

A meg nem tekinthető és a korlátozottan megtekinthető iratokat a Hivatal az eljárás egyéb irataitól elkülönítetten, zártan kezeli.

I.10.2.3. Korlátozásmentesen (bárki által) megtekinthető iratok

Ákr. 33. § (5) Az Ákr. a fentiek mellett kimondja, hogy bárki számára korlátozás nélkül megtekinthető az eljárás befejezését követően **a személyes adatot és védett adatot nem tartalmazó jogerős határozat**, valamint az azt **hatályon kívül helyező és a Hivatal új eljárásra utasító végzés**, ha törvény a döntés nyilvánosságát nem korlátozza vagy nem zárja ki. Az Ákr.-nek ez a szabálya azonban abban az esetben, ha az adott határozat, illetve végzés meghozatalára a szabadalmi bejelentés közzétételét megelőzően került sor, szintén csak az Szt. 53. § (1) bekezdésében meghatározott személyi kör (bejelentő, képviselő, szakértő, szakvélemény adására felkért szerv, bíróság, ügyészség, nyomozó hatóság, feltaláló) számára teszi lehetővé az azokba történő betekintést.

Szt. 53. § (1) és (4) A szabadalmi bejelentési eljárásban **a szabadalmi bejelentés közzétételét követően**, illetve **a kontradiktórius** (pl. megsemmisítési, nemleges megállapítás iránti eljárás) **eljárásokban** keletkezett iratok egy része **bárki számára korlátozás nélkül hozzáférhetővé** válik, bárki által szabadon megtekinthető. Ide tartoznak mindazok az iratok vagy az iratok azon részei, amelyek nem esnek az iratbetekintésből kizárt és a korlátozottan megtekinthető iratok közé (lásd az I.10.2.1. és I.10.2.2. pontokat) (ilyenek pl. a szabadalmi lajstromban feltüntetett és a hatósági tájékoztatás során közölt személyes adatot tartalmazó iratok). Az ilyen iratokba vagy azok egy részébe történő betekintéshez jogosultság igazolására nincsen szükség.

I.10.3. Az iratbetekintésre jogosultak köre

Szt. 53. § (1) **A szabadalmi bejelentés közzétételéig** a szabadalmi bejelentés irataiba csak a **bejelentő, a képviselő, a szakértő, illetve a szakvélemény adására felkért szerv**, valamint – ha ez törvényben meghatározott feladataik ellátásához szükséges – **a bíróság, az ügyészség vagy a nyomozó hatóság** tekintheti meg az iratokat. A **feltaláló** az iratokat megtekintheti akkor is, ha nem ő az igényjogosult.

Szt. 64/A. § A Hivatal az Európai Atomenergia-közösséget létrehozó Római Szerződés irányadó rendelkezéseinek megfelelően, a bejelentő és a

feltaláló nevének és lakcímének vagy székhelyének megjelölésével közli az Európai Bizottsággal

a) a kifejezetten atomenergiával kapcsolatos nemzeti szabadalmi bejelentés tényét és a bejelentő hozzájárulása esetén a közzétételt megelőzően, illetve ennek hiányában az Európai Bizottság kérése esetén a közzétételt követően a tartalmát, és

b) az olyan közzé nem tett nemzeti szabadalmi bejelentés tényét, illetve – az Európai Bizottság kérésére, a közzétételt követően – tartalmát, ami nem tartozik kifejezetten az atomenergia területéhez, de közvetlenül összefügg az atomenergia alkalmazásának közösségbeli fejlődésével és annak szempontjából alapvető jelentőséggel bír.

Szt. 53. § (7) Ha a szabadalmi bejelentést minősítették, akkor felhasználói vagy megismerési engedély hiányában csak **a bejelentő és a feltaláló** jogosult betekinteni a minősített szabadalmi bejelentésének az irataiba (lásd még az I.10.7. pontot).

Ákr. 33. § (1)-(3) Az iratbetekintési jog gyakorlása körében az Szt. fenti szabályain túl az Ákr. további rendelkezéseket tartalmaz az iratbetekintést kérelmező személy eljárási pozíciójától függően az alábbiak szerint:

a) az **ügyfél** az eljárás bármely szakaszában és annak befejezését követően is betekinthez az eljárás során keletkezett iratokba;

b) a **tanú** a vallomását tartalmazó iratba, a szemletárgy birtokosa a szemléről készített iratba tekinthez be;

c) az Szt.-ben meghatározott személyeken kívül **harmadik személy közzététel előtt nem tekinthez be** a szabadalmi bejelentés irataiba. A bejelentés **közzétételét követően harmadik személy** akkor tekinthez be a személyes adatot vagy védett adatot tartalmazó iratba, ha igazolja, hogy az adat megismerése joga érvényesítéséhez, illetve jogszabályon, bírósági vagy hatósági határozaton alapuló kötelezettsége teljesítéséhez szükséges.

Kiemelést érdemel azonban, hogy az Ákr. szerint az ügyfél, a tanú és harmadik személy számára biztosított iratbetekintési jog biztosítására is csak az iratok osztályozása kapcsán ismertetett korlátozással kerülhet sor: így például még az ügyfél sem tekinthez be a zártan kezelt adatokat tartalmazó iratrészekbe, illetve ő sem ismerheti meg a feltaláló nevét – ha annak feltüntetése mellőzését kérték – az erre irányuló engedély hiányában.

I.10.4. Adatok zárt kezelése

Ákr. 28. § **Az adatok zárt kezelésének elrendelésére** az alábbiak szerint kerülhet sor:

a) indokolt esetben a hatóság **kérelemre vagy hivatalból** elrendeli az ügyfél és az eljárás egyéb résztvevője természetes személyazonosító adatainak és lakcímének zárt kezelését, ha az eljárásban való közreműködése miatt súlyosan hátrányos következmény érheti. A végzést a kérelmet előterjesztővel kell közölni.

b) a **szakértő** az igazságügyi szakértői névjegyzék nyilvános adatain kívüli természetes személyazonosító adatai és lakcíme zárt kezelését kérheti a fentiek szerint;

Ákr. 30. §

c) a hatóság a **kiskorú, a cselekvőképtelen és a cselekvőképességében részlegesen korlátozott** nagykorú ügyfél, tanú, szemletárgy-birtokos vagy megfigyelt személy védelme érdekében erre irányuló kérelem nélkül is dönthet az érintett személy adatainak zárt kezeléséről és az iratbetekintési jog korlátozásáról. Az erről szóló végzést a törvényes képviselővel is közölni kell.

Ákr. 28. § (3)

A természetes személyazonosító adatokat és a lakcímet a hatóság **az ügy iratai között elkülönítve, zártan kezeli** és biztosítja, hogy a zártan kezelt adatok az eljárási cselekmények során ne váljanak megismerhetővé.

Megjegyzést érdemel, hogy a zártan kezelt adatokba történő betekintést – az érintett vagy képviselője kifejezett hozzájárulása hiányában – még az ügyfél számára sem lehet biztosítani. Ugyanakkor a lajstromadatokat nem lehet zártan kezelni.

I.10.5. Az iratbetekintés rendje

Az ügyfél az adatok megjelölésével **kérheti az iratbetekintési jog korlátozását** üzleti és más méltányolható magánérdekének, illetve egyéb védett adata védelmében, illetve **kérelmére vagy hivatalból a Hivatal elrendelheti** az ügyfél, a tanú, a szakértő, illetve egyéb különös védelmet élvező személy (kiskorú, cselekvőképtelen) személyes adatainak **zárt kezelését** (lásd az I.10.4. pontban az adatok zárt kezeléséről írtakat). A Hivatal a védett és a zártan kezelt adatokat tartalmazó iratokat az aktában elkülönítve, megjegyzéssel ellátva („betekintésre nem engedélyezett dokumentumok”), kezeli és biztosítja, hogy azok az eljárási cselekmények során ne váljanak megismerhetővé.

A bárki által megtekinthető iratokba történő betekintést a Hivatal minden további vizsgálat nélkül biztosítja: így a kérelmezőnek nem kell igazolnia az iratbetekintéshez fűződő érdekét, sem eljárásbeli jogállását, illetve egyéb jogosultságát.

A korlátozottan megtekinthető iratokba történő betekintést a Hivatal iratbetekintési kérelem alapján is csak akkor és annyiban biztosítja, ha a **kérelmező igazolja**, hogy

- az **irat**, illetve az abban foglalt **adat megismerésére jogosult** [mert pl. jogszabály számára lehetővé teszi az iratbetekintést (pl. feltaláló, szakértő vagy bíróság a közzététel előtt, tanú a tanúvallomásáról készült irat tekintetében) vagy minősített adat megismerésére vonatkozó felhasználási vagy megismerési engedéllyel rendelkezik stb.]
- az adat megismerése **joga érvényesítéséhez**, illetve jogszabályon, bírósági vagy hatósági határozaton alapuló **kötelezettsége teljesítéséhez szükséges**.

Az **iratbetekintésből kizárt iratokba** (pl. döntések tervezetei) azonban **nem engedélyezhető betekintés**.

- Szt. 53. § (2a)** A kérelem előterjeszthető **személyesen** (ilyenkor az erre rendszeresített nyomtatványt kell kitölteni), illetve benyújtható **írásban vagy azonosításhoz kötött elektronikus úton** (utóbbiról részletesebben lásd az elektronikus ügyintézésre vonatkozó részt), és igazolni kell benne az iratok megtekintéséhez fűződő érdeket vagy csatolni kell az érintett kifejezett hozzájárulását, illetve a felhasználói vagy megismerési engedély. Ezek hiányában, vagy ha a Hivatal úgy ítéli meg, hogy a személyes vagy védett adatok megismerésének feltételei nem állnak fenn, a Hivatal az iratoknak a személyes vagy védett, illetve minősített adatokat nem tartalmazó részeibe történő betekintést engedélyezi.
- Ákr. 34. §** A hatóság a kérelem alapján az iratbetekintést **biztosítja** – az eljárás befejezését követően is –, vagy azt **végzésben elutasítja** (részben vagy egészben).
- Szt. 85. § (1) c)** Az iratbetekintési jog kizárásáról és korlátozásáról a Hivatal végzéssel dönt, amely ellen **önálló jogorvoslatnak van helye**, vagyis az iratbetekintési kérelmet elutasító vagy korlátozó hivatali döntéssel szemben az iratbetekintésből kizárt vagy abban korlátozott személy megváltoztatási kérelmet nyújthat be. Arról azonban nem kell végzést hozni, ha a Hivatal teljes egészében helyt ad az iratbetekintési kérelemnek.
- Szt. 53. (3)** A megtekinthető iratokról a Hivatal – ha azokat nem bíróság, ügyészség vagy nyomozó hatóság kéri, **díjfizetés ellenében ad másolatot**.
- Ákr. 33. § (4)** Az iratbetekintés során az arra jogosult **ingyenesen másolatot, kivonatot készíthet** (akár kézzel, akár más eszközzel – pl. mobilkészítőkamerájával) vagy a Díjrendeletben meghatározott költségtérítés ellenében másolatot kérhet, amelyet a Hivatal **kérelemre hitelesít**.
- Díjrendelet 17. §** A másolat, illetőleg kivonat díja oldalanként 300 forint. A hitelesítés díja iratonként 3000 forint. Ha a másolat számítógéppel olvasható, elektronikus adathordozóról ugyanilyen adathordozóra készül, a

másolat, illetve a kivonat díja az oldalszámtól függetlenül 1000 forint. Bíróság, ügyészség vagy nyomozó hatóság számára az iratmásolat, kivonat, elektronikus adathordozóra történő másolatkészítés díjmentes.

Szt. 53. § (1a) A kérelemre megtekinthető iratokba való betekintést a Hivatal személyes megjelenéséhez kötöttén biztosítja.

Szt. 53. § (4) Szabadalmi ügyekben az eljárás csak akkor nyilvános, ha abban ellenérdekű fél is részt vesz. Ennek megfelelően valamennyi, az Szt.-ben meghatározott kontradiktórius eljárás nyilvános, azonban e körben is alkalmazni kell a védett, és a zártan kezelt adatokkal kapcsolatos, valamint az iratbetekintésből kizárt iratok körére vonatkozó egyes rendelkezéseket.

Kontradiktórius eljárásban bizonyítékként – összhangban az Szt. 47. § (3) bekezdésével – a Hivatal csak olyan iratokat vesz figyelembe, amelyek ellenérdekű fél általi megismeréséhez az azt előterjesztő ügyfél – akár az ellenérdekű fél titoktartási kötelezettsége mellett – hozzájárul.

I.10.6. Letétbe helyezett biológiai anyagot tartalmazó szabadalmi bejelentések

Szt. 63. § (4) A letétbe helyezett biológiai anyagot a letétbehelyezési szervnek minta kiadásával hozzáférhetővé kell tennie:

- közzétételt megelőzően azok részére, akiket a törvény a szabadalmi bejelentés iratainak közzététele előtti megtekintésére feljogosít [Szt. 53. § (1)];
- a bejelentés közzététele és a szabadalom megadása között bárki számára, aki ezt kéri vagy – a bejelentő kérelmére – kizárólag független szakértő számára;
- a szabadalom megadása után bárki számára, aki ezt kéri, függetlenül a szabadalom megvonásától vagy megsemmisítésétől.

Szt. 63. § (5) Az, akinek a mintát kiadták, a mintát vagy az abból általa származtatott bármely anyagot a szabadalom megadására irányuló eljárás befejezéséig, illetve a végleges szabadalmi oltalom megszűnéséig harmadik személy számára nem teheti hozzáférhetővé, továbbá a mintát vagy az abból származtatott bármely anyagot – a kényszerengedélyes kivételével – csak kísérleti célra használhatja fel, kivéve, ha a bejelentő vagy a szabadalmas kifejezetten lemond e kötelezettség előírásáról. Származtatott az anyag, ha a találmány megvalósítása szempontjából a letétbe helyezett biológiai anyag lényeges jellemzőivel rendelkezik.

Szt. 63. § (6) A bejelentés elutasítása, visszavonása vagy visszavontnak tekintése esetén – a bejelentő kérelmére – a hozzáférhetővé tételt korlátozni kell úgy, hogy a szabadalmi bejelentés napjától számított húsz évig a letétbe helyezett anyaghoz csak független szakértő férhessen hozzá.

I.10.7. Minősített szabadalmi bejelentések

Szt. 53. § (5)-(6) A Hivatal elnöke honvédelmi vagy nemzetbiztonsági érdekből – külön jogszabály szerinti eljárásban, a külön jogszabály rendelkezései szerint hatáskörrel rendelkező miniszter javaslata alapján – a szabadalmi bejelentést minősítheti. **Nemzetközi szerződésből eredő kötelezettség** alapján a szabadalmi bejelentést a Hivatal elnöke az előzőekben említett eljárás lefolytatása nélkül minősíti.

Amennyiben egy szabadalmi bejelentés olyan elemeket tartalmaz, amelyek honvédelmi vagy nemzetgazdasági érdekek miatt, illetve nemzetközi szerződés alapján a bejelentés minősítését indokolhatják, az Matv. alapján a Hivatal elnöke jogosult a szabadalmi iratok és adatok minősítésére. A honvédelmi vagy nemzetbiztonsági érdekből történő minősítés eseteiben alkalmazandó eljárási rendelkezéseket a 141/2008. (V. 16.) Korm. rendelet tartalmazza.

Szt. 53. § (7) **A bejelentő és a feltaláló** felhasználói vagy megismerési engedély hiányában is jogosult szabadalmi bejelentése megtekintésére, ha azt minősítették.

A minősített adathoz való hozzáférés (megismerés és betekintés) szigorú általános szabályai csak azoknak a személyeknek az esetében mellőzhetőek, akik a minősített adatot külön törvény felhatalmazása alapján, az ott meghatározottak szerint megismerhetik. Tekintettel arra, hogy a bejelentő számára saját bejelentése (illetve – ha a bejelentő jogutódlás folytán nem azonos a feltalálóval – a feltaláló számára a saját találmányát leíró bejelentés) tekintetében indokolt biztosítani ezt a lehetőséget, az Szt. törvényi szinten rögzíti, hogy a bejelentő és a feltaláló számára a saját bejelentéséhez való hozzáférés érdekében nincs szüksége külön megismerési vagy betekintési engedélyre.

Szt. 53. § (8) Ha a szabadalmi bejelentést minősítették, azzal kapcsolatban nem közölhető hatósági tájékoztatás.

Szt. 53. § (9)-(10) Ha a szabadalmi bejelentést minősítették, **a minősítésre javaslatot tevő miniszter** – a nemzetközi szerződésből eredő kötelezettség alapján minősített szabadalmi bejelentés kivételével – **köteles a bejelentővel** a szabadalom megadását követő észszerű határidőn belül az általa vezetett minisztérium – tárca nélküli miniszter esetén a közigazgatás-szervezésért felelős miniszter által vezetett minisztérium – javára **kizárólagos hasznosítási jogot biztosító hasznosítási szerződést kötni.**

A hasznosítási szerződés hatálya a szabadalmi oltalom lejártáig, illetve – ha ez a korábbi – a minősítés megszűnéséig tart; a szabadalmi oltalom fenntartásáról a hasznosító gondoskodik. A hasznosítási engedély ellenében járó **díjnak arányban kell állnia a díjjal, amely a találmány tárgya szerinti műszaki területen kialakult licencforgalmi viszonyok között szokásos.** A szerződésben ki kell kötni, hogy ilyen mértékű, meghatározott összegű díj jár akkor is, ha a

hasznosító az adott esetben általában elvárható időn belül nem kezdi meg a hasznosítást. A díj a szabadalmast a bejelentés napja és a szabadalom megadása közötti időtartamra is megilleti.

Szt. 53. § (11)-(12) Ahol nemzetközi szerződés ezt kifejezetten lehetővé teszi, a Hivatal elnöke a **nemzetközi szerződésből eredő kötelezettség alapján minősített** szabadalmi bejelentések minősítését megelőzően felhívja a bejelentőt, hogy írásbeli nyilatkozatban mondjon le a minősítésből eredő kártalanítási igényeiről. Ha a bejelentő ezekről nem mond le, vagy a felhívásra a kitűzött határidőben nem válaszol, **a szabadalmi bejelentést visszavontnak kell tekinteni.**

A **nemzetközi szerződésből eredő kötelezettség alapján minősített** szabadalmi bejelentések minősítéséért a Magyar Állam csak akkor tartozik a bejelentőnek kártalanítással, ha a minősítést a Magyar Állam kezdeményezte, ideértve azt az esetet is, ha a minősítés meghosszabbítását kérte vagy az Európai Atomenergia-közösségen kívüli bejelentés megtételét megakadályozta.

Szt. 53. § (13) Ha a minősített szabadalmi bejelentést a Hivatal elutasítja, a Hivatal elnöke erről haladéktalanul értesíti a hatáskörrel rendelkező minisztert, egyúttal felkéri, hogy tegyen javaslatot az elutasított bejelentés tartalmát képező találmány államtitokká minősítésének megszüntetésére vagy a minősítés fenntartására. A Hivatal elnöke a hatáskörrel rendelkező miniszter javaslata alapján dönt a minősítés fenntartásáról vagy megszüntetéséről. A minősítés fenntartása esetén a Magyar Állam a minősítés miatt a bejelentőnek kártalanítással tartozik.

I.11 Szabadalmi nyilvántartások, hatósági tájékoztatás

I.11.1. Szabadalmi lajstrom

Szt. 54. § (1) A Hivatal a közzétett szabadalmi bejelentésekről és a szabadalmakról lajstromot vezet, amelybe be kell jegyezni a szabadalmi jogokkal kapcsolatos minden tényt és körülményt.
Az európai szabadalmakat (Szt. X/A. fejezet) a lajstrom külön részében kell feltüntetni.

Szt. 54. § (5) A szabadalmi lajstromot bárki megtekintheti, és az azokban foglalt adatokról térítés ellenében másolatot kérhet.

Szt. 54. § (3), (4) Jóhiszemű és ellenérték fejében jogot szerző harmadik személlyel szemben a szabadalommal, illetve az ideiglenes szabadalmi oltalommal kapcsolatos bármely jogra csak akkor lehet hivatkozni, ha azt a szabadalmi lajstromba bejegyezték.

A szabadalmi lajstromnak a Hivatal elektronikus nyilvántartási rendszere az alapja. A Hivatal számítógépes nyilvántartásához természetesen nem férhet hozzá bárki. A közzétett szabadalmi

bejelentésekről, illetve a szabadalmakról vezetett lajstrom nyilvánosságát a Hivatal a honlapján keresztül biztosítja az elektronikus nyilvántartási rendszer publikus adataiból képzett, Elektronikus Nyilvántartáson keresztül. Emellett az ügyfél írásbeli kérelmére a kérelemben megjelölt közzétett bejelentés, illetve szabadalom adatait az Iparjogvédelmi Lajstromvezetési Osztály az Elektronikus Nyilvántartás weboldaláról kinyomtatja, annak adatait összeveti az elektronikus nyilvántartási rendszer aktuális adataival, és hitelesítve bocsátja a lajstromkivonatot kérő ügyfél rendelkezésére.

Szt. 54. § (2)

A szabadalmi lajstromban fel kell tüntetni különösen

- a) a szabadalom lajstromszámát,
- b) az ügyszámot,
- c) a szabadalom címét,
- d) a szabadalom jogosultjának nevét (elnevezését) és lakcímét (székhelyét),
- e) a képviselő nevét és székhelyét,
- f) a feltaláló nevét és lakcímét,
- g) a bejelentés napját,
- h) az elsőbbséget,
- i) a szabadalmat megadó határozat keltét,
- j) a fizetett fenntartási díj összegét és a fizetés időpontját,
- k) a szabadalmi oltalom megszűnését, annak jogcímét és időpontját, valamint a szabadalom korlátozását,
- l) a hasznosítási és a kényszerengedélyeket,
- m) azt, ha a szabadalmi igény vagy a szabadalmi oltalomból eredő jogok bizalmi vagyonkezelés alapján fennálló kezelt vagyonba tartoznak.

Szt. 25. § (2)

Jelzálogjog alapításához a jelzálogjognak a szabadalmi lajstromba való bejegyzése szükséges.

Szt. 104. § (1e)

A szabadalmi lajstromban fel kell tüntetni a megsemmisítési viszontkereset előterjesztésének tényét, annak bíróság általi elbírálását követően pedig azt törölni kell a lajstromból.

Az Elektronikus Nyilvántartásban a lajstrom vonatkozásában törvényes minimumként előírt adatokon felül egyéb nélkülözhetetlen, illetve hasznos adatok is megtalálhatók. Így például PCT bejelentéseknél a nemzetközi bejelentés és a nemzetközi közzététel száma; a találmány címének angol nyelvű fordítása, valamint a találmány nemzetközi osztályjelzete(i), európai bejelentéseknél az EP bejelentés napja, száma, az EP megadás száma stb. Tartalmazza a szabadalmi bejelentés ügyében tett intézkedések listáját, és tájékoztat arról, hogy érvényben van-e, illetve megszűnt-e az ideiglenes szabadalmi oltalom. Megjeleníthető az adott ügyben a különböző jogcímekhez tartozó befizetések listája is. További adatokkal kapcsolatban a Hivatal honlapján keresztül lehet tájékozódni.

I.11.2. Bejegyzés a szabadalmi lajstromba

- Szt. 55. § (1)** A szabadalmi bejelentésekről és szabadalmakról vezetett szabadalmi lajstromba a Hivatal csak a saját döntése, más hatóság döntése vagy a bíróság határozata alapján tesz bejegyzést, továbbá feltünteti abban a szabadalmi eljárásokban bekövetkezett tényeket. Az önálló jogorvoslattal rendelkező döntések alapján tett bejegyzések tekintetében a lajstrom tartalmazza a döntések jogerőre emelkedésének napját is. Ha ilyen döntés ellen megváltoztatási kérelmet nyújtottak be, ezt a tényt, valamint azt, hogy a döntés nem jogerős, szintén fel kell tüntetni.

Ez a rendelkezés a lajstromadatok hitelességének garanciája. Ugyanakkor a lajstromban indokolt szerepeltetni bizonyos, nem jogerős döntéssel tudomásul vett jogokat és tényeket is (legyen szó akár jogutódlás tudomásulvételéről, akár a szabadalmi bejelentés elutasításától, vagy éppen arról, hogy egy hivatali döntéssel szemben megváltoztatási kérelem érkezett), amelyek az oltalom szempontjából jelentősek, és a feltüntetésük biztosítja a gazdaság iparjogvédelmi információkat felhasználó szereplőinek naprakész tájékoztatását. A nem jogerős hivatali döntésen vagy bírósági határozaton alapuló jogokat és tényeket azonban csak olyan módon szabad a hatósági nyilvántartásban feltüntetni, hogy nem jogerős mivoltuk az információt igénylő fél számára egyértelműen megállapítható legyen. Az ilyen tájékoztatásokat tehát nem lehet az Szt. 55. § (1) értelmében vett „bejegyzés”-nek tekinteni.

- Szt. 55. § (2)** A szabadalmi oltalommal összefüggő jogok és tények tudomásulvétele ügyében a Hivatal **írásban előterjesztett kérelem** alapján határoz. A kérelemhez csatolni kell az alapul szolgáló **közokiratot vagy megfelelő bizonyító erejű magánokiratot**.

- Szt. 55. § (2a)** A Hivatal a szabadalmi bejelentésekről vezetett nyilvántartásnak és a szabadalmi lajstromnak **a feltalálóra és a szerzőségi arányra** vonatkozó bejegyzését kérelemre a bejelentési nyilvántartásban vagy a lajstromban feltüntetett valamennyi feltaláló és valamennyi kérelmező egybehangzó nyilatkozata vagy a kérelemhez mellékelte jogerős bírósági ítélet alapján módosítja.

- Szt. 55. § (3)** Nem teljesíthető a kérelem olyan okirat alapján, amely alaki hiány miatt érvénytelen, vagy amelynél a jogszabályban előírt hatósági jóváhagyás hiányzik, továbbá, ha az okirat tartalmából kitűnően az abban foglalt jognyilatkozat érvénytelen.

- Szt. 47. § (4)** Ha a kérelemnek vagy mellékleteinek pótolható hiányosságai vannak, az ügyfelet a beadvánnyal kapcsolatos hiányok pótlására vagy nyilatkozattételre kell felhívni, a mulasztás jogkövetkezményeire történő figyelmeztetés mellett. Vonatkozik ez arra az esetre is, ha a jogutódlás vagy a hasznosítási engedély tudomásulvételének díját nem fizették meg. Ha a kérelem a hiánypótlás, illetve a nyilatkozat ellenére

- Szt. 115/S. § (1)** **sem felel meg a vizsgált követelményeknek**, és az Szt. ehhez eltérő

jogkövetkezményt nem fűz, a kérelmet el kell utasítani. Ha az ügyfél a felhívásra a kitűzött **határidőben nem válaszol**, a kérelmet - ha az Szt. ehhez eltérő jogkövetkezményt nem fűz - visszavontnak kell tekinteni. Olyan hiányos kérelem esetén, amikor a kérelmező csak a kérelem tudomásul vétele nyomán válna a szabadalmi eljárásban résztvevő ügyfélle (például hiányos jogutódlási kérelem esetén), a Hivatal a kérelmezőt csak a jogutódlási kérelme vonatkozásában tekintheti ügyfélnek. A szabadalmi eljárás egyéb kérdései vonatkozásában (pl. a szabadalmi bejelentés tekintetében hiánypótlási vagy nyilatkozattételi felhívás, értesítés stb.) ezért számára csak harmadik személyek számára is kiadható információkat adhat, illetve tájékoztatást nyújthat mindaddig, amíg az adott kérelem tárgyában való döntés jogerőre nem emelkedik.

I.11.3. A szervezeti egységek feladatai a hatósági nyilvántartásokkal kapcsolatban

Szt. 55. §

A szabadalmi bejelentés alapadatait – a benyújtáskori állapotnak megfelelően – a Hatósági Ügyviteli Főosztály rögzíti a Hivatal ügyviteli rendszerében.

A szabadalmi bejelentéssel és a szabadalommal összefüggő jogokat és tényeket érintő adatok bevitele a Hivatal saját döntése, más hatóság döntése vagy a bíróság határozata alapján történhet. Ez nem csupán a nyilvántartott adatok biztonsága, a változtatások nyomon követhetősége céljából van így, hanem a törvényi rendelkezés teljesítése érdekében is. A bejegyzés alapjául szolgáló, önálló megváltoztatási kérelemmel támadható SZTNH döntések tekintetében a bejegyzésnek tartalmaznia kell a jogerőre emelkedés napját, illetve azt a tényt, ha az adott döntés ellen megváltoztatási kérelmet nyújtottak be, illetve azt is, ha a döntés nem jogerős.

Az ideiglenes és a végleges szabadalmi oltalomnak a fenntartási díj fizetése elmulasztása miatti megszűnésével és újra érvénybe helyezésével kapcsolatos döntéseket az Iparjogvédelmi Lajstromvezetési Osztály hozza meg és kiadmányozza.

A megfizetett szabadalmi fenntartási díjak összegét és a fizetés időpontját is az Iparjogvédelmi Lajstromvezetési Osztály vezeti be a Hivatal ügyviteli rendszerébe.

Az esedékes díjak összegére és megfizetésének határidejére vonatkozóan az Iparjogvédelmi Lajstromvezetési Osztály figyelmeztetést küld a bejelentő számára, a türelmi idő 2. és 5. hónapjában.

A találmányhasznosítási szerződést a szabadalom megadására irányuló eljárásban – akár a közzététel előtt is – az Iparjogvédelmi Lajstromvezetési Osztály tudomásul veszi.

A szabadalmakkal kapcsolatos jogok és tények tudomásulvételére irányuló kérelmek elbírálása, a lajstrombejegyzés alapjául szolgáló végzések meghozatala szintén az Iparjogvédelmi Lajstromvezetési Osztályon történik.

I.11.4. Hatósági tájékoztatás

Szt. 56. § A Hivatal hivatalos lapja a Szabadalmi Közlöny és Védjegyértesítő, amely elektronikus formában kerül publikálásra és a Hivatal honlapján érhető el. A törvény meghatározza a szabadalmi hatósági tájékoztatásra vonatkozó alapvető szabályokat, a főbb tájékoztatási alkalmak és a közlésre kerülő adatok példálózó felsorolásával.

Valamennyi hatósági tájékoztatásnál minden közölt adat mellett feltüntetésre kerül a WIPO 9. szabványa szerinti INID kód, és az adatok sorrendje a tájékoztatási rovaton belül azonosan ismétlődő.

Szt. 56. § b) A szabadalmi bejelentés közzétételekor publikálni kell a bejelentő és a képviselő nevét és címét, a bejelentés ügyszámát, a bejelentés napját és az ettől eltérő elsőbbség napját, nemzetközi bejelentés esetén a nemzetközi közzététel számát, a találmány címét, a feltaláló nevét, a találmány nemzetközi osztályjelzetét, a kivonatot a jellemző ábrával, valamint utalást kell tenni arra, hogy a közzétételre az újdonságkutatói jelentés elkészültét követően kerül-e sor.

Az említett utalás a WIPO 16. szabványa szerint történik, a publikáció fajtájának (A1, A2) megjelölésével. A közzétételi rovatban szereplő bejelentések első helyen feltüntetett NSZO jelzetük alapján vannak sorba rendezve.

Szt. 69. § (4) Ha az újdonságkutatói jelentés a közzétételig nem készült el, akkor egy külön alkalommal kell hatósági tájékoztatást közölni az újdonságkutatás elvégzéséről. Erre a Szabadalmi Közlöny és Védjegyértesítő „Külön tájékoztatás újdonságkutatásról” rovatában kerül sor. Az itt megjelenő szabadalmi bejelentések A3 megjelöléssel vannak ellátva, és az ügyszám, az NSZO jelzet, a bejelentő neve és lakhelye (székhelye), valamint a találmány címe kerül közlésre.

Szt. 56. § c) A szabadalom megadását követően a lajstromszámot, a szabadalom jogosultjának nevét (elnevezését), lakcímét, (székhelyét), a képviselő nevét és székhelyét, az ügyszámot, a bejelentés napját, a szabadalom elsőbbségének napját, a szabadalom címét, a szabadalom nemzetközi osztályjelzetét, a feltaláló nevét és lakcímét, valamint a szabadalmat megadó határozat keltét kell közölni a Szabadalmi Közlöny és Védjegyértesítőben. A rendezés alapja ezúttal is az NSZO jelzet.

Szt. 56. § d) A Szabadalmi Közlöny és Védjegyértesítőben közölni kell a szabadalmi oltalom megszűnését, annak jogcímét és időpontját, a szabadalom

korlátozását, valamint a szabadalmi oltalom újra érvénybe helyezését. A „Szabadalmi oltalom megszűnése és újra érvénybe helyezése” című rovatban a bejelentések, illetve szabadalmak a megszűnési jogcímeket is tükröző alcímek szerint kerülnek csoportosításra. Ilyen alcímek az ideiglenes, illetve a végleges szabadalmi oltalom megszűnése elutasítás, illetve megsemmisítés miatt; megszűnés díjfizetés hiányában, illetve lemondás következtében; újra érvénybe helyezés; valamint a megszűnést megállapító határozat visszavonása. A rovatban szereplő adatok csupán az ügyszámot és a találmány címét tartalmazzák.

Szt. 56/A. § Európai szabadalmi bejelentés, európai szabadalom, valamint nemzetközi szabadalmi bejelentés esetén közölni kell az Szt. X/A. és X/B. fejezeteiben előírt hatósági tájékoztatásokat is.

A „Vegyes szabadalmi közlemények” című rovatban olyan adatokat közöl a Szabadalmi Közlöny és Védjegyértesítő, amelyek például a jogutódlással, a képviselétváltozással, a név- illetve címváltozással kapcsolatosak.

I.12 Jogorvoslatok

Az Szt. jogorvoslati rendszere – hasonlóan a többi iparjogvédelmi törvényéhez, az iparjogvédelmi eljárások sajátosságaira és arra tekintettel, hogy a Hivatalnak mint kormányzati főhivatalnak nincs hatósági értelemben vett felügyeleti szerve – nagyban eltér az Ákr.-ben szabályozott rendtől. A szabadalmi eljárásokban az Szt.-ben meghatározott speciális jogorvoslati rend érvényesül, amelyet – az Ákr.-nek a fellebbezésre, a közigazgatási perre, a felügyeleti eljárásra, valamint az ügyészi felhívásra és fellépésre vonatkozó rendelkezéseinek kizárásával – az Szt. teljeskörűen (a polgári perrendtartásra és a nemperes eljárások szabályozására való szükséges hivatkozásokkal) szabályoz.

I.12.1. A megváltoztatási kérelem

Szt. 53/A. § (1) A Hivatal döntései ellen nincs helye fellebbezésnek, közigazgatási pernek, felügyeleti eljárásnak, valamint ügyészi felhívásnak és fellépésnek. A Hivatalnak természetesen mind az *ex parte* (ellenérdekű fél nélkül zajló) eljárásokban, mind a kontradiktórius (ellenérdekű felek közötti) ügyekben hozott határozatai – és meghatározott végzései – ellen biztosított az önálló jogorvoslat lehetősége, ez azonban nem egy másodfokon eljáró közigazgatási szerv által elbírált fellebbezés vagy az Ákr. szerinti bírósági felülvizsgálat (közigazgatási per) formájában jelenik meg. Iparjogvédelmi ügyekben egy speciális jogintézmény, a megváltoztatási kérelem biztosítja az ügyfél vagy az érintett jogát arra, hogy a kifogásolt hivatali döntést egy független fórum – jelen esetben a bíróság, nemperes eljárásban – felülvizsgálja.

Szt. 85. § (1)

Megváltoztatási kérelemmel az alábbi tárgyakban született döntések támadhatók meg:

- Eljárást befejező döntések *ex parte* eljárásokban:
 - a szabadalom megadása;
 - a szabadalmi oltalom megszűnése;
 - a szabadalmi oltalom újra érvénybe helyezése;
 - a közzétett európai szabadalmi bejelentésben foglalt igénypontok fordításának közzététele, az európai szabadalom szövegéről készített fordítás benyújtása és a fordítás kijavítása;
- Érdemi döntések kontradiktórius ügyekben:
 - a szabadalom megsemmisítése;
 - a nemleges megállapítás;
 - a 816/2006/EK rendelet hatálya alá tartozó kényszerengedély megadása, módosítása és felülvizsgálata, valamint a kényszerengedélyes könyveibe és nyilvántartásaiba történő betekintés;
- Egyéb döntések:
 - a közegészségügyi kényszerengedély megadása;
 - az eljárást felfüggesztő végzés és a szabadalmi lajstromba való bejegyzés;
 - olyan, az iratbetekintést kizáró vagy korlátozó végzés, amellyel szemben az Ákr. szerint önálló jogorvoslatnak van helye;
 - az eljárás megindítására irányuló kérelmet benyújtó ügyfélen kívüli ügyféli jogállást megtagadó végzés;
 - az eljárási bírságot kiszabó, valamint az eljárási költség megállapításának és viselésének kérdésében hozott döntés (noha ez utóbbi általában az eljárást befejező döntés részét képezi).

Szt. 85. § (3)

A fent írt három tárgykörön kívül eső végzések ellen önálló jogorvoslatnak nincs helye, azokat csak az egyes, a fenti döntésekkel szemben előterjesztett megváltoztatási kérelmekben lehet megtámadni.

Szt. 85. § (2)

Fontos szabály, hogy az eljárási bírságot kiszabó, valamint az eljárási költség megállapításával és viselésével kapcsolatos döntés ellen előterjesztett megváltoztatási kérelemnek nincs halasztó hatálya a döntés többi – a megváltoztatási kérelemben nem támadott – rendelkezése tekintetében, és nem akadályozza meg azok jogerőre emelkedését.

Szt. 85. § (4)-(5)

A megváltoztatási kérelem benyújtására az ügyféli jogállással rendelkező személy (tehát a bejelentő, a szabadalmas, a kérelmező; és amennyiben kontradiktórius eljárásba ügyfélként belépett, az érintett

eljárás tekintetében a hasznosító, és a szolgálati találmány feltalálója, azonban az észrevételt benyújtó személy nem), az iratbetekintésből kizárt vagy abban korlátozott személy, illetve az a személy jogosult, akitől az ügyféli jogállást megtagadták (ez utóbbi a megtagadó végzés megváltoztatását kérheti). Az eljárás egyéb résztvevői a döntések rájuk vonatkozó rendelkezései ellen élhetnek önálló megváltoztatási kérelemmel (pl. akivel szemben eljárási bírságot szabtak ki, illetve akit eljárási költség viselésére köteleztek).

Szt. 85. § (5) A szabadalom megadása és megsemmisítése kérdésében hozott határozattal kapcsolatban az ügyésznek is van jogorvoslat-kezdemenyezési jogosultsága – feltéve, hogy a döntés megváltoztatására arra hivatkozással van szükség, hogy a találmány nem részesülhet szabadalmi oltalomban, mivel gazdasági tevékenység körében történő hasznosítása a közrendbe vagy a közérkölsbe ütközik.

Szt. 85. § (6)-(7) A megváltoztatási kérelem benyújtására harminc nap áll rendelkezésre. Ezt a határidőt a megtámadni kívánt döntés közlésétől kell számítani, és megtartottnak kell tekinteni akkor is, ha a lejártá előtt a kérelmet ajánlott küldeményként postára adták. Ha a vitatott döntés alapjául szolgáló mulasztást eljárás folytatása iránti vagy igazolási kérelemmel kívánták elhárítani, ám ez nem volt sikeres, a harmincnapos határidő az eljárás folytatása iránti kérelmet vagy az igazolási kérelmet elutasító vagy be nem nyújtottnak tekintő végzés közlésétől számít (feltéve, hogy az később jár le, mint a vitatott döntés közlésétől számított harminc nap).

Szt. 85. § (12) Az elkésett megváltoztatási kérelmek nyomán benyújtott igazolási kérelmek elbírálására a bíróság jogosult.

Szt. 85. § (9)-(11b) A megváltoztatási kérelmet – amelynek kötelező tartalmi elemeit az Szt. szabályozza – a Hivatalnál kell benyújtani. A bíróság előtti eljárásban a jogi képviselő kötelező, ideértve a jogorvoslati eljárásokat is. A megváltoztatási kérelem ezért csak jogi képviselő közreműködésével terjeszthető elő, amelynek hiányában a Fővárosi Törvényszék a megváltoztatási kérelmet – hiánypótlási felhívás nélkül – visszautasítja.

Szt. 86. § (1)

Szt. 94. § (1)

Szt. 97/A. §

Szt. 51. § (7) Az Szt. és a Szüt. alapján iparjogvédelmi ügyekben a kötelező jogi képviselő követelményének az is megfelel, ha az ügyfelet szabadalmi ügyvivő, szabadalmi ügyvivői iroda vagy szabadalmi ügyvivői társaság képviseli.

Szüt. 1. § (4)

Pp. 75. § Kötelező jogi képviselő esetén - fentieken túl - jogi képviselőnek kell tekinteni

- az ügyvédet és az ügyvédi irodát,
- a kamarai jogtanácsost, az ügyvédi tevékenységről szóló törvényben meghatározott körben,
- a jogi személy bírósági képviselőjére jogosult bírót és bírósági titkárt, a Legfőbb Ügyészség képviselőjére jogosult ügyészt, valamint

- törvényben meghatározott egyéb személyeket,
- törvény eltérő rendelkezése hiányában a jogi szakvizsgával rendelkező személyt saját ügyében, és az ügyészt abban a perben, amelynek megindítására törvény jogosítja fel, vagy amelyet ellene lehet indítani, illetve amelyben törvény alapján felléphet és úgy kell tekinteni, mintha jogi képviselővel járna el.

Pp. 176. §, 178. § (1) Ha a Fővárosi Törvényszék a megváltoztatási kérelmet visszautasítja, a megváltoztatási kérelmet ismételten nem a Hivatalnál, hanem közvetlenül a Fővárosi Törvényszéken kell előterjeszteni a bíróság előtti eljárásra irányadó szabályok szerint.

A megváltoztatási kérelmet papíron vagy elektronikus úton lehet benyújtani a Hivatalhoz.

44/2004. PM rendelet 6/A. § (6) Elektronikus úton a megváltoztatási kérelmet a Hivatal honlapján üzemeltetett elektronikus ügyintézési rendszeren keresztül, a Hivatal által erre rendszeresített űrlap használatával kell előterjeszteni.

A megváltoztatási kérelmekkel kapcsolatban fizetendő bírósági eljárási illetéket a kérelmező (az eljárást kezdeményező fél) az eljárás megindításakor köteles megfizetni.

Az eljáró fél az illetéket a kérelem Hivatalhoz történő benyújtásával egyidejűleg átutalással kell, hogy megfizesse a Magyar Államkincstárnál (a továbbiakban: MÁK) vezetett „SZTNH jogorvoslati illeték központi beszedés” elnevezésű számlára.

Az átutalás **közleményrovatában** az eljáró bíróság jelzőszámát (a Fővárosi Törvényszék kódja: 0100) és az eljárási **illetékfizetésre kötelezett fél nevét**, továbbá a Hivatal **előtti ügy ügyszámát** és a megváltoztatni vagy felülvizsgálni kért **döntés vagy intézkedés alszámát** kell feltüntetni.

Megkönnyíti a befizetett bírósági eljárási illetékek azonosítását és a bíróság felé történő igazolását, és így hozzájárul az illetékfizetés elmulasztásából eredő jogkövetkezmények alkalmazásának megelőzéséhez, ha a megváltoztatási kérelem benyújtásával egyidejűleg (az **átutalási igazolás csatolásával**) igazolják az illetékfizetés tényét és körülményeit.

Az „SZTNH jogorvoslati illeték központi beszedés” elnevezésű számla a bírósági eljárási illetékek beszedésére szolgáló, a MÁK által vezetett és a MÁK rendelkezési jogosultsága alá tartozó központi illetékbevételei számla.

Ennek megfelelően e számla felett a Hivatal nem bír rendelkezési jogosultsággal, annak forgalmáról kizárólag tájékoztatást kap a MÁK-tól, amelynek megfelelően a megváltoztatási kérelmeknek a Fővárosi Törvényszékre történő elektronikus továbbításával egyidejűleg

tájékoztatja a bíróságot a bírósági eljárási illeték megfizetésével kapcsolatos tényekről és körülményekről (a befizetés megtörtént-e, ha igen, milyen összegben, mely napon, ki, melyik döntés elleni kérelemmel kapcsolatban teljesített befizetést).

**44/2004.
PM rendelet 7. §**

Előfordul, hogy a Hivatalnak fizetendő igazgatási szolgáltatási díj (pl. bejelentési díj, határidő-hosszabbítási díj, iratmásolat díja, fenntartási díj stb.) tévesen a fenti, jogorvoslati díj megfizetésére szolgáló MÁK számlára kerül átutalásra. Elvértve arra is sor kerül, hogy az ügyfél anélkül utalja át a bírósági eljárási illetéket a jogorvoslati díjszámlára, hogy ténylegesen megváltoztatási kérelmet terjesztene elő. Az ilyen esetekben a NAV-nál kérhető a tévesen átutalt összeg visszatérítése. A kérelemhez csatolni kell az átutalásról szóló banki igazolást.

A megváltoztatási kérelem benyújtását követően a Hivatal megvizsgálja, hogy van-e helye a döntés saját hatáskörben történő visszavonásának, illetve, hogy a kérelem felvet-e olyan elvi jelentőségű jogkérdést, amely írásbeli nyilatkozat megtételét indokolná. Utóbbi esetben ugyanis a Hivatal harminc napon belül (a nyilatkozatot is csatolva), egyebekben tizenöt napon belül továbbítja a kérelmet és az iratokat a szabadalmi ügyekben hozott döntéseinek felülvizsgálatára hatáskörrel és kizárólagos illetékességgel bíró Fővárosi Törvényszékhez, ennek tényéről a Hivatal értesíti a kérelmezőt. Ellenérdekű fél részvételével folytatott eljárások esetében a Hivatal a megváltoztatási kérelem továbbításával egyidejűleg a másik fél értesítéséről is gondoskodik. Ha a Hivatal írásbeli nyilatkozatot tett, azt az eljáró bírósági tanács elnöke közli írásban a felekkel.

Szt. 91-93. §

A megváltoztatási kérelem elbírálása nem a közigazgatási perek szabályai szerint zajlik: a Fővárosi Törvényszék végzéssel záruló ún. nemperes eljárást folytat le, a Hivatal pedig nem vesz részt félként az eljárásban. A Pp. és a Bnpt. általános szabályainak az Szt. rendelkezéseihez képest szubszidiárius – a nemperes eljárások sajátosságai szerint *mutatis mutandis* – alkalmazásával zajló eljárásban csak a megváltoztatási kérelmet benyújtó személy minősül félnek kivéve, ha kontradiktórius eljárásban született döntés felülvizsgálatát kéri, ilyenkor ugyanis az ellenérdekű fél ellen kell megindítani az eljárást. Közös szabadalom esetén az eljárásban eredetileg részt nem vevő jogosultak a szabadalmas fél mellett az eljárásba beléphetnek. A megváltoztatási kérelmek elbírálása során – az eljárás jogerős befejezéséig – beavatkozásnak is helye van, ha a beavatkozónak jogi érdeke fűződik az eljárás kimeneteléhez.

Szt. 100. § (1)-(2)

A megváltoztatási kérelem érdemi elbírálásának alapvetően háromféle eredménye lehet:

- a) a bíróság a megváltoztatási **kérelmet elutasítja** (azaz a Hivatal döntését helybenhagyja);
- b) a bíróság a **Hivatal döntését megváltoztatja** (és ezzel a bírói végzés a Hivatal döntésének a helyébe lép);

c) a bíróság a **hivatali döntést hatályon kívül helyezi és a Hivatal új eljárásra utasítja.**

Ha a bíróság a megváltoztatási kérelmet nem bírálhatja el érdemben, akkor vagy az **áttétel, vagy az eljárás megszüntetésének** a lehetőségével él [lásd az Szt. 100. § (3) és (5) bekezdéséhez írtakat].

A c) pont szerinti végzés meghozatalának akkor van helye, ha a döntés meghozatalában olyan személy vett részt, akivel szemben az Ákr. 23. §-a szerinti – szabadalmi ügyekben is értelmezhető – **kizáró ok** állt fenn (az ügy által közvetlenül érintett vagy elfogult személy, tanú, képviselő vagy szakértő), vagy ha a Hivatal előtti eljárásban olyan lényeges más eljárási szabálysértés történt, amely a bírósági eljárásban nem orvosolható. Ilyen **lényeges eljárási szabálysértések** például a következők:

- az ügyfél nyilatkozattételi jogának gyakorlásához szükséges felhívás kibocsátásának elmulasztása;
- a jogorvoslati jog gyakorlásának feltételét képező kézbesítés elmulasztása;
- tárgyalástartási kötelezettség esetén a tárgyalás elmaradása;
- az ügyfél egyes jogszabályi hivatkozásainak figyelmen kívül hagyása;
- a tényállás hivatalbóli feltárási kötelezettségének eseteiben a tényállás hiányos feltárása;
- az indokolási kötelezettség megfelelő teljesítésének elmulasztása.

Szt. 100. § (3)

Ha a fél olyan kérdésben kíván bírósági döntést, amely a Hivatal előtt folyó eljárásnak nem volt tárgya, a bíróság a kérelmet átteszi a Hivatalhoz. Ebben az esetben – tekintettel arra, hogy szabadalmi ügyekben az elsőfokú hatósági hatáskör a Hivatalhoz van telepítve – a **kérelem áttételének** van helye, a bíróság tehát a Hivatal által el nem döntött kérdésben nem hozhat határozatot (noha szükség esetén az áttevő végzésben is sor kerülhet a Hivatal döntésének hatályon kívül helyezésére). Még áttételre sincs azonban szükség, ha a Hivatal a megsemmisítési ügyben hozott döntésének felülvizsgálatát olyan megsemmisítés alapjául szolgáló okra hivatkozva kéri, amelyet elkésve – azaz a Hivatal előtti eljárásban az Szt. 81. § (1) bekezdésében szereplő határidőn túl, illetve a megváltoztatási kérelemben vagy azt követően – terjesztettek elő: ilyen esetekben ezt a megsemmisítési okot a felülvizsgálatot végző bíróság figyelmen kívül hagyja. A kérelem áttétele esetén a bíróság a Hivatal döntését – szükség szerint – hatályon kívül helyezi.

Szt. 100. § (4)

A nem kellő időben előterjesztett bizonyítékokkal és nyilatkozatokkal kapcsolatban [amelyet az Szt. 47. § (3) bekezdése alapján a Hivatal saját eljárásában is szabályszerűen hagy figyelmen kívül] az Szt. világossá teszi, hogy azokra a **megváltoztatási kérelemben** (vagy a bíróság eljárása során később) **sem lehet**

eredményesen hivatkozni, mivel a bíróság is figyelmen kívül fogja őket hagyni.

Szt. 100. § (5) Az **eljárást felfüggesztő** és a **szabadalmi lajstromba való bejegyzés** tárgyában hozott döntést, az iratbetekintést kizáró vagy korlátozó – külön megtámadható – döntést és az ügyféli jogállást megtagadó végzést a Hivatal visszavonhatja a megváltoztatási kérelem továbbítását követően is. Ha ez történik – vagy ha a megváltoztatási kérelmet az ügyfél visszavonta –, a bírósági eljárást értelemszerűen meg kell szüntetni. Amennyiben visszavonás helyett módosítás történik, a nemperes eljárás folytatásának csak a fennmaradó vitás kérdések vonatkozásában van helye.

Szt. 101. § (2) A Fővárosi Törvényszék végzése elleni fellebbezést a Fővárosi Ítéltábla bírálja el, amelynek eredménye a fellebbezés elutasítása, az elsőfokú bíróság végzésének megváltoztatása, az elsőfokú bíróság végzésének hatályon kívül helyezése és új eljárásra utasítás, vagy pedig – az eljárást megszüntető végzés elleni fellebbezés esetén – az elsőfokú bíróságnak az eljárás folytatására való utasítása lehet. A Fővárosi Ítéltábla döntésével szemben benyújtott felülvizsgálat tárgyában a Kúria (korábbi nevén: Legfelsőbb Bíróság) dönt.

I.12.2. A megváltoztatási kérelem alkalmazása az Szt. szerinti jogorvoslati rendben

Szt. 48. § (3) Az Szt. szerint a Hivatal által megállapított határidő elmulasztása esetén a mulasztás miatt hozott döntés közlésétől számított két hónapon belül az eljárás folytatása iránti kérelmet lehet előterjeszteni. Az Szt. kifejezett rendelkezéssel nem zárja ki annak lehetőségét, hogy erre megváltoztatási kérelem benyújtását követően kerüljön sor. Mindazonáltal az Szt. és az Ákr. jogorvoslatokkal kapcsolatos szabályozása, valamint az igazolási kérelmek kapcsán kialakult bírósági gyakorlat egyaránt az ún. **fokozatos jogorvoslati rend** érvényesülését támasztja alá, amellyel a szóban forgó „utólagos” eljárás folytatási kérelem ellentétes. Ha a Hivatal a megváltoztatási kérelmet – azt alaptalannak találva – a Fővárosi Törvényszék elé terjeszti, az eljárás folytatása iránti kérelem „utólagos” benyújtása olyan eljárásjogi komplikációkat eredményez, amelyek elkerülése mind a bejelentő, mind az eljáró hatóságok szempontjából kívánatos.

Ennek érdekében a mulasztással kapcsolatos megváltoztatási kérelmek elbírálása körében a következők szerint kell eljárni:

Ha a megváltoztatási kérelmet az eljárás folytatása iránti kérelemmel is orvosolható mulasztással összefüggésben nyújtották be, azt kell megvizsgálni, hogy a kérelem tartalma alapján arra lehet-e következtetni, hogy a bejelentő a mulasztás tényét vitatja (álláspontja szerint nem történt mulasztás, így annak pótlását sem tartja

szükségesnek), vagy pedig a mulasztás tényét nem vitatva csupán annak hátrányos következményeit törekszik elhárítani.

A) Ha a **bejelentő a mulasztás tényét vitatja**, a kérelmet tényleges megváltoztatási kérelemként kell kezelni, és megfelelő esetben azt továbbítani kell a bíróságra. Ha utóbb szabályszerű eljárás folytatása iránti kérelmet nyújtanak be, ennek elbírását – az Szt. 50. § (1) bekezdésének második mondata alkalmazásával – a megváltoztatási kérelem elbírálásáig fel kell függeszteni. Ha a bíróság helybenhagyja a mulasztás tényét és a támadott döntést hatályában fenntartja, az eljárás folytatási kérelem alapján az eljárás folytatható. Ha azonban a bíróság azt állapítja meg, hogy nem történt mulasztás, és a Hivatalt az eljárás folytatására utasítja, az utóbb benyújtott eljárás folytatási kérelem okafigyottá válik és annak díját vissza kell téríteni.

B) Ha a **bejelentő nem vitatja a mulasztás tényét és – ezzel összhangban – egyidejűleg pótolja az elmulasztott cselekményt**, a kérelem tartalmát tekintve nem megváltoztatási kérelem. Ilyenkor a Hivatal a kérelmet tartalma alapján az eljárás folytatása iránti kérelemnek tekinti és erről értesíti a bejelentőt. Az eljárás folytatása iránti kérelmet csak akkor lehet benyújtottnak tekinteni, ha a bejelentő megfizeti az előírt díjat. A díj megfizetése esetén az Szt. 48. § (5) bekezdése szerint kell eljárni. Ha nem fizetik meg az eljárás folytatási kérelem díját, a kérelmet be nem nyújtottnak kell tekinteni. Ilyenkor a megváltoztatási kérelem benyújtására nyitva álló határidőre az Szt. 85. § (7) bekezdését kell alkalmazni.

I.12.3. Intézkedések a bírósági végzés alapján

A Hivatal határozatának megváltoztatása iránti eljárásban született jogerős bírósági végzés intézkedési kötelezettséget eredményez az adott szabadalmi ügyben.

I.12.3.1. A hivatali döntés megváltoztatása

Ha a bíróság a Hivatal döntését megváltoztatta, végzése a Hivatal döntése helyébe lép. A bíróság jogerős végzésével az adott ügyre vonatkozó döntés véglegessé válik. Ilyen esetekben csak adminisztratív jellegű intézkedéseket kell és lehet megtenni; további vizsgálatnak, felhívás kiadásának, döntéshozatalnak nincs helye.

Ha a bíróság a Hivatal által elutasított szabadalmat megadta, vagy korlátozva adta meg, a Szabadalmi Főosztály nem végezhet javításokat a leírás, az igénypontok és a rajzok azon példányán, amely a szabadalom megadásának alapjául szolgált a bíróság előtti eljárásban. A Hivatal gondoskodik arról, hogy a szabadalom lajstromszámot kapjon és értesíti a bejelentőt a szabadalom megadásáról, továbbá kiadja a szabadalmi okiratot, a megadás tényét bejegyzi a szabadalmi lajstromba és arról hatósági tájékoztatást közöl. Ha a bíróság a Hivatal elutasító határozatát

megváltoztatta, elmarad a megadásra szánt leírsváltozatnak a bejelentővel való egyeztetése, de a megadási díjat meg kell fizetni.

Ha a bíróság a Hivatal által megsemmisített szabadalmat hatályában fenntartotta, vagy a Hivatal által hatályában fenntartott szabadalmi oltalmat megsemmisítette, ennek tényét be kell jegyezni lajstromba és meg kell hirdetni a Szabadalmi Közlöny és Védjegyértesítőben, és erről a Hivatal értesíti a bejelentőt.

Ha a bíróság az eljárást felfüggesztő hivatali végzést megváltoztatja, folytatni kell az eljárást.

I.12.3.2. A hivatali döntés hatályon kívül helyezése és új eljárásra utasítás

Ha a bíróság a Hivatal döntését hatályon kívül helyezte, a Hivatal előtti eljárást folytatni kell, a bíróság végzésében foglalt döntés és útmutatások alapulvételével, azaz új eljárásra van szükség attól az intézkedéstől kezdve, amelyet a bíróság végzése megjelölt. Így például, ha a szabadalmi bejelentést elutasító hivatali határozatot a bíróság azért helyezte hatályon kívül, mert valamely elutasítási ok tekintetében elmaradt a nyilatkozattételi felhívás, akkor az új eljárásban ezt pótolni, majd az eljárást a maga rendjén folytatni és befejezni szükséges.

A hivatali eljárás folytatásáról értesíteni kell a feleket.

I.12.3.3. A megváltoztatási kérelem visszautasítása, elutasítása, illetve az eljárás megszüntetése

A megváltoztatási kérelem visszautasítása, elutasítása vagy a megváltoztatás iránti eljárás megszüntetése a bíróság végzése által azzal a következménnyel jár, hogy a Hivatal megváltoztatni kért döntése jogerőre emelkedik. Ez azt jelenti, hogy az eljárás a megváltoztatási kérelemmel támadott hivatali döntésben foglaltak szerint befejeződött, csak a még szükséges adminisztratív jellegű intézkedéseket kell megtenni.

I.12.3.4. Az ügyfelek értesítése

A bíróság által megküldött jogerős végzéssel kapcsolatban gondoskodni kell az adott ügyben a megfelelő értesítés kibocsátásáról az ügyfél (ügyfelek) számára. Az értesítés haladéktalan kibocsátásának kötelezettsége akkor is fennáll, ha az eljárást folytatni kell, és a következő intézkedés megtételére csak később lesz mód. Az értesítés lényege minden esetben az, hogy a megváltoztatási kérelem ügyében jogerőre emelkedett bírósági végzés nyomán a Hivatal a végzésben foglaltak szerint látja el további teendőit.

I.12.4. Visszavonás, módosítás

Szt. 53/A. § (4) A Hivatal hatósági döntésének módosítása vagy visszavonása kapcsán az Szt. szintén speciális rendelkezéseket tartalmaz. Az Szt. 53/A. § (3) bekezdésében felsorolt eljárást befejező (a szabadalom megadása; a szabadalmi oltalom megszűnésének megállapítása és újra érvénybe helyezése; a szabadalom megsemmisítése; nemleges megállapítás; 816/2006/EK rendelet hatály alá tartozó kényszerengedély megadása, módosítása és felülvizsgálata valamint a kényszerengedélyes könyveibe és nyilvántartásaiba történő betekintés; a közegészségügyi kényszerengedély megadása; a közzétett európai szabadalmi bejelentésben foglalt igénypontok fordításának közzététele, az európai szabadalom szövegéről készített fordítás benyújtása és a fordítás kijavítása kérdéseiben hozott) döntését a Hivatal az Szt. eltérő rendelkezése hiányában csak akkor vonhatja vissza vagy módosíthatja, ha az ügyfél megváltoztatási kérelmet terjesztett elő, és azt a Hivatal még nem továbbította a bírósághoz.

A fentiek közül az ellenérdekű fél részvételével zajló eljárásokhoz kötődő döntések esetén (megsemmisítés, nemleges megállapítás, kényszerengedély megadása, módosítása és felülvizsgálata, valamint a kényszerengedélyes könyveibe és nyilvántartásaiba történő betekintés) további megkötés, hogy csak a felek egybehangzó kérése vagy jogszabálysértő döntés esetén van lehetőség a döntés visszavonására vagy módosítására. A döntés jogszabálysértő, ha:

- a döntésben megállapított tényállás az ügyiratok tartalmával ellentétes;
- a döntés nem az esetnek megfelelő jogszabályi rendelkezések alkalmazásán alapul;
- a döntés vagy annak indokolása a jogszabályi rendelkezések téves értelmezésén alapul;
- a döntés meghozatalára lényeges eljárási szabálysértést követően került sor.

Szt. 48. § (3), (5), (6) Az Szt. egyéb rendelkezései alapján az eljárást befejező döntések a fenti feltételek hiányában is visszavonhatók vagy módosíthatók, ha a Hivatal

Szt. 49. § (1), (2), (5) helyt ad az eljárás folytatása iránti vagy az igazolási kérelemnek. Az ellenérdekű fél részvételével zajló eljárásokhoz kötődő döntések esetén erre csak igazolási kérelem alapján kerülhet sor, ezekben az esetekben eljárás folytatása iránti kérelem nem nyújtható be.

Szt. 53/A. § (5) A Hivatalnak lehetősége van arra, hogy olyan ügyekben, ahol nincs ellenérdekű ügyfél, megváltoztatási kérelem alapján akkor is módosíthassa vagy visszavonhassa a döntését, ha a döntés ugyan nem sért jogszabályt, de a Hivatal egyetért a megváltoztatási kérelemben foglaltakkal. E lehetőségek az alábbi döntési körre terjednek ki:

- az eljárást felfüggesztő és a szabadalmi lajstromba való bejegyzés tárgyában hozott döntés;
- az iratbetekintést kizáró vagy korlátozó végzés, amellyel szemben az Ákr. szerint önálló jogorvoslatnak van helye;
- az eljárás megindítására irányuló kérelmet benyújtó ügyfélén kívüli ügyféli jogállást megtagadó végzés;

- az eljárási bírságot kiszabó, valamint az eljárási költség megállapításának és viselésének kérdésében hozott döntés.

Szt. 53/A. § (6) A megváltoztatási kérelem nyomán hozott döntést közölni kell a kérelem benyújtójával, továbbá azokkal, akikkel a megtámadott döntést közölték.

Ha a Hivatal a megváltoztatási kérelemben foglaltakkal egyetért, saját hatáskörben visszavonja döntését. A Hivatal a korábbi döntést visszavonó döntéséhez kötve van, sem az Szt., sem az Ákr. nem ad lehetőséget a visszavonó döntés utólagos megváltoztatására, és a már visszavont döntés hatályának utólagos visszaállítására. Tehát a Hivatal a döntés visszavonását követően, szükséges esetben **az eljárást folytatva dönt az ügy érdemében.**

Szt. 53/A. § (3) Az Szt. tartalmazza azon döntések felsorolását, amelyeket a Hivatal az Szt. eltérő rendelkezése hiányában csak a megváltoztatási kérelem bírósághoz történő továbbításig vonhat vissza. Egyéb – az Szt. 85. § (1) bekezdés *b)-d)* pontjaiban nevesített – döntések esetében ugyanakkor fennáll annak lehetősége, hogy a Hivatal akkor is visszavonja döntését, ha a döntés megváltoztatása iránti eljárás már folyamatban van a bíróságon. Ha a Hivatal az említett döntését visszavonja, erről a bíróságot értesíti, és a bíróság az eljárást megszünteti.

Szt. 100. § (5)

Ákr. 120. § Az Ákr. a fent leírtakkal nem ellentétes rendelkezései a Hivatal 53/A. § (3) bekezdésében felsorolt döntéseivel összefüggésben is alkalmazandók; a többi, az Szt. 85. § (1) bekezdés *b)-d)* pontjai szerinti, valamint az önálló jogorvoslattel nem rendelkező döntéstípusok (pl. az eljárás felfüggesztéséről vagy az eljárási költség viseléséről rendelkező végzések) módosítására vagy visszavonására pedig kizárólag az Ákr. szabályai az irányadók.

Ezek értelmében az eljárást felfüggesztő és a szabadalmi lajstromba való bejegyzés tárgyában hozott döntést, az iratbetekintést kizáró vagy korlátozó döntést, az ügyféli jogállást megtagadó végzést és az eljárási bírságot kiszabó, az eljárási költség megállapításának és viselésének kérdésében hozott, valamint az önálló jogorvoslattel nem rendelkező döntéseit a Hivatal hivatalból csak egy ízben, a döntés közlésétől számított egy éven belül vonhatja vissza vagy módosíthatja, és csak akkor, ha azt a bíróság még nem vizsgálta felül – azzal, hogy a visszavonás vagy módosítás nem sérthet jóhiszeműen szerzett és gyakorolt jogokat.

Szt. 100. § (5) Ha az Szt. 85. § (1) *b)-d)* pontjainak valamelyike szerinti tárgyi döntését a Hivatal a megváltoztatási kérelem továbbítását követően vontatja vissza – vagy ha a megváltoztatási kérelmet az ügyfél visszavonta –, a bírósági eljárást értelemszerűen meg kell szüntetni. Amennyiben visszavonás helyett a Hivatal a döntést módosítja, a bíróság előtti

nemperes eljárás folytatásának csak a fennmaradó vitás kérdések vonatkozásában van helye.

Például a Hivatal jogutódlást vesz tudomásul. A döntés ellen megváltoztatási kérelmet terjesztenek elő arra hivatkozva, hogy a kérelmező aláírását aláhamisították a szerződésre, ezért az semmis. A megváltoztatási kérelmet a Hivatal továbbítja a bíróságra, időközben azonban az ügyfél csatolja a Fővárosi Ítéltábla jogerős döntését, ami kimondja, hogy az az átruházási szerződés, amely alapján a Hivatal a lajstromba bejegyezte a jogutódot, a felek között létre nem jött szerződésnek minősül. A Fővárosi Ítéltábla felhívja a Hivatalt a jogszerű állapot helyreállítására. Ennek megfelelően a jogutódlást tudomásul vevő, a lajstromba való bejegyzés tárgyában hozott döntést a Hivatal vissza kell vonja és erről a bíróságot megfelelően értesítenie kell.

Szt. 53/A. § (7) A módosító döntés ellen ugyanolyan jogorvoslatnak van helye, mint amilyen a módosított döntés ellen volt.

I.12.5. Ügyészi intézkedés

Szt. 53/A. § (1) Az Szt. 53/A. § (1) bekezdése alapján szabadalmi ügyekben kizárt az Ütv. szerinti, jogorvoslati/felülvizsgálati ügyészi intézkedések közül az ügyészi felhívás és a fellépés.

I.13 Végrehajtás

Szt. 53/B. § (1) Az Ákr.-nek a végrehajtásra vonatkozó rendelkezéseit a Hivatal eljárási bírságot kiszabó végzéseire kell alkalmazni. Eljárási bírság kiszabására kontradiktórius eljárásokban kerülhet sor (pl. valaki a tárgyalás rendjét megzavarja), és tekintettel arra, hogy ez egy egyoldalú hivatali aktussal kiszabott szankció, annak végrehajtására az Ákr.-nek a végrehajtásra vonatkozó rendelkezései közül a hivatalból való eljárás esetére rendelt szabályokat kell alkalmazni.

Szt. 53/B. § (2) A Hivatal költségek viselése tárgyában hozott döntését a Vht. szabályainak alkalmazásával kell végrehajtani.

I.14 Költségek

Ha az eljárásban ellenérdekű fél nem vesz részt, az ügyfél az eljárás során felmerült költségeket (kivéve az igazgatási szolgáltatási díjakkal kapcsolatos mentesség és halasztás esetét) maga viseli és a Hivatal az eljárási költségek tárgyában nem hoz döntést.

Az eljárási költségek elsősorban az ellenérdekű felek közötti (kontradiktórius) szabadalmi eljárások körében kerülnek előtérbe, hiszen az ügyfél ilyenkor kérheti a Hivaltól, hogy az eljárás során felmerült egyes költségeinek viselésére az ellenérdekű felet kötelezze. A szabadalmi eljárásokban megállapítható költségek és díjak tekintetében az Szt. részletes rendelkezéseket tartalmaz az 53/C. valamint a 115/M-115/S. §-okban. Az ún. „háttérszabályozás” túlnyomórészt az Ákr.-ben és a Költségr.-ben található.

Az Ákr. költségekre vonatkozó szabályait az Szt.-ben foglalt kiegészítésekkel, illetve eltérésekkel kell alkalmazni. Ennek megfelelően az Szt. speciális szabályai irányadók a vesztés fél, illetve bizonyos esetekben a kérelmező költségviselése kapcsán a megsemmisítési és a nemleges megállapítási eljárásokban, valamint az ügygondnok költsége és munkadíja és azok előlegezése tárgyában. A Hivatal az Szt.-ben foglalt kizárás alapján nem viseli a nyelvhasználat miatti fordítási és tolmácsolási költségeket, továbbá költségmentességnek szabadalmi eljárásban nincs helye.

I.14.1. Az eljárási költségek fajtái

Az Ákr. 124. §-a szerint eljárási költség mindaz a költség, ami az eljárás során felmerül.

Ákr. 124. § Költségr. 1. §

A Költségr. 1. §-a sorolja fel részletesen, kimerítő jelleggel az **eljárási költségek fajtáit**. Ezek közül a Hivatal előtti eljárásokban az alábbiak merülhetnek fel:

- az eljárási illeték,
- az igazgatási szolgáltatási díj,
- az ügyfél megjelenésével kapcsolatos költség,
- az ügyfél képviselőjében eljáró személy megjelenésével kapcsolatos költség,
- a tanú költségterítése,
- a szakértői díj,
- az iratbetekintési jog gyakorlásával járó költség,
- a fordítási költség,
- a tolmácsolási költség,
- az ügyfél, valamint az eljárás egyéb résztvevője részéről felmerült levelezési, dokumentumtovábbítási költség,
- a végrehajtási költség,
- az egyes hatósági intézkedésekkel kapcsolatban felmerült költség,
- egyéb, az eljárással összefüggésben felmerült pénzkiadás.

A fenti költségek a Hivatal előtti eljárások szempontjából két nagy csoportra oszthatók:

- az eljárás során megfizetett igazgatási szolgáltatási díj(ak);

- az egyéb, az eljárás során felmerült eljárási költség (pl. az ügyfél megjelenésével kapcsolatos, fordítási, levelezési költség, az eljárással felmerült egyéb pénzkiadás).

I.14.1.1. Igazgatási szolgáltatási díjak

A Hivatal előtti eljárások tekintetében irányadó díjak összegét a Díjrendelet határozza meg. Meg kell jegyezni, hogy az adott szabadalmi eljárásra irányadó díjak (pl. megsemmisítési kérelem, nemleges megállapítás díja) mellett e körbe tartozhat az esetleges határidő-hosszabbítási vagy az iratmásolat iránti kérelem díja is, amennyiben az érintett fél költségigénye erre is kiterjed és az a gondos és célszerű eljárásvitellel összeegyeztethetően merült fel és indokolt volt.

I.14.1.1.1. Általános szabályok

Szt. 53/C. § (1) Szabadalmi ügyben költségmentesség nem engedélyezhető.

Szt. 53/C. § (2) Az Szt.-ben szabályozott díjfizetési kötelezettségeken túlmenően szabadalmi ügyben a Díjrendeletben meghatározott mértékű igazgatási szolgáltatási díjat kell fizetni – az ott megállapított részletes szabályok szerint – a következő kérelmekért is:

- a) a módosítási, a határidő-hosszabbítási, az igazolási és az eljárás folytatása iránti kérelemért;
- b) a jogutódlás, a jelzálogjog és a hasznosítási engedély tárgyában a tudomásulvételre irányuló kérelemért.

A Díjrendelet ugyanakkor nem állapítja meg az igazolási kérelem igazgatási szolgáltatási díját, ezért az Szt. rendelkezése ellenére az igazolási kérelemért nem kell díjat fizetni.

I.14.1.1.2. A fenntartási díjak megfizetése és az újra érvénybe helyezési kérelem díja

Szt. 115/M. § (1) A szabadalmi, a növényfajta-oltalmi fenntartási díjak, valamint a kiegészítő oltalmi tanúsítványok fenntartási díjai a hat hónapos türelmi idő első három hónapjában pótlékmentesen, negyedik hónapjától pedig ötven százalékos pótlékkal együtt fizethetők meg. A fenntartási díjat e pótlékkal együtt kell megfizetni abban az esetben is, ha a fenntartási díjat a hat hónapos türelmi idő elteltét követően, igazolási kérelem alapján fizetik meg.

Szt. 115/M. § (2) A szabadalmi és a növényfajta-oltalmi bejelentés közzétételét követő megosztása esetén a keletkező további bejelentésekre a megosztás folytán és a megosztást megelőző időpontban esedékessé vált fenntartási díjak megfizetése tekintetében a türelmi idő a megosztás tudomásulvételéről hozott határozat jogerőre emelkedésével kezdődik.

- Szt. 115/M. § (3)** A fenntartási díjat a türelmi idő kezdetét megelőző két hónapon belül is meg lehet fizetni. Ugyanakkor figyelembe kell venni azt, hogy az esedékesség napján (bejelentési napnak megfelelő nap) hatályos rendelkezések szerinti fenntartási díj fizetendő.
- Szt. 23. § (1)**

I.14.1.1.3. Kedvezmények, mentesség és halasztás

- Szt. 115/N. §** Az iparjogvédelmi eljárások **igazgatási szolgáltatási díjaira**, valamint a **fenntartási díjakra** – az Szt. 115/O. és a 115/P. §-ban foglalt kivételekkel – kedvezménynek és mentességnek nincs helye.

- Szt. 115/O. § (1a)** A szabadalmi igény, illetve a szabadalom jogosultja a szabadalom megadására irányuló eljárásban a szabadalmi bejelentési és kutatási, vizsgálati, valamint megadási díjak felét köteles megfizetni, ha a bejelentéssel kapcsolatban nem igényelték valamely külföldi bejelentés elsőbbségét, vagy ha az oltalom olyan bejelentésen alapul, amellyel kapcsolatban nem igényelték valamely külföldi bejelentés elsőbbségét.

- Szt. 115/O. § (2a)** A szabadalmi fenntartási díj felét kell megfizetni, ha az oltalommal kapcsolatban nem igényelték valamely külföldi bejelentés elsőbbségét, vagy ha az oltalom olyan bejelentésen alapul, amellyel kapcsolatban nem igényelték valamely külföldi bejelentés elsőbbségét.

A 50%-os díjkedvezmény – a bejelentő, illetve jogosult személyétől függetlenül – valamennyi szabadalmi bejelentéssel, illetve oltalommal kapcsolatban érvényesíthető feltéve, hogy külföldi bejelentés elsőbbségének (bejelentési vagy uniós) igénylésére nem került sor.

Az Szt. 115/O. § (1a) és (2a) bekezdései kizáró okként külföldi bejelentést nevesítenek, ezért rögzíthető, hogy bármely szabadalmi bejelentés, illetve oltalom jogosultját megilleti a díjkedvezmény, amennyiben azzal összefüggésben magyar bejelentési-, magyar uniós- vagy magyar belső elsőbbséget érvényesítettek. Ennek megfelelően a díjkedvezmény azokkal az európai-, illetve PCT szabadalmi bejelentésekkel kapcsolatosan is érvényesíthető, amelyek magyar uniós elsőbbségen alapulnak.

- Szt. 115/O. § (1b)** Elektronikus úton történő benyújtás esetén a szabadalmi bejelentési és kutatási díjaknak a 85%-át kell megfizetni.

- Szt. 115/O. § (1c)** Az elsőbbségi és az elektronikus kedvezmény együttesen is igénybevehető.

- Szt. 115/P. § (1)** A Hivatal kérelemre a szabadalmi bejelentési és kutatási, vizsgálati, valamint megadási díjak alól mentességet adhat, továbbá a harmadiktól az ötödik évekre szóló szabadalmi fenntartási díjak megfizetésére

halasztást engedélyezhet, ha a természetes személy jogosult – kereseti, jövedelmi és vagyoni viszonyai folytán – azokat fedezni nem tudja; a halasztás alá eső fenntartási díjakat a hatodik évi fenntartási díjjal együtt kell megfizetni.

- Szt. 115/P. § (2)** Mentességre, illetve halasztásra az a természetes személy jogosult, aki igazolja, hogy jövedelme (munkabére, nyugdíja, egyéb rendszeres pénzbeli juttatása) nem haladja meg a mindenkori kötelező legkisebb munkabér (minimálbér) összegét, vagyona pedig – a szokásos életszükségleti és berendezési tárgyakon felül – nincs. Mentességben kell részesíteni – jövedelmi és vagyoni helyzetének vizsgálata nélkül – azt a személyt, aki aktív korúak ellátására jogosult.
- Szt. 115/P. § (3)** Kivételesen mentességet, illetve halasztást lehet engedélyezni akkor is, ha a (2) bekezdésben írt feltételek nem állnak fenn, de a Hivatal a természetes személy egyéb körülményeinek figyelembevételével megállapítja, hogy a természetes személy és az általa eltartottak létfenntartása veszélyeztetett.
- Szt. 115/P. § (4)** A mentesség, illetve a halasztás iránti kérelemhez csatolni kell a kérelmező és a vele közös háztartásban élő, a Ptk. szerinti közeli hozzátartozónak (a továbbiakban: közeli hozzátartozó) a harminc napnál nem régebbi munkáltatói jövedelemigazolását, illetve nyugdíjas esetén – a munkáltatói jövedelemigazolás helyett vagy mellett – az utolsó havi nyugdíjszelvényt (postai szelvényt) vagy a nyugdíj folyószámlára történő utalása esetén az utolsó havi bankszámlakivonatot.
- Szt. 115/P. § (5)** Ha a kérelmezőnek, valamint a vele közös háztartásban élő közeli hozzátartozónak munkajövedelemnek (nyugdíjjövedelemnek) nem minősülő jövedelme van (pl. ösztöndíj, szakképzéssel összefüggő juttatás, társadalombiztosítás alapján járó ellátás, álláskeresői járadék, nyugdíj előtti álláskeresői segély, egyéb rendszeres pénzbeli juttatás, vállalkozói kivét, ingatlan-bérbeadás, kamatjövedelem, árfolyamnyereség, osztalékjövedelem), akkor köteles az ezekről a jövedelmekről szóló postai szelvényt, bankszámlakivonatot, kiadási pénztárbizonylatot vagy egyéb, a jövedelem igazolására alkalmas dokumentumot csatolni.
- Szt. 115/P. § (6)** Ha a kérelmezőnek, valamint a vele közös háztartásban élő közeli hozzátartozónak nincs munkáltatója és nem nyugdíjas, valamint egyéb jövedelme sincs, akkor a kérelemben kell nyilatkozni e tényről.
- Szt. 115/P. § (7)** Az Szt. 115/P. § (3) bekezdés alkalmazása érdekében a kérelmező a kérelmében a jövedelme (nyugdíja) igazolására alkalmas dokumentumon túl további olyan körülményeket is feltárhat (katasztrófa helyzet, betegség stb.), amelyek alapján megállapítható, hogy a természetes személy és az általa eltartottak létfenntartása veszélyeztetett.

Szt. 115/P. § (8) Ha a mentesség, illetve a halasztás iránti kérelmet hiányosan nyújtották be, a kérelmezőt fel kell hívni a hiányok kitűzött határidőn belül történő pótlására. A felhívásban a kérelmezőt figyelmeztetni kell, hogy a hiánypótlás elmaradása a kérelem elutasítását vonja maga után.

Szt. 115/P. § (9) A kérelmet el kell utasítani, ha az a hiánypótlás ellenére sem elégíti ki az Szt.-ben meghatározott követelményeket. A kérelmet visszavontnak kell tekinteni, ha a kérelmező a felhívásra a kitűzött határidőben nem válaszol.

I.14.1.1.4. Esedékesség

Szt. 115/R. § (1), (2) Az iparjogvédelmi eljárásokban fizetendő igazgatási szolgáltatási díjak a bejelentés napján, illetve a kérelem benyújtásának napján esedékesek.

A fenntartási díj esedékességét az Szt. 23. § rendelkezései szerint kell megállapítani (I.14.1.1.2)

I.14.1.1.5. A díjfizetés elmaradásának következményei

Szt. 115/S. § (1) Ha az iparjogvédelmi eljárásban nem fizették meg a díjat, az ügyfelet – az alábbi kivételekkel – hiánypótlásra kell felhívni, illetve figyelmeztetni kell. Ennek eredménytelensége esetén a bejelentést, illetve a kérelmet el kell utasítani, illetve visszavontnak kell tekinteni, kivéve, ha jogszabály eltérő jogkövetkezményt, illetve a díjfizetés elmulasztása esetére eltérő eljárási szabályokat állapít meg.

Szt. 115/S. § (2) A **fenntartási díj** szabályszerű megfizetésének elmaradása – e törvény, illetve külön törvény rendelkezései szerint – az **oltalom megszűnését** eredményezi.

Szt. 115/S. § (3) A **határidő-hosszabbítási az eljárás folytatása iránti, az igazolási és az írásos véleménnyel kiegészített újdonságkutatói jelentésre, valamint annak gyorsított elkészítésére irányuló kérelmet** mindaddig **nem lehet benyújtottnak tekinteni**, ameddig a kérelem díját meg nem fizetik.

Szt. 69/A. § (13)-(14) A Hivatal az angol nyelvű mellékletek alapján kért írásos véleménnyel kiegészített újdonságkutatói iránti kérelmet elutasítja, ha a megfizetett díj kevesebb, mint az előírt összeg.

I.14.1.2. Egyéb eljárási költségek

Az Ákr. által e körben felsorolt költségfajták közül a kontradiktórius eljárások kapcsán a következők tekinthetők hangsúlyosnak:

- az ügyfél megjelenésével kapcsolatos költség;
- az ügyfél képviselőjében eljáró személy költsége;
- a tanú megjelenésével kapcsolatos költség.

I.14.1.2.1. Az ügyfél költsége

Költségr. 1. § Elsősorban vidéki, illetve külföldi ügyfél megjelenésével kapcsolatban merülhetnek fel utazási költségek.
Az ügyfél a tárgyaláson való megjelenése következtében előállt jövedelem-kiesését is igényelheti.

I.14.1.2.2. A képviselő költsége

Szt. 53/C. § (3) A Hivatal előtti kontradiktórius szabadalmi eljárásokban az ügyfél kérheti, hogy a Hivatal a vesztes felet (illetve bizonyos esetekben a kérelmezőt) kötelezze az eljárás során felmerült költségeinek viselésére. E körben az eljáró képviselő munkadíjának megtérítését is lehet kérni.

Költségr. 1. § 4. pont Lehetőség van ugyanakkor a szabadalmi ügyvivő vagy az ügyvéd munkadíjának mérséklésére is a 24/2004. IM rendelet és a 17/2024. IM rendelet egyes rendelkezéseinek megfelelő alkalmazásával.

Költségr. 1. § 16. pont A Költségr. 1. § 4. pontja kizárólag az ügyfél képviseletében eljáró személy megjelenésével kapcsolatos költséget nevesíti eljárási költségként. A képviselő egyéb, az eljárással összefüggésben felmerült munkadíjának, illetve munkabére egy részének megtérítését a Költségr. 24/2004. IM rendelet 2. § (3) 17/2024. IM rendelet 4. § (1) 1. § 16. pontja szerinti egyéb, az eljárással összefüggésben felmerült pénzkiadásként lehet kérni.

A Hivatal előtt zajló kontradiktórius iparjogvédelmi eljárásokban –a szabadalmi ügyvivők és az ügyvédek munkadíjának megtérítéséhez hasonlóan, egyéb költségként – a kamarai jogtanácsosok és a foglalkoztatásra irányuló jogviszonyban álló szabadalmi ügyvivők munkabérének egy konkrét eljárással összefüggésben felmerült része is érvényesíthető a fenti szabályok alapján.

Ugyanez a szabály vonatkozik a foglalkoztatásra irányuló jogviszonyban álló ügyvivőjelöltek és jogi előadók munkabérének az adott eljárással összefüggésben felmerült része eljárási költségként történő érvényesítésére is. A Hivatal előtt ügyféli pozícióban lévő vállalkozás ugyanis – többek között – képviseleti tevékenység ellátására alkalmazza ezeket a személyeket, és munkabérük is részben ennek ellentételezésére szolgál. Ezért az ügyfél oldalán a jogtanácsosnak, illetőleg a foglalkoztatásra irányuló jogviszonyban álló szabadalmi ügyvivőnek (ideértve az ügyvivőjelöltnak és jogi előadónak) fizetett munkabérnek az adott eljárásban a képviseleti tevékenység ellátásával összefüggésben felmerülő része költségnek minősül.

Ennek kapcsán fontos hangsúlyozni, hogy a kamarai jogtanácsos az Üttv. 66. §-a értelmében e minőségében kizárólag az Üttv. 66. § (1) és (2) bekezdésében meghatározott munkaviszonyban vagy szolgálati, illetve önkéntes jogviszony alapján jogosult munkáltatóját, annak kapcsolt vállalkozását vagy a munkáltatójával irányítási vagy fenntartói jogviszonyban álló szervezet képviselni a Hivatal előtt. Az Üttv. 68. § (3) bekezdése változatlanul rögzíti, hogy kamarai jogtanácsos az ügyvédi tevékenység folytatására megbízást nem fogadhat el, ami alapján

továbbra is kizárt az, hogy a jogtanácsos e minőségében harmadik személyek, illetve munkáltatója ügyfeleinek képviselőjét lássa el.

Ákr. 129. § (2) A munkabér eljárási költségnek minősülő része az adott eljárásban kifejtett képviselői tevékenységgel töltött munkaórákból és a munkabér havi mértékéből kiszámítható összegben határozható meg. Figyelemmel arra, hogy az eljárási költség összegét az azt alátámasztó bizonyítékok figyelembevételével kell megállapítani, a munkabér érintett részének eljárási költségként történő érvényesítéséhez mind az ügyre fordított munkaidőnek, mind a képviselő munkabérének igazolása szükséges, amely az ügyfelet terhelő kötelezettség. E célra alkalmas lehet például az ügyfélnél rendszeresített, kellően részletes munkaidőnyilvántartás adataira történő hivatkozás, vagy más, objektív adatokat tartalmazó kimutatás is.

Ákr. 27. § (2) Tekintettel arra, hogy a képviselő munkabérééről szóló kimutatások egyrészt jellemzően a foglalkoztató vállalkozás üzleti titkát képezik, másrészt pedig a képviselő személyes adatának minősülnek, erre irányuló kérelem esetén a Hivatal – az Ákr. 27. § (2) bekezdésében is rögzített kötelezettségét teljesítve – gondoskodik a védett adatok megfelelő védelméről.

I.14.1.2.3. A tanú költsége

A tanú költsége tekintetében az ügyfél költsége kapcsán elmondottak érvényesek.

I.14.2. Az eljárási költség összegének megállapítása

Ákr. 129.§ (1)-(2) Az eljárási költséget a Hivatal összecszerően határozza meg és dönt a költség viseléséről, illetve a megelőlegezett költség esetleges visszatérítéséről. Az eljárási költség összegét az azt alátámasztó bizonyítékok figyelembevételével kell megállapítani.

Mivel az igazgatási szolgáltatási díjak összegéről a Hivatal hivatalból tudomással bír, ennek igazolására nincsen szükség; csupán az eljárás során felmerült eljárási költségek összegének megállapítása igényel bővebb kifejtést.

I.14.2.1. Az egyéb, az eljárás során felmerült költségek igazolása

Ákr.129. § (2) Az egyéb az eljárás során felmerült eljárási költség összegét is az általános szabályok szerint, az azt alátámasztó bizonyítékok figyelembevételével kell megállapítani.

Az érintett által bemutatott bizonyítékok jellemzően a következők lehetnek:

- az ügyfél, a tanú és a képviselő utazási költségei tekintetében pl.

- a vasúti menetjegy, autóbuszjegy megvásárlását igazoló irat (menetjegy, számla), üzemanyag-költséget igazoló számla;
- az ügyfél, illetve a tanú jövedelem-kiesése tekintetében munkáltatói igazolás vagy más alkalmas irat;
- a képviselőnek a képviselőlet ellátásával kapcsolatos költségei tekintetében a képviselő által az ügyfél részére kiállított kimutatás vagy számla;
- a képviselő megbízási díja (munkadíja) tekintetében a képviselő által az ügyfél részére kiállított számla, illetve a képviselő és az ügyfél között megkötött megbízási szerződés (munkaszerződés), amely tartalmazza a képviselőnek megfizetendő díj összegét;
- foglalkoztatásra irányuló jogviszonyban álló kamarai jogtanácsos, jogi előadó, szabadalmi ügyvivő vagy ügyvivőjelölt esetén a munkabér érintett részének eljárási költségként történő érvényesítéséhez mind az ügyre fordított munkaidőnek, mind a képviselő munkabérének igazolására alkalmas kimutatás, munkaidő-nyilvántartás, egyéb dokumentum.

A képviselő megbízási díjával kapcsolatos bizonyítékok tekintetében – a költségek mérséklésével kapcsolatos mérlegelési jogkörre is figyelemmel – bizonyos formai követelmények alkalmazása indokolt. Nem fogadható el például az olyan számla, amelyen nem szerepel azonosítható utalás az adott ügyre, illetve amelyen a képviselő által az ügy kapcsán elvégzett munkát nem tüntetik fel. Ezzel szemben elfogadható az olyan számla, amelyből kitűnik, hogy annak kiállítására az adott ügygel összefüggésben került sor, valamint amely – legalább átfogó utalások révén – nevesíti az ügy intézésével kapcsolatos képviselői cselekményeket (pl. „megsemmisítési kérelem elkészítése, az ellenérdekű fél által benyújtott nyilatkozat tanulmányozása, felkészülés a tárgyalásra”).

I.14.2.2. Az egyéb, az eljárás során felmerült eljárási költség összegének mérséklése

Az eljárási költség mérséklésére, azaz annak az igazolt összeghez képest alacsonyabb összegben történő megállapítására az Ákr., az Szt. és a 24/2004. IM rendelet, illetve a 17/2024. IM rendelet megfelelő alkalmazásával kerülhet sor.

Ákr. 129. § (3) Az Ákr. szerint a hatóság az indokolatlanul magas eljárási költség helyett alacsonyabb összeget állapít meg.

Ez az általános szabály széles mérlegelési jogkört biztosít az eljáró hatóságnak arra az esetre, ha az eljárási költséget indokolatlanul magasnak, eltúlzottnak tartja.

A jogszabályban rögzített mértékű eljárási költségek (mint az iparjogvédelmi eljárások esetében a Díjrendeletben rögzített igazgatási-szolgáltatási díjak) mértékét e rendelkezés alapján nem bírálhatja felül

a Hivatal. Ezen felül a Hivatal más költségtelek esetében is **indokolni köteles a költségek mérséklése tárgyában hozott döntését**, azaz, hogy miért és mennyiben tartja túlzottnak az ügyfél vagy az eljárás résztvevője által megjelölt és bizonyítékkal alátámasztott eljárási költséget.

Ha a Hivatal legkésőbb az eljárást befejező döntésében nem rendelkezik az eljárási költség összegéről és viseléséről, a döntés kérelemre vagy hivatalból történő kiegészítésének van helye.

Általánosságban elmondható, hogy olyan egyéb, az eljárás során felmerült eljárási költségek tekintetében van lehetőség mérséklésre, amelyek az érintett célszerű eljárása esetén nem vagy nem ilyen magas összegben merültek volna fel.

Szt. 53/C. § (3) Az Szt. alapján speciális szabályozás érvényesül a képviselő munkadíjának összege mérséklésével kapcsolatban. A Hivatal azt indokolt esetben mérsékelheti, ha az nem áll arányban a ténylegesen elvégzett képviseleti tevékenységgel. Ennek során a bírósági eljárásban megállapítható szabadalmi ügyvivői és ügyvédi költségekről szóló rendelkezések megfelelő alkalmazásával jár el.

24/2004. IM rendelet 2. § (3) A Hivatal a 24/2004. IM rendelet 2. § (3) bekezdése, a 17/2024. IM rendelet 4. § (1) bekezdése megfelelő alkalmazásával a megbízási szerződéssel alátámasztott munkadíj összegét indokolt esetben mérsékelheti, ha az nem áll arányban a ténylegesen elvégzett szabadalmi ügyvivői vagy ügyvédi tevékenységgel. A Hivatal döntését indokolni köteles.

A Hivatal előtti eljárásokban az említett rendelkezések megfelelő alkalmazása azt jelenti, hogy a Hivatal – a bíróságéhoz hasonló mérlegelési jogkörben – akkor is mérsékelheti a ténylegesen elvégzett képviseleti tevékenységgel arányban nem álló, adott esetben kirívóan magas munkadíjat, ha annak összegét bizonyítékkal (megbízási szerződés, számla stb.) támasztották alá. A mérséklést a Hivatalnak indokolnia kell.

Indokolt a hivatásos képviselő munkadíjának mérséklése, ha az a hasonló ügyekben kialakított gyakorlatra figyelemmel az adott szabadalmi eljárás kapcsán ténylegesen elvégzett képviselői munka mértékét és nehézségi fokát tekintetbe véve aránytalanul magas összegben került megállapításra. A Hivatal a mérséklés során – a teljesség igénye nélkül – a következő szempontokat veszi figyelembe:

- az ügy jellege, nehézségi foka,
- a hasonló ügyekben kialakult gyakorlat,
- a képviseleti munka összetettsége, szakmai nehézsége, a beadványok száma, terjedelme, minősége és időigénye, a tárgyalások száma, a jóhiszemű eljárás alapelveinek betartása, a képviselőnek az ügy észszerű időn belül történő elbírálásában való közrehatása.

I.14.3. Az eljárási költség viselése

Az Szt. a megsemmisítési, illetve a nemleges megállapítási eljárások kapcsán szabályozza az eljárási költség viselését.

I.14.3.1. A megsemmisítési eljárás költségeinek viselése

Szt. 81. § (7)

Szt. 81. § (1)

Az általános szabály értelmében a megsemmisítési eljárás költségeinek viselésére a vesztes felet kell kötelezni. Kivételt jelent az általános szabály alól az az eset, ha a szabadalmas a megsemmisítési eljárásra okot nem adott, és a szabadalmi oltalomról – legalább az igénypontok érintett része vonatkozásában – a nyilatkozattételre kitűzött határidő lejárta előtt lemond. Ebben az esetben az eljárási költséget a kérelmező viseli.

A gyakorlatban arra a körülményre, hogy a szabadalmas a megsemmisítési eljárásra nem adott okot, az eljárási költség megfizetése alól mentesülni kívánó szabadalmasnak kell hivatkoznia. Mivel a Hivatal számára az előtte megindított eljárás előzményeivel kapcsolatos bizonyítékok általában nem állnak rendelkezésre, a szabadalmas ilyen hivatkozása esetén a kérelmezőre hárul a bizonyítási teher azzal kapcsolatban, hogy a szabadalmas – saját állításával ellentétben – a Hivatal előtti eljárásra okot adott. A kérelmező ilyen eredményű sikeres bizonyítására vezethet különösen az alábbi körülmények igazolása:

- A kérelmező a Hivatal előtti eljárás megindítása előtt – levélben, faxon, e-mail útján stb. – megkereste a szabadalmast, és kíséreltet tett a vitás helyzet rendezésére, erre a megkeresésre azonban a szabadalmas nem válaszolt.
- A kérelmező fentiek szerinti megkeresésére a szabadalmas válaszolt, azonban válasza a hivatali eljárás elkerülése érdekében olyan feltételeket tartalmazott, amelyek a kérelmező számára észszerűen nem voltak elfogadhatók, illetve válaszában a hivatkozott megsemmisítési ok fennállását vitatta.

Ákr. 126. § (3)

Részleges eljárásnyertesség esetén – vagyis ha az adott kérelemnek a Hivatal csak részben ad helyt – az Ákr. általános szabálya irányadó, amely szerint, ha a határozat a kérelemnek részben ad helyt, a hatóság az eljárási költség arányos viselésére kötelezi a kérelmező ügyfelet. Ilyenkor tehát az az elv érvényesül, hogy az eljárásban részt vevő felek számára megítélt költségeknek az eljárásnyertesség arányához kell igazodniuk.

Az eljárásnyertesség arányának megállapításakor abból kell kiindulni, hogy az adott kérelem milyen arányban éri el célját, vagyis a támadott szabadalom a kérelemhez viszonyítva milyen mértékben kerül megsemmisítésre, azaz korlátozásra. Mivel ilyenkor a negatív döntés

csak az igénypontok egy részét érinti, általában azt kell figyelembe venni, hogy az érintett rész az igénypontok egészéhez képest hozzávetőlegesen milyen arányt képvisel. Amennyiben az arányok tisztán megállapíthatóak, és az arányosított költségviselés nem vezetne nyilvánvalóan méltánytalan eredményre, akkor a költségek viselését is ennek megfelelően kell meghatározni. Ha az eljárásnyertesség aránya pontosan nem határozható meg, vagy annak mértéke jelentősen nem különbözik, akkor mindkét fél a saját költségeit viseli. Kivételt képez ez alól a megsemmisítési kérelem igazgatási szolgáltatási díja, amelyet a kérelmező részleges eljárásnyertessége esetén is teljes mértékben az ellenérdekű fél, azaz a szabadalmas visel.

Az eljárásnyertesség arányát nem érinti az, hogy az adott kérelem hány jogcímen alapul, és ezek közül valamennyi hivatkozás sikeres-e.

A költségekről részleges eljárásnyertesség esetén is az igazolt költségek megtérítésére vonatkozó költségigények alapulvételével kell dönten. Az adott fél javára az általa igényelt és igazolt költségeknek a saját eljárásnyertessége alapján irányadó részét kell megítélni.

I.14.3.2. A nemleges megállapítási eljárás költségeinek viselése

Szt. 83. § (2) A nemleges megállapítási eljárás során az európai szabadalom szövege magyar nyelvű fordításának elkészítésével járó költséget a szabadalmas viseli. A nemleges megállapítási eljárás többi költségét a kérelmező viseli.

I.14.4. Költségmentesség

Szt. 53/C. § (1) Az Szt. kizáró rendelkezése alapján a Szt. 115/P. §-ában foglalt kivételekkel szabadalmi ügyekben nem engedélyezhető költségmentesség.
Szt. 115/N. §

I.15 Elektronikus ügyintézés

I.15.1. Dokumentumok benyújtása elektronikus úton

Dáptv. 46. § (1) A Hivatalhoz csak elektronikusan azonosított benyújtó nyújthat be dokumentumot elektronikusan. Az elektronikus azonosítás a jogszabályban meghatározott azonosítási szolgáltatások használatával a Központi Azonosítási Ügynök igénybevételével érhető el.

A dokumentumok elektronikus benyújtásának lehetőségét a Hivatal valamennyi, a hatáskörébe tartozó szellemi tulajdon-jogi eljárásban biztosítja. Az elektronikusan azonosított benyújtótól az adott ügyben érkező dokumentumokat a Hivatal befogadja, függetlenül attól, hogy ki a benyújtó. Ez a gyakorlatban azt jelenti, ha egy ügyben nem a jogosult, vagy annak képviselője, hanem pl. egy cég esetében annak egy

elektronikusan azonosított alkalmazottja nyújtja be a dokumentumot, a Hivatal azt elfogadja, és vélelmezi, hogy a beadvány a jogosult tudtával és beleegyezésével lett beadva. Ugyanakkor fontos megjegyezni, hogy a Hivatal ilyen esetben is, csak az arra jogosultakkal, azaz a bejelentőkkel, vagy azok képviselőivel kommunikál, akár papír alapon, akár elektronikusan. Ennek megfelelően, ha pl. egy cég nevében annak egy alkalmazottja nyújt be a Hivatalhoz egy iratot, azt a Hivatal befogadja, viszont a továbbiakban is a cég hivatalos elérhetőségére (cégkapu, postai cím) küldi a leveleket, döntéseket.

I.15.2. Hivatali iratok elektronikus kézbesítése

Szt. 45. § (5) Szabadalmi ügyekben az ügyfél és az ügyfél jogi képviselője nem köteles elektronikus ügyintézésre.

Szt. 53/D. § (2) A kapcsolattartás formáját az ügyfél választja meg.

Amennyiben az ügyfél az elektronikus kapcsolattartáshoz szükséges adatait megadja (lásd alább: 4T azonosítók, adószám, KRID azonosító), a Hivatal úgy tekinti, hogy az ügyfél az elektronikus kapcsolattartást választotta, azaz elektronikusan szeretné a Hivatal által kibocsájtott dokumentumokat megkapni. Amennyiben az ügyfél ennek ellenére a továbbiakban is papír alapon, postai úton kívánja megkapni az iratokat, ezt külön, írásban kérnie kell.

Ákr. 26. § (2) Az elektronikus kapcsolattartáshoz a Hivatalnak szüksége van a **természetes személy** kérelmező vagy képviselő születési nevére,

Szt. 45. § (6) születési helyére és idejére, valamint anyja nevére (4T azonosító), **cégkapura kötelezett** ügyfél vagy képviselő esetén pedig adószámára, ugyanis az ügyfélkapu és a cégkapu csak ezen adatok ismeretében címezhető.

322/2024 Korm. rendelet 42/A. § (2)

Dáptv. 46. § (1) b) Abban az esetben, ha hivatali tárhellyel rendelkező szervezet elektronikus úton kíván kapcsolatot tartani a Hivatallal, meg kell adni a hivatali kapuja rövid nevét és KR azonosítóját (KRID).

Ennek megfelelően az az ügyfél, aki elektronikus úton kíván kapcsolatot tartani, köteles megadni a Hivatalnak a fenti adatait

Összegezve, az elektronikus kapcsolattartáshoz szükséges adatok megadása (4T azonosítók vagy adószám vagy KRID azonosító) szükséges és elégséges feltétele az iratok elektronikus kézbesítésének.

A Hivatal – amennyiben az ügyfél vagy képviselője az adószámát megadta - a cégkapura kézbesíti a kibocsájtott iratokat, függetlenül attól, hogy a benyújtott iratok például a képviselő vagy egy alkalmazott ügyfélkapujáról érkeztek be. Amennyiben a cégkapura történő elektronikus kézbesítés adószám hiányában nem lehetséges, a Hivatal postai úton, papír alapon fogja kézbesíteni az iratokat.

322/2024 Korm. rendelet 49. § (1) Egyéni vállalkozó bejelentő hivatalos elérhetősége a Kormány által biztosított tárhelyek közül az ügyfélkapus regisztrációhoz kapcsolódó tárhely.

A rendelkezések szerint **az egyéni szabadalmi ügyvivő, az egyéni ügyvéd, valamint az európai közösségi jogász** e tevékenysége során a Kormány által biztosított tárhely szolgáltatások közül a cégkaput használja.

322/2024 Korm. rendelet 49. § (2) A kamarai jogtanácsos, valamint a szabadalmi ügyvivőkről szóló törvény szerinti gazdálkodó szervezet saját iparjogvédelmi feladatainak és képviselőjének ellátására foglalkoztatott szabadalmi ügyvivő és európai közösségi hivatásos iparjogvédelmi képviselő elektronikus kapcsolattartásra szolgáló elérhetősége e tevékenysége ellátása során

- a) az általa képviselt szervezet eltérő rendelkezése hiányában e szervezet elektronikus kapcsolattartásra szolgáló elérhetősége;
- b) a képviselő digitális állampolgárság egyes szabályairól szóló kormányrendelet szerinti hivatalos elérhetősége (ügyfélkapu), ha az általa képviselt szervezet elektronikus kapcsolattartásra szolgáló elérhetőséggel nem rendelkezik, vagy így rendelkezik.

I.16 A találmányból és a szabadalmi oltalomból eredő jogok és kötelezettségek kérdései a Hivatal előtti szabadalmi eljárásokban

I.16.1. A feltaláló személyhez fűződő és a találmány nyilvánosságra hozatalával kapcsolatos jogai, a szabadalmi igény

I.16.1.1. A feltaláló (szerző)

Szt. 7. § (1) Feltaláló az, aki a találmányt megalkotta. Ebből következik, hogy a találmány feltalálója (szerzője) csak természetes személy lehet.

Szt. 7. § (2) A Hivatal az alkotói tevékenységben való részvételt nem vizsgálja, és az Szt. megdönthető vélelmet állít fel: azt tekinti feltalálónak, aki az elismert bejelentési napon benyújtott bejelentésben feltalálónaként szerepel. A korábban benyújtott, elismert bejelentési nappal nem rendelkező beadványokban szereplő, a feltaláló személyére vonatkozó adatok nem irányadók a szerzőségi vélelem tekintetében.

Uniós elsőbbség vagy belső elsőbbség igénylése esetén előfordul, hogy eltérés mutatkozik az elsőbbségi időpontban közölthöz képest az elismert bejelentési napon közölt, a feltaláló személyére vonatkozó adatokban.

A szabadalmi bejelentésben megnevezett feltaláló(k) mellett csak akkor szól a feltaláló(k) személyére vonatkozó szerzőségi vélelem, ha az egyidejűleg benyújtott iratokon ugyanazt a feltalálót, illetve

ugyanazokat a feltalálókat és ugyanabban a szerzőségi arányban tüntetik fel.

Eltérő vagy hibás adatok és nevek szerepeltetése esetén (például ha a bejelentési kérelemnek egy másik, egyidejűleg benyújtott mellékletén egy másik személyt, vagy nem egy, hanem két személyt neveznek meg feltalálóként, vagy az egyik iraton más szerzőségi arány szerepel, mint a másikon, vagy a százalékban megadott szerzőségi részarányok összege nem 100%) a szerzőségi vélelemre vonatkozó szabály nem alkalmazható.

Ebben az esetben nyilatkozattételre kell felhívni a bejelentőt, és a nyilatkozatban egyértelművé tett név és szerzőségi részarány alapozza meg a szerzőségi vélelmet.

Szt. 7. § (3) Ha több feltaláló van egy bejelentésben megnevezve és szerzőségi részarányuk nincs megjelölve, akkor a szerzőségi hányadokat egyenlőnek kell tekinteni. Amennyiben több feltaláló esetében csak a feltalálók egy része tekintetében jelölték meg a szerzőségi hányadot, a fennmaradó szerzőségi hányad a meg nem jelölt feltalálók között egyenlően oszlik meg.

Szt. 7. § (2), (4), Szt. 55.§ (2a) A szerzőségekre vonatkozó vélelem megdöntése (a feltalálók személyében, szerzőségi arányában történő változás tudomásulvétele) jogerős bírósági ítélet alapján, vagy kérelemre a lajstromban feltüntetett összes feltaláló és kérelmező egybehangzó nyilatkozata alapján történhet. A benyújtott jogerős bírósági ítélet alapján az abban megnevezett új feltalálókat és a szerzőségi arányukat a Hivatal végzésben veszi tudomásul.

Nmjt. 89. § d) Külföldi bíróságnak vagy más hatóságnak a szerzőség ügyében hozott döntését a Hivatal elismeri.

I.16.1.2. A feltaláló jogai

A találmány megalkotásából személyhez fűződő és vagyoni jogok erednek. A személyhez fűződő jogok a feltaláló erkölcsi elismerését biztosítják és a vagyoni jogokkal ellentétben elidegeníthetetlenek, továbbá térben és időben korlátlanok; a szabadalmi oltalom hiányában is fennállnak, illetve érvényesíthetők. Ebből következik, hogy a találmány feltalálóját kell a halála után is feltalálóként megnevezni; nem léphet a helyébe más, e tekintetben kizárt a jogutódlás.

Szt. 7. § (5) A feltalálónak személyhez fűződő joga — szerzőségi jogából eredően —
- a névfeltüntetés joga, vagyis az, hogy a nyilvános és nem nyilvános szabadalmi iratok őt e minőségében feltüntessék.

A feltalálót megilleti az anonimitás joga is. A feltaláló írásban kérheti, hogy nevét a nyilvánosságra kerülő szabadalmi iratokon ne tüntessék fel. Ha nem a feltaláló, hanem a bejelentő (adott esetben képviselője

útján) kéri az anonimitást a feltaláló személyére vonatkozóan, akkor a bejelentőt (a feltaláló egyidejű értesítésével) hiánypótlásra kell felhívni, mert az anonimitási kérelem csak magának a feltalálónak a nyilatkozatával hatályos.

Anonimitás kérése esetén gondoskodni kell arról, hogy a nyilvánosságra kerülő iratokon a feltaláló e minőségében ne legyen megnevezve. Ez azt is jelenti, hogy a közzététel után az akta bárki által megtekinthető és lemásolható iratai sem tartalmazhatják annak a feltalálónak a nevét, aki anonimitást kért. A nyilvánosságra nem kerülő adatok között természetesen szerepelnie kell az anonimitást kérő feltaláló nevének is.

Ha a bejelentő azonos a feltalálóval, tájékoztatni kell őt arról, hogy az anonimitás csak feltalálói minőségében illeti meg, és hogy bejelentőként fel kell tüntetni a nevét a szabadalmi iratokon.

Szt. 7. § (7) A feltaláló, illetve jogutódja hozzájárulása nélkül senkinek sincs joga nyilvánosságra hozni a találmányt a szabadalmi bejelentés közzététele előtt.

Szt. 70. § (1), (2) A szabadalmi bejelentés közzététele folytán a találmány a legkorábbi
Szt. 53. § elsőbbség napjától számított tizennyolc hónap elteltével (ha a bejelentő nem kért ennél korábbi közzétételt) nyilvánosságra jut.

Szt. 53. §(5) (8) Kivételt képez a honvédelmi vagy nemzetbiztonsági érdekből, illetve nemzetközi szerződés alapján – külön jogszabály szerinti eljárásban – minősített szabadalmi bejelentésben foglalt találmány. Ha ugyanis a szabadalmi bejelentést minősítették, azzal kapcsolatban nem közölhető hatósági tájékoztatás, közzététel hiányában pedig nem áll fenn a bejelentés bárki általi megtekinthetősége. Ilyen esetben egyébként a feltaláló vagy jogutódja sem hozhatja nyilvánosságra a találmányt. Ugyanakkor maga a feltaláló a minősített szabadalmi bejelentést is jogosult megtekinteni, felhasználni vagy megismerési engedély hiányában is.

I.16.1.3. A szabadalmi igény

Szt. 8. § (1), (2) A szabadalom a feltalálót vagy jogutódját illeti meg. Amíg jogerős bírósági ítélet vagy hatósági határozat mást nem állapít meg, azt a személyt kell igényjogosultnak tekinteni, aki a találmányt korábbi elsőbbséggel jelentette be.

Ptk. 2:1-2.4 § - A szabadalmi igény és a szabadalom jogosultjának jogképesnek kell
Ptk. 3:1. § lennie (az anyagi jogi jogosultságot az Szt. nem korlátozza vagy köti feltételhez). Így szabadalmi bejelentők és szabadalmasok lehetnek természetes személyek és jogi személyek (pl. államigazgatási szerv, állami vállalat, egyéb állami gazdálkodó szerv, költségvetési szerv, szövetkezet, egyesülés, közös vállalat, korlátolt felelősségű társaság, részvénytársaság, közhasznú társaság, az egyesülési jog alapján

létrehozott társadalmi szervezet, egyesület, köztestület, egyes jogi személyek vállalata, leányvállalata, alapítványa).

Ptk. 3:32-33. § Ha a Ptk. lehetővé teszi, –a létesítő okirat rendelkezhet a jogi személy egyes szervezeti egységeinek jogi személlyé nyilvánításáról (egyetemi tanszék, gyáregység, fiók, telep, üzem, iroda, helyi kirendeltség, csoport, alapszerv, szakosztály stb.).
Kétség esetén a bejelentőként vagy a szabadalmas jogutódjaként fellépő szervezetet fel kell hívni jogképességének igazolására. A gyakorlatban előfordul, hogy a bejelentőként vagy a szabadalmas jogutódjaként fellépő szervezeti egység nem jogképes, és az a jogi személy lesz a bejelentő/szabadalmas, amelynek keretében működik (pl.: tanszék esetében az egyetem).

A jogi személy szervezeti egységére a jogi személy általános szabályait megfelelően alkalmazni kell azzal az eltéréssel, hogy a jogi személy szervezeti egység elkülönített vagyonából ki nem elégíthető hitelezői igényekért a jogi személy a szervezeti egység jogi személyiségének fennállása alatt és ezt követően is köteles helytállni.

A szabadalmi igényjogosultság mellett szóló vélelmet csak az egyértelmű vagy egyértelművé tett megnevezés alapozza meg. Eltérő megnevezések és adatok ismeretében vagy az adatok hiányában a I.16.1.1. pontban foglaltakat kell értelemszerűen alkalmazni.

Szt. 26.§ (5)-(8) Közös szabadalmi oltalmi igény, illetve közös szabadalmi oltalom esetén a szabadalmi oltalom fenntartása, érvényesítése és védelme érdekében bármelyik jogosult önállóan is felléphet. Eljárási cselekményei – az egyezséget, az elismerést és a jogról való lemondást kivéve – arra a szabadalmi jogosultra (bejelentőre) is kihatnak, aki valamely határidőt, határnapot vagy cselekményt elmulasztott, feltéve, hogy mulasztását utóbb nem pótolta. Ha a közös szabadalmi oltalom jogosultjainak (illetve a közös szabadalmi oltalmi igényt érvényesítő bejelentők) eljárási cselekményei egymástól eltérnek, azokat az eljárás egyéb adatait is figyelembe véve kell elbírálni.

Szt. 8. § (3) Ha többen közösen alkották a találmányt, a szabadalom a feltalálókat, illetve jogutódjaikat közösen illeti meg. Több igényjogosult esetén – ellenkező megjelölés hiányában – a szabadalmi igény részarányát egyenlőnek kell tekinteni. Amennyiben több igényjogosult esetében csak a jogosultak egy része tekintetében jelölték meg a szabadalmi igény részarányát, a fennmaradó részarány a meg nem jelölt igényjogosultak között egyenlően oszlik meg.

Szt. 8. § (4) Ha többen, egymástól függetlenül alkották a találmányt, a szabadalom azt a feltalálót vagy jogutódját illeti meg, aki a találmányt korábbi elsőbbséggel jelentette be, feltéve, hogy e korábbi elsőbbségű bejelentést közzéteszik vagy annak tárgyára szabadalmat adnak.

I.16.2. Szolgálati és alkalmazotti találmány

I.16.2.1. Szolgálati találmány

Szt. 9. § (1) Szolgálati találmány annak a találmánya, akinek munkaviszonyból folyó kötelessége, hogy a találmány tárgykörébe eső megoldásokat dolgozzon ki.

Szt. 17. § Ha a találmányt kormányzati szolgálati, közszolgálati vagy közalkalmazotti jogviszonyban, egészségügyi szolgálati jogviszonyban, köznevelési foglalkoztatotti jogviszonyban, adó- és vámhatósági szolgálati jogviszonyban, rendvédelmi igazgatási szolgálati jogviszonyban, honvédelmi alkalmazotti jogviszonyban álló, szolgálati viszonyban, nemzetbiztonsági alkalmazotti jogviszonyban, nemzetbiztonsági szolgálati jogviszonyban foglalkoztatott személy vagy munkaviszony jellegű jogviszony keretében foglalkoztatott szövetkezeti tag alkotta meg, akkor is megfelelően alkalmazni kell az Szt. 9-16.§-aiban foglalt rendelkezéseket.

Szt. 10. § (1) A szolgálati találmányra a szabadalom a feltaláló jogutódjaként a munkáltatót illeti meg.

A szolgálati jelleg feltételeinek tényleges fennállása a Hivatal előtti eljárásokban nem képezi vizsgálat tárgyát. Ennek megfelelően a Hivatal számára elegendő a bejelentő nyilatkozata, amely szerint a találmány szolgálati jellegű. Ha ennek közlése a bejelentési kérelemben történik, nincs szükség jogutódlást igazoló okirat benyújtására. Ennek hiányában a Hivatal felhívja a bejelentőt a szolgálati jelleg meglétére vonatkozó nyilatkozat vagy jogutódlási irat benyújtására. Ez értelemszerűen vonatkozik a külföldi bejelentők bejelentéseire is.

Ha az eredetileg a feltaláló által tett szabadalmi bejelentés tárgya szolgálati találmány, a munkáltató és a feltaláló egybehangzó nyilatkozata alapján tudomásul veszi a Hivatal, hogy a találmány szolgálati jellegű és a szabadalmi bejelentés bejelentője a munkáltató. (Az ilyen eset nem jogutódlás, ennél fogva igazgatási szolgáltatási díjat sem kell leróni.)

Szt. 12. § (4) Szolgálati találmány esetén a munkáltató (meghatározott kivétellel) köteles a szabadalom megadását kizáró eljárási cselekmény (ideértve az ideiglenes szabadalmi oltalomról való lemondást is) vagy szándékos mulasztás előtt felajánlani a feltalálónak a szabadalmi igény ingyenes átruházását. A Hivatal nem vizsgálja, hogy a munkáltató eleget tett-e a kötelezettségének. Például, ha az ideiglenes oltalomról a munkáltató lemond, e lemondás a feltaláló hozzájárulása nélkül is hatályos.

Szt. 12. § (4)
Díjrendelet 16. § A szolgálati találmány feltalálója – a szabadalmi igénynek a munkáltatótól történt megszerzését igazoló irat benyújtásával – kérheti a jogutódlás tudomásulvételét. A szolgálati találmány feltalálójának

jogszerzése díjköteles, ezért a jogutódlás tudomásulvétele csak az előírt igazgatási szolgáltatási díj megfizetését követően történhet meg.

Szt. 12. § (4) Ha a munkáltató – mint a szolgálati találmány bejelentője – közli a Hivatallal, hogy felajánlotta a feltaláló(k)nak a szabadalmi igény ingyenes átruházását, de nem csatolja a feltaláló(k) elfogadó nyilatkozatát, a bejelentőt fel kell hívni ennek pótlására. Ha a bejelentő valamennyi feltaláló elfogadó – vagy visszautasító – nyilatkozatát nem pótolja, a jogutódlás tudomásulvételére irányuló kérelmet el kell utasítani.

Szt. 16. § (1) A szolgálati jelleggel kapcsolatos jogviták bírósági útra tartoznak és a változást jogerős bírósági ítélet alapján tudomásul kell venni.

I.16.2.2. Alkalmazotti találmány

Szt. 9. § (2) Alkalmazotti találmány annak a találmánya, aki anélkül, hogy ez munkaviszonyból eredő kötelessége lenne, olyan találmányt dolgoz ki, amelynek hasznosítása munkáltatója tevékenységi körébe tartozik.

Szt. 10. § (2) Az alkalmazotti találmányra a szabadalom a feltalálót illeti meg, a munkáltató azonban jogosult a találmány hasznosítására. A munkáltató hasznosítási joga nem kizárólagos; a munkáltató hasznosítási engedélyt nem adhat. A hasznosítási jog a munkáltató megszűnése vagy szervezeti egységének kiválása esetén a jogutódra száll át; egyébként másra nem szállhat, illetve nem ruházható át.

Az alkalmazotti találmány feltételeinek tényleges fennállása a Hivatal előtti eljárásokban nem képezi vizsgálat tárgyát.

A találmány alkalmazotti jellege megszűnik, ha a munkáltató a hasznosítási jogáról lemond; ezt végzéssel kell tudomásul venni.

Szt. 16. § (1) A találmány alkalmazotti jellegével kapcsolatos jogviták bírósági útra tartoznak és a változást jogerős bírósági ítélet alapján tudomásul kell venni.

I.16.3. Jogutódlás

Szt. 25. § (1) A találmányból és a szabadalmi oltalomból eredő jogok – a feltaláló személyhez fűződő jogai kivételével – átszállhatnak, átruházhatók és megterhelhetők.

A szabadalomhoz való jog alapvetően a feltalálót illeti meg. Ezt a jogát azonban a személyhez fűződő jogokkal ellentétben – elidegenítheti, vagy az átszállhat (pl. örökölhető). A jogutódlások láncolata esetén a jogosultságot minden esetben vissza kell tudni vezetni a feltalálóig. (lásd még az I.16.1.2. pontot)

A jogutódlás elengedhetetlen feltétele, hogy a jogutód jogképes legyen (lásd még az I.16.1.3 pontot), azaz jogokat szerezhessen és kötelezettségeket vállalhasson.

A Hivatal a bejelentési kérelemben feltüntetett bejelentőt tekinti a szabadalmi bejelentés jogosultjának. Ha a bejelentő és a feltaláló személye nem azonos, az eljárás lefolytatásához a bejelentői jogosultságot igazolni kell. Az igazolás történhet a jogosult nyilatkozatával vagy jogutódlási irat benyújtásával. A nyilatkozatnak a találmány szolgálati jellegére kell vonatkoznia, minden egyéb esetben a jogutódlást igazoló irat benyújtására van szükség.

Szt. 68. § (2) Amennyiben a bejelentő nem azonos a feltalálóval és a szabadalmi bejelentés megtételekor nem nyilatkozott a feltaláló személyéről, **Alaki rendelet 1. § (1)(f)** nyilatkozattételre kell felhívni, mivel a bejelentőnek igazolnia kell, hogy a feltaláló jogutódja. E nyilatkozat elmulasztása esetén a **Szt. 8.§ (1)** bejelentést visszavontnak kell tekinteni.

Ha a bejelentő a feltaláló jogutódja, akkor – a szabadalmi bejelentés alaki követelményei értelmében – jogutódlási iratot kell benyújtania.

I.16.3.1. A jogutódlás tipikus esetei

A Hivatal előtti eljárásban a jogutódlás alábbi esetei fordulnak elő:

Díjrendelet 16.§ Szt. 26. § (1) a) Ha a jogutódlás a felek megállapodásán (szerződésen) alapul, a szerződést nem kell benyújtani, de a jogutódlást igazoló iratokból a felek egyező akaratának ki kell derülnie, és tartalmaznia kell mind a jogutód(ok), mind a korábbi jogosult(ak) aláírását. Egyben le kell róni a jogutódlási kérelem díját is.

Több jogosult (szabadalmas, bejelentő) esetén valamely társ részesedési hányadára a többi társat harmadik személlyel szemben elővásárlási jog illeti meg, ezért szükség esetén azoknak az elővásárlási jogról lemondó nyilatkozatát is csatolni kell.

Szt. 26. § (4) b) Közös szabadalom (szabadalmi igény) esetén, ha az egyik jogosult az oltalomról (a szabadalmi igényről) lemond, hányadára a többi jogosult joga részesedésük arányában kiterjed.

A jogosult jogszerzésének ez egy olyan speciális esete, amikor a társjogosultak jogszerző szándék nélkül, a törvény erejénél fogva szereznek további jogokat. Ezért a jogutódlás tudomásulvételéhez külön jogutódlási irat benyújtására, valamint a jogutódlás tudomásulvételére irányuló kérelem díjának megfizetésére nincs szükség. Más a helyzet, ha valamelyik jogosult nem lemond a szabadalmi igényről vagy oltalomról, hanem részesedési hányadát vagy annak bizonyos részét átruházza valamelyik társára. Ebben az esetben az a) pontban részletezett jogutódlásról van szó. A lényeges különbség, hogy az a)

esetben az érdekeltek közti megállapodás, a b) esetben pedig egyoldalú nyilatkozat eredményezi a jogutódlást.

Szt. 26. § (7)

c) Közös szabadalom (szabadalmi igény) esetén, ha az egyik jogosult a szabadalommal (szabadalmi igénnyel) kapcsolatos reá eső költségeket felhívás ellenére sem fizeti meg, a költségeket viselő társjogosult a mulasztó hányadának átruházását igényelheti. A jogutódlást a Hivatal a bíróság jogerős döntése alapján veszi tudomásul.

d) Hatósági végzésen alapuló jogutódlás (államigazgatási, közigazgatási szerv átszervezése, megszűnése) esetén be kell nyújtani a jogutódlás alapjául szolgáló végzést, vagy a végzés számának megadása mellett hivatkozni kell arra, hogy a végzés hol (milyen közlöny, melyik számában) került meghirdetésre. Ilyen esetben be kell csatolni az adott publikáció másolatát is.

Szt. 50. § (2)

e) Az ügyfél halála (amelyről a Hivatal az örököstől, vagy a korábban kiadott végzés térítvényén tett bejegyzésről szerez tudomást), vagy megszűnése esetén az eljárást fel kell függeszteni mindaddig, míg a jogutód személyét bejelentik és igazolják. Ha a jogutód személyét az eset körülményeihez képest észszerű időn (az általános hivatali gyakorlat szerint egy éven) belül nem jelentik be, a Hivatal a szabadalmi eljárást megszünteti, vagy a rendelkezésre álló adatok alapján dönt.

Az öröklést – az illetékes közjegyző által lefolytatott hagyatéki eljárás nyomán kiadott – jogerős hagyatékátadó végzéssel vagy öröklési bizonyítvánnyal kell igazolni. Igazolás hiányában a Hivatal hiánypótlásra hívja fel az (elérhető) ügyfelet. Az örökösnek nem kell megfizetnie jogutódlási díjat.

A felszámolási eljárás a bíróság hatáskörébe tartozó nemperes eljárás. A felszámolási eljárás során a felszámoló vagyonfelosztási javaslatot készít, amellyel kapcsolatban kifogást, és észrevételt lehet tenni. A jogutódlás csak a vagyonfelosztási javaslat alapján meghozott jogerős bírósági végzés beterjesztése esetén vehető tudomásul.

Felszámolás alatt álló cég esetében a cégjegyzésre jogosult képviselő (új képviselő) a bíróság által kijelölt felszámoló, illetve felszámolóbiztos. A Hivatal a képviselő kérelme alapján végzésben veszi tudomásul a bejelentő név és címváltozását, ahol a cégnév mellett az „f.a.” azaz „felszámolás alatt” jelölésnek kell szerepelnie.

f) Gazdasági társaságok átalakulása esetén a jogosultság igazolására a Hivatal előtti eljárásban a jogerős cégbíróági végzés kell benyújtani, nem elegendő a cégbejegyzésre irányuló kérelem becsatolása.

Nem tekintendő jogutódlásnak, ha csupán a cég elnevezése változik. A cégnév változását a cégbíróság által vezetett cégmutatóról készült

másolat beterjesztésével kell igazolni. Tipikusan nem cégnévváltozás az, amikor a szervezeti forma változik, (pl.: Kft.-ről Bt.-re) abban az esetben sem, ha a cég nevének többi része változatlan marad. Ebben az esetben fel kell hívni a bejelentőt a szervezeti forma változását igazoló okirat benyújtására. Az okirat benyújtásának elmaradása esetén a kérelmet el kell utasítani. A cégnév változásának tudomásulvétele nem díjköteles.

g) Szolgálati találmány feltalálójának megszerzése. (lásd az I.16.2.1. pontot)

I.16.3.2. A jogutódlás tudomásulvétele

Szt. 45. § (3) Szabadalmi ügyekben nem alkalmazhatók az Ákr.-nek a jogutódlásra vonatkozó rendelkezései.

Díjrendelet. 16. § A jogutódlás tudomásulvételére irányuló kérelemhez mellékelni kell a jogutódlást igazoló irato(ka)t, valamint meg kell fizetni az előírt díjat. Ha a kérelem többszörös jogutódlásra irányul, valamennyi jogutódlást igazoló okiratot be kell nyújtani, és mindegyik jogutódlási díjat meg kell fizetni. Ha egy kérelem többszörös jogutódlás esetén csak az utolsó jogutód bejegyzésére irányul, elegendő a díjat egyszer leróni, azonban minden jogutódlási lépést igazoló okiratot be kell nyújtani.

Ha a kérelem a feltaláló megszerzésére irányul (szolgálati találmány esetén), de a hozzájáruló nyilatkozatot a jogutódok sorrendjében már nem az első helyen feltüntetett jogutód nyújtotta be, fel kell hívni a jogutódot a jogutódlások igazolására szolgáló okiratok becsatolására, azonban a díjat ez esetben csak egyszer kell leróni.

A Hivatal előtti eljárásban a bejelentés, illetve a szabadalom jogosultjának személyében történt változásokat a Hivatal végzéssel veszi tudomásul.

Szt. 47. § (4) Ha a jogutódlás tudomásulvételére irányuló kérelem hiányos, azaz nem alkalmas a jogutódlás tényének a megállapítására, és/vagy ha nem fizették meg az előírt díjat, akkor a kérelem benyújtóját fel kell hívni a hiányok pótlására. A felhívás eredménytelensége esetén a kérelmet el kell utasítani. Ha a kérelmező a kitűzött határidőben nem válaszol, a kérelmet visszavontnak kell tekinteni. Mindkét esetben továbbra is az eredeti jogosultat kell bejelentőnek (szabadalmasnak) tekinteni

Szt. 115/S. § (1)

I.16.3.3. Zálogjog alapításának és megszűnésének tudomásulvétele

Szt. 25. § Az oltalom jogosultja a szabadalomból eredő jogát megterhelheti.

Díjrendelet 16. § A zálogjog alapításához a zálogszerződés írásba foglalása és a zálogjognak a szabadalmi lajstromba való bejegyzése szükséges.

A kérelem mellékleteként csatolni kell a zálogjog alapításáról rendelkező okiratot. Az okiratban nyilatkozni kell a zálogjoggal

biztosított követelés pontos összegéről. A zálogjog alapításának tudomásulvétele díjköteles.

A zálogjognak a lajstromból való törléséhez a zálogjog jogosultjának írásbeli hozzájárulása szükséges.

Szt. 47. § (4)
Szt. 115/S. § (1)

Ha a kérelemnek pótolható hiányosságai vannak, a Hivatal hiánypótlási, illetve díjfizetési felhívást ad ki. Ha a kérelem a hiánypótlást követően sem elégíti ki a tartalmi vagy formai követelményeket, a kérelmet el kell utasítani, vagy ha a kérelmező a hiánypótlásra a megadott határidőn belül nem válaszol, a kérelmet visszavontnak kell tekinteni.

Ptk. 5:96. §

A követelés jogosultja, illetve több ilyen jogosult együttesen a zálogszerződésben vagy egyébként írásban **zálogjogosulti bizományost** jelölhet ki, aki a saját nevében – az őt kijelölő zálogjogosultak (ideértve saját magát is, ha ő is zálogjogosult), zálogszerződést köthet.

A zálogjogosulti bizományos kijelölésének visszavonása esetén a zálogjogosult – több zálogjogosult esetén ezek együttesen – a kijelölés visszavonásával egyidejűleg új zálogjogosulti bizományost jelölhet ki, vagy maga lép a zálogjogosulti bizományos helyébe. A zálogjogosulti bizományos kijelölésének visszavonása harmadik személyekkel szemben attól az időponttól hatályos, amikor az új zálogjogosulti bizományost vagy a zálogjogosultat az ingatlan-nyilvántartásba, a lajstromba vagy a hitelbiztosítéki nyilvántartásba bejegyzik.

Zálogjogosulti bizományos bejegyzése esetén a lajstrom nem tartalmazza azoknak a zálogjogosultaknak a nevét, akinek javára a zálogjogosulti bizományos eljár.

A zálogjogosult a zálogjogból fakadó jogokat a zálogjogosulti bizományos bejegyzésének tartama alatt nem gyakorolhatja, azonban a zálogjogosulti bizományos magatartásáért – ha a zálogkötelezett hozzájárulásával a zálogjogosultak és a zálogjogosulti bizományos eltérően nem rendelkeznek – úgy felel, mintha maga járt volna el.

Szt. 54. § (2) m)

A szabadalmi lajstromban fel kell tüntetni különösen azt, ha a szabadalmi igény vagy a szabadalmi oltalomból eredő jogok bizalmi vagyongazdálkodás alapján fennálló kezelt vagyongazdálkodásba tartoznak.

I.16.3.4. Hasznosítási jog alapításának és megszűnésének tudomásulvétele

Szt. 27. §

A bejelentő vagy a szabadalmas hasznosítási szerződés alapján engedélyt adhat a találmány hasznosítására. A hasznosítási jog alapításának bejegyzésére irányuló kérelemhez csatolni kell az alapul szolgáló hasznosítási szerződést.

Szt. 28. § (6) A hasznosítási jog átruházható, ha ehhez a bejelentő vagy a szabadalmas kifejezetten hozzájárult. A hasznosítási jog átruházásának tudomásulvételére a hasznosítási jog bejegyzésére irányadó szabályok alkalmazandók.

Díjrendelet 16. § A hasznosítási jog alapításának, módosításának, átruházásának, illetve megszűnésének tudomásulvétele díjköteles.

Szt. 47. § (4) Ha a kérelemnek pótolható hiányosságai vannak, a Hivatal hiánypótlási, illetve díjfizetési felhívást ad ki. Ha a kérelem a hiánypótlást követően sem elégíti ki a tartalmi vagy formai követelményeket, a kérelmet el kell utasítani vagy ha a kérelmező a hiánypótlásra a megadott határidőn belül nem válaszol, a kérelmet visszavontnak kell tekinteni.

Szt. 115/S. § (1)

I.16.3.5. Bizalmi vagyonkezelés tudomásulvétele

Szt. 54. § (2) m) A szabadalmi lajstromban fel kell tüntetni különösen azt, ha a szabadalmi igény vagy a szabadalmi oltalomból eredő jogok bizalmi vagyonkezelés alapján fennálló kezelt vagyonba tartoznak.

Ptk. 6:310. § Bizalmi vagyonkezelés **írásbeli szerződéssel, végrendelettel** vagy egyoldalú nyilatkozattal jöhet létre.

Bizalmi vagyonkezelői szerződés alapján a vagyonkezelő a vagyonrendelő által tulajdonába adott dolgok, ráruházott jogok és követelések (a továbbiakban: kezelt vagyon) saját nevében a kedvezményezett javára történő kezelésére köteles.

Végrendelettel alapított bizalmi vagyonkezelési jogviszony esetén a bizalmi vagyonkezelő a hagyatéki tartozásokért a kezelt vagyonnal úgy felel, mintha dologi hagyományban részesült volna. Végrendelettel alapított bizalmi vagyonkezelési jogviszony a vagyonkezelővé való kijelölésnek a vagyonkezelő által a végrendeletben meghatározott tartalommal történő elfogadásával a vagyonrendelő halálának időpontjára visszamenő hatállyal jön létre.

Ptk. 6:329. § Ha a vagyonrendelő és a vagyonkezelő személye megegyezik, a bizalmi vagyonkezelés a vagyonrendelő **közokiratba foglalt visszavonhatatlan egyoldalú nyilatkozatával** jön létre.

A kezelt vagyon tárgyaira a vagyonkezelő házastársa, élettársa, továbbá személyes hitelezői és a vagyonkezelő által kezelt más vagyonok hitelezői nem támaszthatnak igényt. A kezelt vagyon nem része a vagyonkezelő hagyatékának.